

PERIODIKA

Montreālas Latviešu

Biedrības

ZINOTĀJS

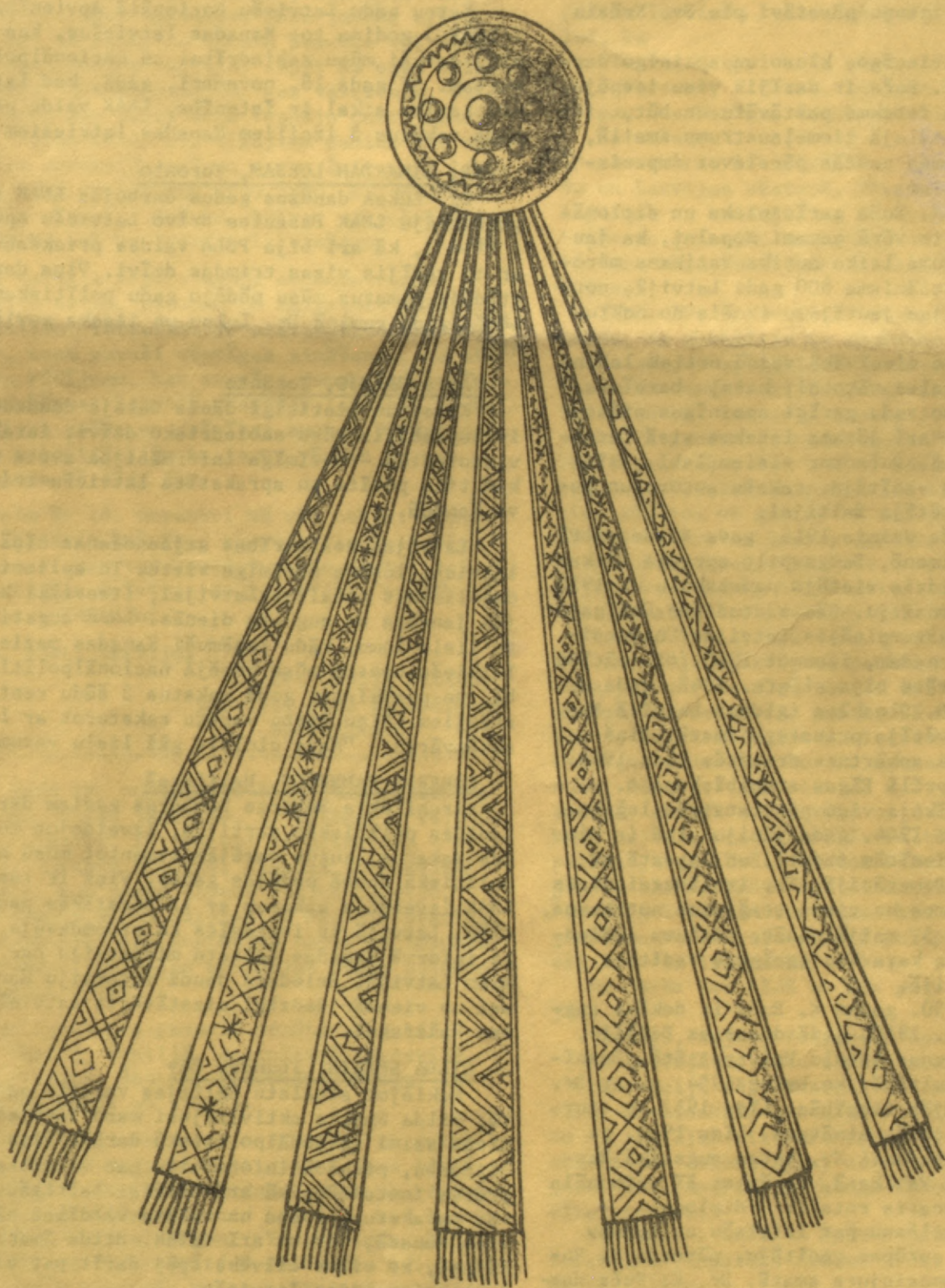
ISSN 0227 - 2423

1991. GADA DECEMBRIS

MONTREALA, KVEBEKĀ

43. GADA GĀJUMS

Nr. 12. (513.)

Pasaules Brīvo Latviešu Apvienības valde ir nolēmusi šī gada Latvijas valsts 73. gada dibināšanas atcerē piešķirt 1991. gada PBLA Tautas balvu Prelātam Dr. K a z i m i r a m RUCAM.

Dr. K. Ručs ir saņēmis Tautas balvu par mūža darbu veltītu latviešu tautai un Latvijas valstij: par drosmīgo un pašizliedzīgo garīgo vadību latviešu kaŗavīriem Otrā pasaules kaŗa norisēs, par trimdinieku vienošanu darbiem Dievam un Latvijai un par tālredzīgo un mērķtiecīgi veikto diplomātisko darbu.

Prelāts Dr. Kazimirs Ručs kā jauns katoļu teologs 1944. gada 4. aprīlī iecelts par Latviešu leģiona mācītāju. Kā kaŗalauka mācītājs gājis ar latviešu kaŗavīriem Vidzemes un Pomerānijas kaujās, vadījis kaŗavīru garīgo aprūpi gūsta laikā Putlosā un Beļģijā. Pārvietoto personu noņemtu laikā no 1946.-1950. gadam bija latviešu katoļu garīgais aprūpētājs Ziemeļvācijā.

Pēc Dr. iur. canon grāda iegūšanas Luvenas katoļu universitātē Beļģijā un tribunāla advokāta (advocatus rotalis) iegūšanas Vatikanā, Dr. K. Ruču pāvests Pauls VI 1963. gadā iecēla par latviešu un igauņu pārstāvi pie Sv. Krēsla Vatikanā.

Ar savu mērķtiecīgo, kluso un apzinīgo darbu Prelāts Dr. K. Ručs ir darījis visu iespējamo, lai Vatikanā ietekme pastāvētu un būtu iedarbīga Eiropas tālajā ziemeļaustrumu smailē, kur kristīgās zemes centās pārslavot imperiālistiskais komūnisms.

Prelāta Dr. K. Ruča garīdznieka un diplomāta līdzdarbībai ir vēra ņemami nopelni, ka jau pirms Kremļa vājuma laika notika Vatikanā mērogā atzīmēti kristiānisma 800 gadi Latvijā, notikums, kuŗā Latvijas jautājumu izcēla no noklusēšanas ēras.

Laikmetā, kas vissīvākā veidā notiek latentā cīņā par Latgales nākotni, katoļu baznīcas vadība audzina un vada garīgi apzinīgus pilsoņus Latgalē, kam arī jūtama ietekme visā Latvijā. Prelāts Dr. K. Ručs tur visiem labi pazīstams kā garīgais vadītājs, rakstu autors un palīdzības organizētājs Baltijai.

Kazimirs Ručs dzimis 1915. gada 4. decembrī lauksaimnieka ģimenē, Daugavpils apriņķa Vārkaņas pagastā. Beidzis vietējo pamatskolu un 1936. gadā Aglonas ģimnaziju. Sācis studijas Garīgajā Seminārā Rīgā un turpinājis Latvijas Universitātē līdz 1942. gadam, izņemot 1940./41. mācību gadu, kad fakultāte bija slēgta. 1942. gada 7. jūnijā bīskaps B. Slokāns Aglonas baznīcā Kazimiru Ruču iesvētīja priesterā amatā. Viņš darbojās Cēsu un apkārtnes draudzēs līdz 1944. gadam, kad 4. aprīlī Rīgas archibīskaps A. Springovičs norīkoja viņu par Latviešu leģiona kapelānu. Jau ar 1944. gada jūniju viņš ir pie 15. divīzijas vienībām frontē, un augustā ar divīziju nonāk Pomerānijā. Tur ir līdzgaitnieks kaujās, ielenkumos un visos traģiskos notikumos, līdz 1945. gada 5. maijā nonāca rietumu sabiedroto gūstā. Bija kaŗavīru garīgais vadītājs Putlosā un Beļģijā.

No 1946.-1950. gadam K. Ručs ir dekāns angļu joslā Vācijā. 1950. gadā dodas uz Beļģiju, lai studētu Luvenas katoļu Universitātē, Baznīcas tiesību fakultātē, ko beidz 1954. g. ar Dr. grādu kanoniskajās tiesībās. Līdz 1957. g. turpat studēja sociālās zinātnes. Līdz 1960. g. studējis jurisprudenci Sv. Rotas augstākā Baznīcas tribunālā Vatikanā, iegūstot šī tribunāla advokāta (advocatus rotalis) diplomu.

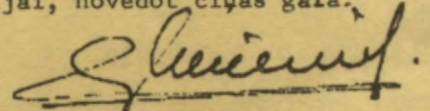
Līdz ar iecelšanu par latviešu un igauņu katoļu garīgās aprūpes vadītāju, pāvests K. Ruču paaugstina monsinjora amatā. Dr. K. Ručs darbojas Pāvesta Emigrācijas komisijā Vatikanā, kas tur latviešiem ir svarīga un reizē vienīgā pārstāvniecība.

Jau no garīdznieka gaitām Cēsīs Dr. K. Ručs līdzdarbojas pie laikrakstiem un garīga satura grāmatām, ar kuŗām viņa garīgos rosinājumus un vadību saņēmuši latvieši trimdā un dzimtenē.

Savos 28 darba gados pie Vatikanā Prelāts Dr. Kazimirs Ručs ir veicis vienreizēju darbu trimdas un Latvijas labā. Kā diplomāts viņš līdzēja Latvijai atgriezties atzīto valdīku saimē.

Godinot Kazimira Ruča mūža darbu nedalāmās Latvijas labā, esam stiprinājuši kopības saites ar Latgales latviešiem, pēc 25 gadiem atkal godinot izcilu Latgales darbinieku.

Godinot Kazimiru Ruču, esam godinājuši latviešu trimdiniekus, kas garīgi un fiziķi nepazuda kauju laukos, noņemtu laikos un izceļotāju masās, bet vienmēr palika uzticīgi latviešu dzīves mērķiem: kalpot Dievam un Latvijai, novedot cīņas galā.

Gunārs Meierovics
PBLA valdes priekšsēdis

LNĀK GODA RAKSTI.

Katru gadu Latviešu Nacionālā Apvienība Kanadā (LNĀK) godina tos Kanadas latviešus, kas ko nozīmīgu devuši mūsu sabiedrībai un nacionālpolitiskam darbam. Šī gada 18. novembrī, gadā, kad Latvijas neatkarība atkal ir īstenība, LNĀK valde piešķīrusi goda rakstus 5 izciliem Kanadas latviešiem:

DR. LINARDAM LUKSAM, Toronto

Dr. Lukss daudzus gadus darbojās LNĀK valdē, pārstāvēja LNĀK Pasaules Brīvo Latviešu Apvienībā (PBLA), kā arī bija PBLA valdes priekšsēdis un ar to vadījis visas trimdas dzīvi. Viņa darbs nostādīja pamatus mūsu pēdējo gadu politiskam darbam. LNĀK valde suminā Dr. Luksu un izsaka sevišķu atzīnību.

JĀNIS GALEJS, Toronto

Klusi un pieticīgi Jānis Galejs daudzus gadus ir saglabājis mūsu sabiedrisko dzīvi, ierakstot to videolentās - nozīmīgs informācijas avots nākotnei, kad tiks pētīta un aprakstīta latviešu trimdas dzīve Kanadā.

Latvijas neatkarības atjaunošanas cīņā Kanadas latvieši ieņēma nozīmīgu vietu. To apliecina Kanadas lielais atbalsts Latvijai, it sevišķi kritiskajās janvāra un augusta dienās. LNĀK augsti vērtē to lielo lomu, kādu ieņēmuši Kanadas mazie nomales latviešu centri mūsu kopējā nacionālpolitiskā darbā, un piešķīrusi goda rakstus 3 šādu centru pārstāvjiem. Viņu darbu varētu raksturot ar latviešu sakāmvārdu - "Mazs cinītis gāž lielu vezumu."

ROBERTS DAMBERGS, Halifaksā

Architekts Roberts Dambergs gadiem darbojies Kanadas politiskās partijās, izveidojot tur nozīmīgus sakarus, kuŗus varējām izmantot mūsu nacionālpolitiskā darbā pēdējos gados. Viņš ir tas, kas LNĀK izveidoja sakarus ar LR Augstākās padomes vadību. Latvijā ir iecienīts kā padomdevējs, nemitīgi informē Kanadas Ārlietu ministriju par notikumiem Latvijā. Sniedzis daudz interviju Kanadas presei un vienmēr dedzīgi aizstāvējis Latviešu intereses Halifaksā.

HILDA SMEĶIS, Thunder Bay

Meklējot atbalstu Baltijas valstīm savā pilsētā, Hilda Smeķis aktivizējusi mazo latviešu un baltiešu saimi nacionālpolitiskā darbā. Viņa uzsāk lo-bijdarbu, piegādā informāciju gan valdības, gan preses instancēm, kā arī tālākai baltiešu saimei, vāc parakstus, zvana un raksta valdības pārstāvjiem Kanadā, ASV un arī tālāk. Hilda Smeķis pierādījusi, ko viens cilvēks spēj darīt pat vietā, kur ir tikai saujiņa latviešu.

ZIGURDS SKRIBIS, Edmontonā

Edmontonas latviešu biedrības IMANTA priekš-

nieks Zigurds Skribis aktivizējis latviešus visā rietumu Kanādā ar savu uzsākto palīdzības projektu "SNIEDZ ROKU LATVIJAI". Viņam tā īstenošanā lieli nopelni. Ar viņa gādību vairākas lielas tvertnes ar medicīnisko palīdzību aizgājušas uz Latviju. Viņš patlaban atrodas Latvijā, lai izveidotu apsargātu noliktavu Rīgā nākošiem sūtījumiem.

LNAK BIROJS.

VĒSTĪJUMI 1991. GADA 18. NOVEMBRI.

Cienījamās tautietes un tautieši!

Pēc gadu gadiem ir piepildījušās mūsu dziļākās vēlēšanās. Gadsimteņa pusei bija jāpaiet līdz varētu atkal svinēt 18. novembri, kuŗā brīvības saule spīd pār Latvijas laukiem un druvām.

Bez nacionālo latviešu uzpurēšanās, bez trimdas latviešu nemitīgā darba savās patvēruma zemēs, brīvības liesma būtu izdzisusi. Lai tā šodien spīd par godu tiem, kas devuši savas dzīvības, savas pūles un savu mīlestību, lai dzīvotu Latvija, lai dzīvotu latvju tauta.

Bet ja brīvības cīņa beidzas, Latvijas valsts veidošana ir tikai sākusies. Mūsu jaunā, brīvā Latvija nav tā zeme, ko vecākā paaudze vēl atcerās. Ir mainījusies Latvija, tāpat kā esam mainījušies paši. Nenožēlosim to, kas vairs nav, bet priecāsimies par Dieva doto iespēju celt jaunu Latviju. Pirmo reizi pēc ilgajiem gadiem mēs esam kungi mūsu dzimtajā zemē un varam šeit paši likumus lemt, lai veidotu Latviju tādu, kā vēlamies. Cik tā būs skaista, ražena, brīva, atkarāsies pa lielai daļai arī no trimdas latviešiem.

Jaunā Latvija prasīs daudz no mums visiem - ne tik vien darbu, padomus un materiālu pabalstu, bet pacietību, iecietību un neatlaidību. Kanādā dzīvojot, esam guvuši vērtīgas zināšanas, kā arī politisku rūdījumu, kas svarīgs demokrātisko ideālu ieaudzēšanai Latvijā. Kanadas latvieši ir brīvās Latvijas spēka un dzīvības avots. Un Kanadas latviešu organizācijām ir jauns mērķis un pat lielāka loma kā līdz šim.

Svinēsīm šo 18. novembri kā vēl nekad. Pieminēsīm un godāsim brīvības upurus. Cienīsim tēvu tēvu tikumus. Bet tad ķersimies pie darba, lai jaunās Latvijas brīvības saule spīdētu spožāk kā jebkad tai spīdēt dots.

Dievs, svētī Latviju!

Dr. GUNTIS SILIŅŠ,
Latvijas goda ģenerālkonsuls Kanādā.

1991. gada 18. novembris! Tagad latviešiem ir daudz dienu, kuŗas jāatzīmē. Ir sērīgas - 14. jūnijs, 23. augusts, 25. marts; ir priecīgas - 4. maijs, 21. augusts un mums, Kanadas latviešiem, 26. augusts, kad šogad Kanada atzina Latviju. Laikam, neviena diena latviešiem nav tik svarīga, kā 18. novembris, kad atzīmējam Latvijas Republikas dibināšanu, un šogad atzīmējam viņas atjaunošanu 73 gadus vēlāk.

Kur gan latvietis pasaulē nebūtu - Kanādā, Amerikā, Vācijā, Anglijā, Austrālijā, Krievijā, Latvijā un citur. Šodien, it sevišķi šodien, Latvija ir mūsu domās un sirdīs.

Latvija ir atguvusi savu neatkarību un trimdas vairs nav. Trimda ir izpildījusi savu lielo lomu. Tā neļāva Latvijas vārdam izzust no rietumu apziņas. Kad atsākās atkusnis Latvijā, kad latvieši Latvijā varēja pārņemt cīņu, trimda mūsu toreiz topošiem valsts vīriem palīdzēja iziet rietumu valsts skatuvē, ar to paātrinot Latvijas neatkarības atjaunošanu. Bet nu vairs nav trimdas. Ir tikai ārzemju latvieši Kanādā un citur. Dažs labs varētu domāt, ka tālienes latviešu

darbs un loma ir beigusies, bet es neesmu viens no tiem, kas tā domā. Latvija ir jauna jāuzbūvē. Tas nenāksies viegli, un tur ir milzīgs darbs, kas mums stāv priekšā.

LNAK ir pārliecināta, ka Kanadas latvieši vēlas piedalīties šajā darbā. Kā organizācija, kas bauda Kanadas latviešu uzticību, LNAK piedalīsies šajā darbā, ieņemot redzamu lomu. LNAK ir neatkarīga organizācija, kas ies roku rokā ar Latvijas Republikas instancēm atjaunot Latviju.

Tagad ir jāatjauno Latvijas Republika. LNAK negaida, bet jau šodien to darbu ir sākusi. Tā to uzņemsies un palīdzēs izdarīt.

VIESTURS ZARIŅŠ,
LNAK valdes priekšsēdis.

- Abi vēstījumi redakcijā saņemti novembra vidū. Tādēļ nevarējām tos publicēt novembra MLB Ziņotāja numurā. Red.

18. NOVEMBRIS ŠOGAD.

Latvijas novembris ir atkal aicinājis mūs kopā pieminēt un atzīmēt to dienu, kad pirms 73 gadiem latviešu tautas pārstāvji pateica pasaulē, ka

"Latvija, apvienota etnografiskās robežās - Kurzeme, Vidzeme, Latgale - ir patstāvīga, neatkarīga, demokrātiski republikāniska valsts."

18. novembris ir neizdzēšami ierakstīts latviešu un Latvijas vēsturē. Mēs, kas izauguši, skolojušies un veidojušies 18. novembra Latvijā, bijām un joprojām esam daļa no 18. novembra un 18. novembra mantojums ir daļa no mūsu dzīves.

Tāpēc 18. novembris visiem, kas Latvijas celma, ir atskaites un uzskates diena. Tā laika politiskajos apstākļos 18. novembris izšķīra latviešu tautas dzīvību, vai iznīkšanas sākumu. Vai būtu vēl latviešu tauta, ja Latvija jau pirms 73 gadiem būtu iekļauta Padomju Savienībā? It sevišķi, kad zinām, kādam deldēšanas liktenim latviešiem pašu zemē nācies pakļauties pēdējos 46 gados! Un tas pat pēc 22 patstāvīgas dzīves stipruma gadiem, kad bijām jau paspējuši pasaulei parādīt un pierādīt, ka varējām, kaut mazi, līdzināties citiem, kā kultūrā, tā saimniecībā un sociālā laukā.

Un kad šī naidīgā vara brutāli atņēma tautai 18. novembra valsti, tā paņēma nozīmīgu daļu no mums pašiem, no mūsu tautas dzīves. Bet mūsu apziņā 18. novembris palika kā mūsu cerību mērķis un reizē arī mūsu sabiedrisko un politisko centienu uzdevums. Ne jau tautas fiziskais varenums, kāda latviešu tautai nav, bet nacionālā apziņa, garīgā nosvērtība un dvēseliskā pārākuma izjūta, tradicionālās kultūras stiprināta, palīdzēja pastāvēt. Tautas kodolam tas ļāva saglabāt 18. novembra nozīmi un jēgu cauri fiziskam un psihiskam teroram, kam mērķis bija sagraut latviešu paācību un pašapziņu - pārkausēt tos vai iznīcināt.

Ne pārāk sen kādā no šīs puses avīzēm lasījām:

"Karogi, dejas, dziesmas, baznīcas brīvība Latvijā ir taču tikai dekorācija."

Dekorāciju dēļ tūkstoši nedemonstrē pie Brīvības pieminekļa, nestaigā Brīvības ceļā, neveido un nestājas aiz barikādēm, ja tiem tas, kas saukts par dekorācijām, nav būtisks liecinājums kādai apņēmībai, kādai vēsturē dziļi balstītai iecerei.

Un tagad - LATVIJA BRĪVA! Ko tagad? Latvijas Republikas Augstākā Padome 1991. gada 21. augustā izlēma: -

noteikt, ka Latvija ir neatkarīga, demokrātiska republika, kuŗā Latvijas valsts suverēnā vara pieder Latvijas tautai un kuŗas starptautiski tiesisko statusu nosaka latvi-

jas Republikas 1922. gada 15. februāra satversme;

līdz okupācijas un aneksijas likvidēšanai un Saeimas sasaukšanai augstāko valsts varu Latvijas Republikā pilnībā realizē Latvijas Republikas Augstākā Padome.

Latvijas Republikas teritorijā ir spēkā tikai tās augstāko valsts varas un pārvaldes institūciju likumi un lēmumi.

Zīmīgi, ka par šiem lēmumiem šī daudz vietā un nevietā, gan pamatoti, gan nepamatoti, kritizētā, dažviet pat apstrīdētā un apšaubītā Augstākā Padome izšķīrusies tai dienā, kad okupantu tanki vēl braukāja Rīgas ielās, pat Augstākās Padomes nama tuvumā, kad okupantu varas kalpi vēl trakoja, postīja un terorizēja. Lēmumi pieņemti, kad vēl nezināja, kas būs rītu vai pat nākošās stundās, tā, manuprāt, pierādot Padomes vairākuma valstisko nostāju un izteiktu ticību brīvas Latvijas nākotnei.

Nāk prātā no Latvijas jau agrāk dzirdētais teiciens:

"Vai nu tā valdība laba vai slikta, bet tā mums vienīgā, kas ir!"

Un ja turienes augusta murskulī tā valdība tobrīd tur nebūtu bijusi?!

Pēc lēmumiem valsts vadības atziņa bijusi, ka "neatkarīga valsts - tā ir milzīga atbildība. Ja līdz šim cīņa ir bijusi "pret", tāda tagad nemazāk vajadzīga "par"!

Brīvās Latvijas atzīšana par jaunu pasaulē iegūta, kas tak, laikam, nenāca pati no sevis, bez priekšdarbiem.

Kad atjaunošanas un jauncelmes darbs gaida ikvienu uz katra soļa, pie tam ne rīt vai parīt, bet šodien, vai šim pienākumam nevajadzētu būt visu tautas spēku vienotājam? Vai par to visu būtu vēl jāšaubās, vai šobrīd, tiešām, tas laiks, kad jāmeklē kāda cita taisnība, kad citi norēķini tie galvenie?

Diemžēl, zinām, ka ikdienu Latvijā - un pat pašu latviešu starpā - nav vienīgi kopējam darbam veltīta. Raksturojumam gribētu pieminēt tikai vienu, manuprāt, šķelšanu veicinātāju parādību. Pašu latviešu cilvēku veidojums, savā laikā organizēts ar lielām pretenzijām, joprojām savā avīzē (PILSONIS, 1991.3.9.) Latviju sauc par padomju sociālistisko republiku un pieraksta tai konspirāciju ar Maskavu un pārējām padomju republikām jaunu, kopsummā 16, diversijas centru rīkošanai pasaulē caur jaunatveramām sūtniecībām!

Un kad pēc 21. augusta politiskā brīnuma (tas sūtniecības Vašingtonā padomnieka Kreicberga raksturojums) sekoja dzīva Latvijas neatkarības atzīšana pasaulē, šī pati organizācija reaģēja uz to (tā sacīts avīzē PILSONIS, 1991.10.9.), nosūtot daudzu valsts ārlietu ministrijām vēstules, kurās norādīts, ka starptautiska atzīšana pieļaujama tikai tādai Latvijas valdībai, kuru iecēlusi Latvijas pilsoņu vēlētā Saeima, un brīdināts no sekām, kādas var būt pašreizējās varas atzīšanai! Kāds gan ieguvums no šādas izdarības viņiem pašiem, bet jo īpaši ko labu Latvijai? Ar brīvību vien nepietiek, jānāk to arī lietā likt!

Vai tagad nav tā, kā Latvijas ārlietu ministrs Jurkāns kādā vietā sacījis:

"Atmoda beigusies, tagad darba diena. Jāsauglabā pilsoniskā saskaņa, problēmas jārisina ar iecietību, izpratni, iejūtību; darbs jāveic ar atbrīvotu domāšanu un praktisku pieeju."

Lai Latvijas neatkarība ir gandarījums ikvienam, kas par to cīnījies, bet lai neviens neaizmirst praktisko nākotni! Ikvienam šeit un tur jāapzinās, ka pārmaiņu ceļš no apspiestības nebūs ne gluds, ne viegls, ne ātrs. Paviršs skats uz šodienas Poliju, Čehiju, Austrumvāciju un Ungāriju to pierāda, pie kam tās valstis pat nebija tiešās Padomijas sastāvdaļas un savu atjaunošanas procesu sākušas ātrāk.

Pēc vizītes Latvijā, Kanadas tirdzniecības ministrs Vilsons baltiešu sanāksmē Toronto norādīja, ka svarīga loma atjaunotnē būšot turienes valdības mērķtiecīgai rīcībai, iedzīvotāju ieturībai un arī ārzemju baltiešu organizāciju līdzdalībai atveseļošanās procesā.

Dažādu uzskatu demokrātiska saskapotība valsts labumam un spēcīgs atbalsts izlemtā darba veicējiem ir nepieciešamie priekšnoteikumi Latvijas atdzimšanai. Pašiem par to jāizšķirās, pašiem jāprot par sevi valdīt. Lai šo atkārtoto iespēju brīvībai atkal nepazaudējam!

Te ar prieku man gribās atzīmēt neseno DVCV atziņu, ka DV organizācija neiejaucās un stāv pāri dažādu nogrupējumu, institūtu, partiju politikai Latvijā un tās dažādajām izpausmēm. Tā ir atziņa, ka mums jābūt par padomdevējiem, kad esam aicināti, bet neiejaucoties vietējos strīdos tieši, jo izšķiršanās ir viņu ziņā. Mēs, dzīvojot gadu desmitus citādā vidē, ne varam, nedz arī mums ir tiesības norādīt tautas vairākumam, kas taču Latvijā, ko lemt un kā. Tā viņu tiesa tur, uz vietas.

Tautai Latvijā palīdzēt, viņus stiprināt, dalīties pieredzē un zināšanās, par Latviju ārpusaulē iestāties un atbalstu tai ierosināt un veicināt - tā ir mūsu daļa un uzdevums, kas apsveçams šī gada 18. novembrī. Tā lai būtu mūsu atbilde - ko tagad?

Pēc aizlūgumiem, pēc sajūsmas sanāksmēm, pēc viņa glāzēm, 21. augustu atzīmējot, praktiskam devumam tagad jābūt mūsu-vecu un jauno - turpmākam "par".

Kā Latvijas zinātnu akadēmijas pārstāvis Dr. V. Zaķis pirms kāda laika Toronto sanāksmē teica:

"Jūs esat Latvijas pilsoņu daļa, kas pusgadsimtu neaizmirsāt mūsu Latviju un tagad arī jūs esat līdzatbildīgi par Latvijas likteni."

Veicamajā atbalsta darbā loma nevien mūsu vēlētām pārstāvībām un organizācijām, bet ikvienam no mums - kā attiecībās ar radiem, draugiem, paziņām dzimtenē, tā arī tai ikdienas vidē, kur mēs esam pašreiz.

Jau kontakts vien ar turieniešiem šai šaubu un grūtību pilnā pārmaiņu laikā, tāpat arī ciems tur, klātbūtne, ir stiprinājums un kopības intereses liecinājums. Un pasāktais nopietnas un pārdomātas materiālas palīdzības turpināts devums lai tam taustams papildus pierādījums.

Mums gan arī jāpzinās, ka, pēc gadu desmitu saimnieciskā, kultūrālā un psihiskā naidīgās varas terora, mūsu tauta tur vairs nav gluži tāda, kāda tā bija Latvijas patstāvības gados. "Izdzīvot" tur ir bijusi vadošā pieeja visam - attiecībām, pienākumiem, atbildībai. Ikviens, kas ciemojies gadiem ilgi okupētajā Latvijā, varēs apliecināt to un norādīt visas tās negatīvās sekas, kas tagad iesēdušās turienes cilvēku domāšanā, izrīcībās, pat raksturā. Pašu brīvā valstī nu būs jānācās dzīvot normālās attiecībās, kā citur Eiropā un pasaulē dzīvo. Latvijas dzejnieks Knuts Skujenieks ir teicis:

"Mums nopietni jāapsveç, vai līdzšinējo tautas interešu vietā - izdzīvot par katru cenu - nebūtu izceļamas valsts intereses. Tas varētu daudz līdzēt bezpārpratumu saimnieciskā jaunuzbūvē un demokrātisko likumu pieņemšanā."

Ārija Kleiškāne, savukārt, š. g. 19. oktobrī "Neatkarīgā Cīņā" rakstīja:

"Neviens nešaubās, ka atsevišķi pilsoņi, varbūt pat simti, pat tūkstoši būtu cienīgi tur (Eiropā) ieliet tūlī, bet mūsu sabiedrība kopumā diez vai to varēs izdarīt pat veselās paaudzes laikā - tik prasta kā pašlaik tā nav bijusi nekad."

Tāds ir to piecdesmit apspiestības un terora gadu traģiskais mantojums mūsu tautai, par kura maiņas nepieciešamību arī varētu norādīt mūsu kontaktos ar turieni.

Tīri praktiskās palīdzības laukā mēs, vai vismaz daļa no mums, varētu šo to darīt, izejot

arī no mūsu pašreizējās vides. Personīgās palīdzības plāksnē - ārstu, brāļu Zariņu devums medicīnas laukā labs piemērs. Ja, savukārt, Edmontonas latvieši varējuši noorganizēt ziedotu medikamentu un medicīnisko rīku nosūtīšanu uz Latviju, ja no Toronto pilsētas pārvaldes līdzīgam mērķim saņemti \$ 25.000, tas tak neizsmēl līdzīgu iespēju meklēšanu citur. Ja Toronto pilsēta noslēgusi sadarbības līgumu ar Rīgu, vai nevarētu vēl kādas Kanadas pilsētas, kaut arī mazākas, to darīt ar citām Latvijas pilsētām? Tas reti notiks, ka tās pašas nāks ar šādu domu. Tā ideja kādam jāierosina, jāveicina, jābūt par mudinātāju, kā tas noticis jau minētos gadījumos. To pašu var attiecināt uz augstākām mācību iestādēm, tāpat dažādām sabiedriskām un pakalpojumu organizācijām, klubiem, arī profesionālām apvienībām, kuŗu palīdzības projekti nereti iet arī ārpus Kanadas robežām. Katra palīdzība, lai kāda veida un lieluma, pašreizējos apstākļos Latvijā būtu nozīmīga nevien praktiski, bet arī morāli. Bet šādu iniciatīvi jāliek lietā, kamēr atbrīvošanās no komunisma šejienes sabiedrības apziņā vēl ir svaiga ziņa.

Arī mūsu pašu latviešu sabiedrības rietumu pasaulē kopējais zināšanu, pieredzes un varēšanas potenciāls rādās pietiekami liels, lai pastiprinātu mūsu pašu tehniskās palīdzības devumu dažādām Latvijas dzīves nozarēm. Ar Padomijas ieviesto domāšanu Latviju par jaunu nevarēs uzcelt. Pat labvēlīgos apstākļos - kā pēdējais patstāvīgās valsts prezidents pirms pusgadsimta teica:

"Ar vakardienas sauli, lai cik tā karsta bija, mēs šodien pļauto zāli neizžāvēsim."

Latvijā tagad būs vajadzīgi jauni tehnikas uzlabojumi, strukturāli pārkārtojumi, līdzināšanās ar rietumu standartiem, par jaunu kvalificēts darba spēks visos darba laukos. Kā šo padomāšanu iespējami labāk sagādāt, par to jādomā nevien mūsu pārstāvībām, profesionālām organizācijām, bet arī atsevišķām personām, kam attiecīgās nozarēs zināšanas, svars un ietekme.

Ar gandarījumu jāatzīmē, ka viena īpaša Kanadas padomdevēju organizācija - CESO - saziņā ar LNAK, jau izveidojusi savu pārstāvniecību Latvijā. Tā var samērā viegli pašķirt ceļu ilgākam vai īsākam darba posmam Latvijā, ja no turienes šāda palīdzība pieprasīta.

Mūsu pārstāvībām, organizācijām un arī ikvienam katram jāuzmana un iestādēs, gan arī presē jāiestājas, lai Latvijas valsts intereses neaizmirstu, neaizskārtu, neapdraudētu. Līdz šim jau nodibinātie sakari un labvēlīgas intereses punkti mūsu apmetņu zemju politiskā laukā jāstiprina un jāveido tālāk, kaut tagad varbūt citā plāksnē. Un par jaunu jāizpēta kādas iestādes, departamenti vai nodaļas var ko tieši vai netieši darīt Latvijas labā jaunajos apstākļos. Jāuzzina arī, kas ir tehniskie darbinieki, attiecīgās nostājas materiālu sagatavotāji lēmējiem, tiem, kas vēlāk izteic formālo nostāju.

It īpašam noskaidrošanas darbam mums jābūt gataviem šai pusē jau tagad. Tā ir informācija par okupācijas armijas izvākšanu un par pilsoņu cilvēciskām tiesībām - abi jautājumi emocionāli, abi politiski.

Šos jautājumus attiecīgās, pēc puča pagrīdē aizgājušās, aprindas, caur saviem kontaktiem ārpus Latvijas, jau tagad mēģina izmantot sarīdīšanas politikai un Latvijas diskreditācijai. Ne par velti par tiem latviešu pārstāvji (Gorbunovs un Kalniņš) jau runājuši Apvienoto Nāciju sapulcē.

Mums jāatceras, ka pasaule un arī pasaules dažādie politiķi jau sen apraduši ar sveša karaspēka atrašanos patstāvīgās valstīs - angļi, amerikāņi, franči, arī kanadieši jau gadiem bijuši Vācijā un arī citur. Mums katrā izdevībā ir tāpēc jānorāda uz atšķirībām Latvijā un jāpasvītro politiķiem un arī preseī rietumos, ka ne jau tikai nominālais fakts, ka Sarkanarmija joprojām Latvijā ir pats par sevi bīstamais. Tā loma, kas šai simtu tūkstošu armijai bijusi notikumos, un fiziski vēl

ir Latvijā, ir joprojām neapstrīdams drauds patstāvībai un politiskai, ekonomiskai un kultūrālai Latvijas atdzimšanai. Attiecīgās aprindās nodrošināta pareiza stāvokļa un faktu izpratne katrā ziņā var Latvijai starptautiskās politikas laukā īstā brīdī daudz palīdzēt. Mēs, paši, varam prasīt problēmas atrisinājumu, bet vajaga arī atrast un kultivēt tos, kas mūsu prasības atbalsta, par tām iestājas.

Latvijas pilsonības jautājums, kas tūlīt saistās ar cilvēku tiesību tulkojumu, ne mazāk nozīmīgs. Sakarā ar vispārēji pasvītrotu uzsvāru uz cilvēku tiesībām rietumu pasaulē tas, varbūt, pat vēl tiešāks, akūtāks. Tāpēc nav nekāds pārsteigums, ka pēc 21. augustā zaudētām pozīcijām, attiecīgie spēki, kam pašiem viņu varas laikā cilvēku tiesības bija nenozīmīgas, tagad pēkšņi uztraucās par mazākumtautību interesēm. Tas tiem vēl viens veids, kā uzturēt spriegumu, kā radīt atjaunotai valstij starptautiskas aizdomas. Nav arī brīnums, ka brīdinājumi un bažas par Latvijas stāju šai ziņā jau atskanējušas nevien Padomijā, Krievijā, bet arī no ASV pārstāvjiem. Šis jautājums var minoritātei būt līdzeklis tālākai Latvijas centienu diskreditācijai.

Mūsu visu un ikkatra pienākums tāpēc katrā izdevībā aprādīt valsts vīriem, politiķiem, cilvēku tiesību iestādēm un organizācijām, žurnālistiem, ka katrai valstij ir tiesības pašai noteikt noteikumus pilsonībai, pie kam dažādās valstīs šis jautājums bieži risināts dažādi.

Iespējamie pāremumi par piedēvētiem tiesību ierobežojumiem pretī it īpaši jāliek ārpusaulē ne visiem zināmie fakti, ka lielākā minoritāte Latvijā izaugusi skaitā un svarā liela ne jau Latvijas pašas imigrācijas politikas, bet gan brutālās, nelikumīgās okupācijas rezultātā. Latvijai tagad jāatrisina problēmas, ko tai radījusi sveša okupācijas vara. Protams, būtu liela kļūda, ja, problēmu kārtojot, vadītos vienīgi no emocionāliem apsvērumiem, ignorējot Apvienoto Nāciju lēmumus, konvencijas un starptautiskās tiesību normas.

Starp citu, ka emocionālu iemeslu dēļ arī likumdevēji var viegli palaist gaŗām starptautiski jau akceptētu principu, rāda daži 15. oktobrī Latvijā pieņemtu pilsonības pamatnoteikumu paragrafi. Pēc tiem latviešiem, kam mītņu zemju pavalstniecība, varētu būt zināmas grūtības atgūt Latvijas pavalstniecību, kam, savukārt, varētu būt citas konzekvences. Laikam, tas tā noticis - cerēsīm - bez zināma nolūka, jo ir jau ziņas no Latvijas par paredzētu noteikumu papildinājumu.

Lai Latviju neieskaitītu cilvēku tiesību apspiedējos, ir apveicams Latvijas nodoms lēmumu par pilsonības noteikumiem nodot Eiropas Padomes ekspertīzei.

Tā kā šajos laikos pilsonības un arī cilvēku tiesību jautājums nepaliek vairs vienīgi attiecīgās valsts iekšējā lieta, varam sagaidīt nu par minoritāti praktiski kļuvušos sūdzības, kur viss iespējams. Jau laikus šai jautājumāapskaiderot publikas ieskatu veidotājus un arī likumu spriedējus rietumu pusē arī ir viens no mūsu uzdevumiem un pienākumiem, kas piemināms 18. novembra uzskatē.

Pirms gada šai pašā atceres dienā mums bija tikai cerība brīvas Latvijas atdzimšanai un lūgšana, lai Dievs ļauj cerībai piepildīties. Pēkšņi, negaidīti mūsu cerība kļuvusi īstenība. Par to priecājamies, par to esam pateicīgi.

Mūsu lūgšana šogad - mūsu lūgums Dievam, lai latviešu tautai dzimtenē būtu gudrība, atklāsme un saprašanās valsts atjaunošanas darbā, bet mums pašiem šeit - griba, apņēmība un izturība šai darbā palīdzēt un to atbalstīt!

ALEKSANDRS SPRŪDŽS.

• Svētku runa 1991. gada 17. novembrī, valsts svētku sarīkojumā Montrealā.

- Dēls, ko labu dari?
- Kaļu latus brīvai Latvijai.
- Lieliski, bet kad tas nāks tautā?
- Ap Jāpiem.

FORUMS: PĀRDOMAS, VĒROJUMI, PIEZĪMES.

NEATKARĪBA VĒL NAV BRĪVĪBA.

Pasaulē vienmēr ir bijis un ir ļaunums. Domājot par savas un citu apspiesto tautu likteņiem, šis ļaunuma jēdziens visbiežāk saistās ar 'ļaunuma imperiju'. Mūsdienų optimistiskajā laikā, kad gaž dzelzs priekškarus, kad brūk totalitārisma mūri, atklājas kāda pārsteidzoša reālitate - it kā izgausuši ļaunuma radītāji, darītāji un veicinātāji. Ir bijis tikai pavēļu izpildītāji vai tādi, kas "apstākļu spiesti" kalpojuši vardarbībai, meliem - ļaunumam. Laikā, kad tas oficiāli it kā vairs nav jādara, šāda statusa cilvēki skaidro, ka bijis jāgrauj ienaidnieks no iekšienes, jo tādi bija 'apstākļi'. Bet brīdī, kad visu acis un prāti taujājot šis raugas nākotnē, aktuāls šodien ir cits jautājums: "Kas notiks, ja rīt atkal apstākļi mainās? Varbūt tam jau gatavoties šodien?" Ļaunums nav akmens, no kuņa veido ļeņina krūšu tēlu, ļaunums nav papīrs, kuņu ar meliem apraksta cilvēks. Ļaunums ir garīga reālitate un tā būtība ir starp redzamajiem simboliem, bet tomēr tā ir garīga reālitate. Cilvēks nav nedz akmens, nedz papīrs - tā teikt, tikai materiāla būtne, bet, vispirms, garīga būtne. Cilvēks, vispirms, iekšēji (garīgi) izšķiras, kā izlietot akmeni vai papīru, t. i., kā rīkoties, kam kalpot. Ļaunuma garīgos principus, attiecībā uz atsevišķo cilvēku un sabiedrību, paskaidro kristietība un kristīgā antropoloģija. Lutērs saka, 'ka tas pieder grēka dabai, ka tas negrib saukties par grēku. Tas pieder grēcinieka dabai, ka viņš saka - es neesmu to darījis.'

Sai laikmetā bieži izskan doma, ka ne tikai vien nav ļaunuma bez labuma, bet ka pats ļaunums var būt labs. Piemēram, Latvijas un ārvalstu presē parādās augsti stāvošu KGB darbinieku intervijas un apraksti, kas atklāj, ka visus šos gadus šajā organizācijā vairākums esot bijis 'vispusīgi speciālisti ar heroiskām iezīmēm'. (Daily Herald, 1991. g. septembris). To apstiprināja arī LR AP deputāte A. Plotnieks, viesojoties ASV. Kalamžū viņš teica, ka čekas aprindās ir teicami speciālisti, uz kuņiem

varot palauties. Tāpat to pavisam nesen kādā intervijā ATMODĀ apstiprinājis Latvijas KGB priekšnieka vietnieks J. Trubiņš un daudz citu. Īpatnējais ir tas, ka to netieši atbalsta arī trimdas latvieši, kas - ne mazums - kājās stāvēdami, ir aplaudējuši gan Plotniekam, gan citiem šādu ideju nesējiem, pie kam šādi uzskati tika izteikti nevis tikai zemtekstā, bet skaļi un skaidros vārdos. Šādā rīcībā nereti it kā, kopumā raugoties, cilvēki mēdz teikt šādi: 'Bet visi taču mēs esam latvieši - arī viņi! Un tas taču ir galvenais!'

Šādā skatījumā, kad vērtības jūk - kad ļaunums izrādās 'labs' un otrādi - ne tikai filozofiski, bet tīri reālpolitiski rodas jautājums: vai neatkarība ir brīvība? Daudz vēsturisku un politisku piemēru atklāj, ka šie abi jēdzieni nav viennozīmīgi, ka neatkarība nav brīvība! Piemēram, Ķīnas Tautas republika ir neatkarīga valsts, bet diez vai mēs to sauksim par brīvu! Lai ar šiem jēdzieniem tiktu skaidrībā, tos nekad nevarēs saprast bez garīga skatījuma. "Brīvu un neatkarīgu Latviju" - šos vārdus, tauta bieži (kaut neapzināti) no reālitates ir pārvērtusi abstrakcijā - bieži nezinot, ko šie vārdi nozīmē.

Šodien it kā esam mērķi sanieguši. Šā gada 21. augustā Latvija - krievu tanku ielenkumā - pasludināja savu atjaunoto neatkarību. Starplaikā Latvijas neatkarību atzinušas vairāk nekā 50 valstis - to skaitā gan ASV, gan PSRS. Latvija atkal uzņemta Apvienoto nāciju saimē - bet, vai visi šie notikumi mums atnesuši tik ilgi gaidīto brīvību un neatkarību? Sai sakarībā interesanti un arī zīmīgi pieminēt atbildes uz jautājumu: "Kas tad īstenībā ir brīvība un neatkarība?" kādas no diezgan liela cilvēku skaita guvu - pirms šā gada 21. augusta! 'Brīvība un neatkarība būs tad, kad no Latvijas būs izvākta padomju armija', '...kad nebūsim vairs nekādā veidā saistīti - ne politiski, ne ekonomiski - ar PSRS', '... kad atkal būsim kungi savā dzimtajā zemē', '... kad beidzot pasaules kartē Latvijas robežas būs parādītas kā atsevišķas zemes robežas, nevis kā PSRS republikas'. Atbilde bija visai daudz, bet tās visumā bija visai līdzīgas, un tāpēc tās arī būtībā ietvertas šajās 4 atbildēs. Vērtējot pēc šiem 'tautas mutes' kritērijiem vien, varam konstatēt, ka vairums vēl nav noticis. Īpatnējākais šīs manas personiskās aptaujas rezultātā gan bija kāds cits aspekts: savā jautājumā nebiju jautājis, kas ir Latvijas brīvība un neatkarība! Vaicāju, kas tad īstenībā ir brīvība un neatkarība! Tomēr atbildes man rādīja, ka tādā mērā saistām šos jēdzienus ar mūsu valsts un tautas likteni, ka esam piemirsuši, ka jēdzieniem 'brīvība' un 'neatkarība' ir arī absolūts saturs - garīgs saturs, neatkarīgi no kādas konkrētas situācijas.

Seit, tātad, mēs piedzīvojam Bībeles atklāto principu, 'ka no neredzamā cēlies viss redzams' (Vēst. ebr. 11:3). Pierādījumu tam gūstam pasaules vēsturē, kas pierāda, ka neviena noturīga valsts nav spējusi iztikt bez orientējošas ētikas, morāles un politiskas sistēmas - bez reliģiskas sistēmas. Latvijas gadījumā dainu ētikas un, t. s., kultūras mantojums nav spējuši attīstīt patstāvīgu filozofisku un juridisku sistēmu vai politiskus priekšstatus, kas ir nepieciešami nāciju valstiskuma radīšanai un uzturēšanai. Ir nozīmīgi pasvītrot, ka Baltijas valstu (tātad arī Latvijas!) gadījumā nenotiek jaunu valstu uzcelšana, bet kaut kā bijuša atjaunošana, noārdot pseudo-reliģiski, ideoloģiski to tālītāru un iracionālu sistēmu, nevis to transformējot! Te tomēr jāatgādina būtiska

patiesība, ka nav iespējams to noārdīt vai izrauties no tās 'mechāniski' - to tikai ir iespējams panākt atgriežoties no grēkiem, kas nozīmē vienlaicīgi liecību par patiesību (repentance). Tikai pēc tam var sekot pārveidošanās uz labo, taisnīgo, patieso utt.

Atgriešanās (repentance) jēdziena nozīmību - gan atsevišķa cilvēka, gan visas sabiedrības gadījumā - tikai paskaidro kristīgā mācība. Tāpēc kristietība ne tikai vien ir spēcīgāka totālitarisma (marksisma-ļeninisma, ateistiskā sociālisma) atspēkotāja, bet arī vienīgā pārveidotāja un "atspirgšanas laiku" devēja.

Kopš seniem laikiem pasaules domātāji atzinuši reliģijas izcili pārākās autoritātes nepieciešamību, lai dotu sabiedrībai struktūru un nepieciešamo likumu pamatu. Šai sakarībā ļoti spēcīgu argumentu izteicis Ciceru, aprādot, ka "reliģija ir nepieciešama katra atsevišķā cilvēka morāles un sabiedriskās kārtības uzturēšanai." Viņš piebilst, ka neviens prātīgs cilvēks to neapšaubīs vai kristietībai neuzbruks. -

Sv. Augustīns, savukārt, teicis, ka taisnība un taisnīgums ir paši būtiskākie faktori sabiedrības saskaņas uzturēšanai, jo taisnība un taisnīgums ir no Dieva. "Kas tad vispār ir neatkarība bez taisnīguma un taisnības, ja ne vienīgi organizēts bandītisms?" vaicāja Sv. Augustīns. Jāizceļ Sv. Augustīna teiktā laikmetīgums arī šodien, ņemot vērā, ka viņš dzīvojis un strādājis 6. g. s. pēc Kristus. Pat pati vārdu izvēle - organizēts bandītisms - apzīmējot iekārtu bez morāles un taisnības, atgādina mūsdienu sovjetologu radīto jēdzienu 'banditokrātija', kas raksturo iekārtu, kas, visiem vienādas tiesības solīdama, patiesībā tautu izlaupa un apzog.

ASV neatkarības deklarācijas pamatā ir atziņa, ka visa sākumā ir Dievs-Radītājs, Kas visus cilvēkus ir radījis līdzīgus; ka mūsu tiesības ir Dieva dotas, un ka neviena valdība tās mums nevar atņemt. Valdības vienīgi kalpo šo Dieva doto tiesību ievērošanas nodrošināšanai. Tiesības nāk no Dieva, un tāpēc valdību vara ir arvien stingri jāierobežo, lai pasargātu cilvēku tiesības un brīvību. ASV neatkarības deklarācija un konstitūcija nav vienīgās, kuŗu laicīgie likumi balstās Dievatziņā. Lielā filozofa un Baznīcas tēva Sv. Augustīna formulētie valstiskuma un ētikas likumi indivīda un valsts aizsardzībai principā ir visas Rietumu civilizācijas pamatā.

Sv. Augustīna skats aptvēra meklējumus no grieķu klasiķiem (Platons, Aristotelis un c.) līdz pat Jēzums Kristus, aprādot grieķu filozofu kļūdīšanos, nodalot laicīgo no reliģiskā. Pie līdzīgi kļūmīgiem secinājumiem noveda apgaismības laikmeta jeb sekulārā humānisma dibinātāju meklējumi, kas atšķīra 'individu no pilsoņa', t. i., privātpersonu, atsevišķo cilvēku no valsts locekļa (piem., Ž. Ž. Ruso).

Mēs šajā laikā nedrīkstam atkārtot līdzīgas kļūdas. Izēja un atbilde šiem maldū ceļiem gūstama Kristus mācībā - Evanģēlijā, kas piepilda visas šīs meklējumu struktūras. Sv. Rakstī ir pamatavots, kas nozīmē, ka mums nav jābūt filozofiem, bet pietiek, ja mēs vadāmies no Kristus mācības, kuŗas vārdi ir "gars un dzīvība" (Jāņa ev. 6:63), un kuŗu absolūtā autoritāte un universālismā ir saprotama un pieņemama katram cilvēkam pēc viņam dotā ticības un izprašanas mēra. Šādā nozīmē kļūst saprotama filozofu doma, ka patiesību nevar tikai teorētiski zināt - Patiesība var tikai atrasties. Kristus to paskaidro Sv. Rakstos: "Tas Kungs ir Gars. Kur tā Kunga Gars, tur ir brīvība" (Pāv. 2. vēst. kor. 3:17), definēdams vispilnīgākā veidā brīvību, kuŗas sasniegšanai ir obligāts nosacījums: "Ja jūs paliekat manos vārdos, jūs patiesi esat mani mācekļi, un jūs atzīsiet patiesību, un patiesība darīs jūs brīvus (Jāņa ev. 8:31-32)."

Vienīgais Ceļš un pamats, kur kuŗa varam celt patiesi neatkarīgu un brīvu valsti, ir kristīgā ticība, kuŗas mācība dod ne tikai vien ģeniālus valstiskus, politiskus, juridiskus un ētiskus priekšstatus, bet arī dzīves jēgu un mērķi atsevišķajam cilvēkam, kā arī skaidru saturu jēdzieniem neatkarība un brīvība. Pierādījumu šim apgalvojumam rodam apstākļi, ka komunistiskais totālitarisms kristietību vienmēr ir uzskatījis par visbīstamāko un visvairāk apkaņojamo pretinieku - represējot kristietību un tās piekritējus pat, t. s., PSRS "atklātuma" laikos. Piemēram, ja vēl pirms dažiem gadiem kāds būtu teicis, ka Gorbačeva izraisītā, t. s. reliģiskā brīvība īstenībā ir velnišķīgs plāns, lai iznīcinātu kristīgo ticību, tad par šādu cilvēku, droši vien, teiktu, ka viņš nezina, ko runā.

Taču 1988. g. martā, t. s., 'perestroikas' sākumā, Mas-

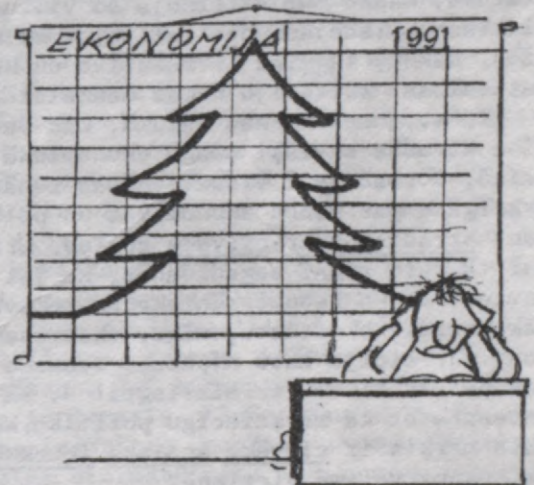
DZĪVES VIRPULĪ NO ED. KEIŠA ALBUMA

Latvieši ir dziedātāju tauta.

Šogad ar vienu eglīti Rīgā iztiek daudz ģimeņu.

Nākošā gadā būs labāk.

"Ma, es arī gribu būt Ziemsvētku vecītiņa / Turpinājums sekos /

kavā, ar Gorbačeva ziņu notika kāda konference, kurā PSRS reliģisko lietu pilnvarotais Harčevs izteica domu, ka vēsture pierādījusi, ka kristietība neesot ar varu iznīcināma un ka tāpēc esot jāmeklē gudrākas metodes. Sajā sēdē, starp citu, pieminēja A. Hitlera "Mein Kampf", kurā runā par reliģijas iznīcināšanu, vietā liekot okultās zinātnes, kuŗas šodien visai izplatītas Latvijā. Runājot par vēsturi, Harčevs pieminēja kolektivizācijas laikus, kad, represējot 'budžus jeb kulakus', iznīcināja arī garīdzniecību. Kāpēc to darīja? - "Tāpēc, lai salauztu zemniecības ideoloģiju." Rodas jautājums: kas tad ir brīva zemnieka ideoloģija? - Tā ir ļoti vienkārša: mīlestība uz zemi, mīlestība uz darbu, darba tikums. Sātaniskā sistēma lauza cilvēku apziņu un sirdis ne tikai mīlestību uz Dievu, mīlestību uz tuvāko, savu līdzcilvēku, bet arī darba tikumu un mīlestību uz zemi. Šādi salauzta cilvēka īpašības ir verga īpašības - bezpersoniska trula attieksme ne tikai pret darbu, bet arī pret līdzcilvēkiem. Paaudzēm cilvēki nu jau ir dzīvojuši šajā apzināti virzītajā vergu mentalitātē. Šodien visas liecības skaidri rāda, ka, t. s., 'PSRS reformu' nodoms bijis palaist vaļīgāk vergu važas, bet nedot pilnu brīvību. Šim nolūkam izmantoja arī reliģiju. Pieminētajā sēdē Harčevs teica: "Mūsu priekšā stāv svarīgs uzdevums: audzināt jauna tipa garīdzniekus; mācītāju izvēle un atbalstīšana - partijas uzdevums." Tiktāl Harčevs.

Padomju Savienībā un arī Latvijā: televīzijā, radio, avīzēs, žurnālos runāja un rakstīja par Baznīcas sociālo lomu, kristietības kultūrvēsturisko lomu utt., bet ne par eksistenciāli visbūtiskākajiem jēdzieniem, kā "Dieva esamība", "sirdsapziņa", "brīvība", "konformisms", "kalpošana diviem kungiem", "Kristus mācība" un "grēks" - g r ē k s, kas ir šīs sistēmas radītāju, tās kalpu un veicinātāju motīvu un rīcības pamatā.

Primitīvo ateistisko propagandu pēkšņi aizstāja teozofijas, antropozofijas un okulto mācību sludināšana, kuŗu viena pamatdoktrīna ir tā, ka ļaunums un grēks nemaz neeksistē - esot tikai dažādu pakāpju labums, un tas, ko kristietība saucot par grēku, esot zemākās pakāpes labums. Tāpēc kļūst skaidrs, kāpēc KGB veicināja šo viltus mācību izplatīšanu, tādējādi neitralizējot kristīgo patiesību, sakot, ka viss ir relatīvs un ka "Absolūtās Patiesības" kritēriju nemaz neeksistē.

T. s., perestroikas sākumā, kad Padomju Savienība atradās sevišķi smagā ekonomiskā un politiskā krīzē, Gorbačevs 2 Vissavienības runās uzsvēra, ka svarīgāks par darbu ekonomikas un politikas laukos esot strādāšana ar cilvēka apziņu. Gribas jautāt, vai tā būtu tikai sagādīšanās, ka īsi pēc tam Vissavienības un republikāniskajās televīzijās pēkšņi sāka raidīt okultistu, māgu, ekstrasesu uzstāšanos, pārraidīja masu hīpnozes seansus (kādi Rietumos pat ar likumu ir aizliegti!). Kā citādi to interpretēt kā mērķtiecīgu politiku, kuŗas vienīgais mērķis ir cilvēka apziņas ietekmēšana valdošai varai vēlamā virzienā?

Seit jāpiezīmē, ka iepriekš teiktais nav tikai situācijas interpretācija, balstīta kristīgā pārliecībā, bet gan politisko un sociālo notikumu teoloģiska analīze, kas ļauj spriest ne tikai vien par redzamajiem simptomiem, bet, galvenām kārtām, izgaismo šī laikmeta īsteno reālītāti, kuŗas garīgie principi nereti it kā runā pretī taustamajai racionālajai reālītai. Lai pieminētu tikai vienu piemēru: vēl pavisam nesen Latvijas un trimdas presē varējam lasīt šādu Ivara Godmaņa izteicienu, izceltu virsraksta burtiem: "Neticu, ka pilnu neatkarību atjaunos manas paaudzes laikā." Laikā, kad visa pasaule ir atzinusi Latvijas valsts neatkarību, šāda stāja ir izrādījusies ne tikai vien politiski tuvredzīga, bet, galvenām kārtām, morāli degradējoša tautai. Tauta uz saviem vadītājiem raugās kā uz savas nostājas modeļiem un orientieriem, kuŗiem viņi grib ticēt un sekot. Ticība politisko vadību pareizējam vērtējumam vedina tautu domāt līdzīgi un attiecīgi rīkoties. "Sak", ja jau mūsu vadītāji

netic - tad jau tā īsti nemaz nav vērts..." - Šis ir viens no iemesliem, kāpēc pēdējos gados cilvēki tik bieži mainījuši savus uzskatus un, šķietami, pārliecību. Bieži, t. s., 'kažoka maiņa' nemaz nav apzināta ļaunprātība, bet nereti gluži vienkārši pilnīgs garīgās pārliecības, ētisko kritēriju, un līdz ar to politisko priekšstatu, trūkums. Šī ir it kā peldēšana līdz kopējā straumē: "Kā visi, tā es arī; ja visi - tad es arī." Šis ir puļa psiholoģijas pazīmes. Interesanti piezīmēt, ka puļa šķietamo ārējo spēku pavada individuāla nedrošība un bailes, kas cilvēkam liek meklēt drošību un patvērumu puļa anonimitātē.

Šodien daudz faktu liecina par to, ka arī politiskie procesi neveidojās no abstraktas nebūtības, bet ir lielā mērā makiaveliski plānoti. To pierāda kaut vai Gorbačeva bijušā runas vārdi. Genadija Gerasimova izteiciens: "Ja nevari ienaidnieku sakaut, pievienojies viņam." Citiem vārdiem - ārējā izpausmē pielāgojies un līdzinies pretiniekam, bet visā savā patiesajā nostājā un darbībā - apkaŗo to kā ienaidnieku! Ne mazums latviešu uzgavilēja, kad pat virs KGB mājas sāka plīvot sarkanbaltsarkanais karogs un kad bijušie brežņevisti nostājās zem šī karoga. Tāpat tie priecājās, kad "Cīņa" pirmajā lappusē - blakus lozungam 'Visu zemju proletārieši - savienojieties' - parādījās Latvijas valsts ģērbonis un valsts himnas teksts "Dievs, svētī Latviju!" Šī bija apzināta patiesā nacionālistiska atšķaidīšana - lai mazinātu tā spēku.

Bez šaubām, nebija iespējams kontrolēt visu tautas kustību, jo ikvienu cilvēku masu kustību lielā mērā nosaka emocionālisms, zināms stihiskums. Tāpēc tās virzienu ir grūti pareģot vai aprēķināt. Ne velti pasaules valsts modeļu struktūru zinātne aprāda, ka pāreja no oligarchijas (modelis, kuŗa valdība atrodas nedaudzu cilvēku rokās) uz citu valsts modeli visbiežāk ir anarchija, pat tad, ja šāda valsts iekārtas maīpa it kā noris 'cildenu ideālu' vārdā. Šādas anarchijas pazīmes - tautas kustību noskaņu nozīmē - bija un ir pamanāmas Latvijā (emocionālisms dominē pār realismu un racionālistismu).

Le Bons grāmatā "Puļa psiholoģija" raksta: "Pūli nav iespējams vadīt ar noteikumiem vai ar patiesību, kas dibinās uz skaidro, tīro, garīgo un svēto taisnību. Ir jāizdibina iedarbīgākie veidi, kas spēj pūli ietekmēt, aizraut, sajūsmīnāt un suģestēt."

Šādas metodes pielietoja arī Latvijā, lai ievirzītu tautu (pūli!) vēlamās domāšanas un rīcības gultnēs. Cilvēka apziņas manipulācijas optimālais gala mērķis ir iepriekš nosprausts: proti, panākt, lai tauta domā, vērtē un rīkojas tā, kā to vēlas manipulatori, bet lai cilvēki domā, ka viņu rīcība sakņojas pašu pārliecībā un atbilst viņu pašu gribai. Šis velnišķīgais papēmiens ekstrēmā gadījumā var izraisīt fatālas sekas: tas var novest cilvēku (bez šaubām, veselu tautu) līdz šķietami brīvprātīgai gatavībai uz garīgu pašnāvību, jo cilvēks ar visu sirdi - it kā pārliecināts, ka izvēle bijusi viņa paša - var cīnīties un iestāties par spēkiem un cilvēkiem, kas viņam vēl tikai sliktu un ved viņu nelaimē, pat iznīcībā. Šādu puļa psiholoģijas izpausmi zviedri dēvē par 'lemingismu', kas apzīmē veselas cilvēku grupas šķietami brīvprātīgu skriešanu iznīcībā. Ja kāds prātīgs cilvēks tos lūkotu apstādināt, viņi satraukti iesauktos: 'Nestājies ceļā - mēs taču paši tā gribam! Tā ir tautas griba!'

Spilgtu pierādījumu tam, ka šī nav tikai kāda fantastiska, neticama teorija, bet gan visaugstākā mērā reāla parādība, gūstam kaut vai 1990. gada AP vēlēšanu izkārtojuma aprakstā: Par vienu vietu Latvijas AP sacentās 2 ļoti atšķirīgu ideoloģiju pārstāvji - komūnists un Latvijas kompartijas CK sekretārs Ivars Ķezbers un LNNK pārstāvis Einārs Repše. Lai tautas acīs turētu

līdz sāpcensim, Ķezbers bija spiests piesavināties nacionālās neatkarības jēdzienu. Astoņas LTF nodaļas nolēma atbalstīt Repši, bet, tā kā Repše un Ķezbers abi atbalsta LTF, valde nolēma atbalstīt abus. Vēlēšanu priekšvakarā LTF vadībai labvēlīgie preses izdevumi slavēja Ķezberu. Viņu ieteica Dainis Ivāns, Džemma Skulme, Jānis Peters un Raimonds Pauls. Vēlēšanu dienā tūsktošiem Repšes (un LNNK) piekritēju un PSKP nosodītāju ar asarām acīs balsoja par CK sekretāru. Repše saņēma tikai 5% balsu. Šis piemērs uzskatāmi rāda, cik veiksmīgi var manipulēt tautas noskaņojumu un rīcību.

Šis nebūt nav vienīgais piemērs. Atcerēsimies, kāda gaisotne Latvijā bija 1987. gadā - laikā, kad tauta, kaut nedroši, tomēr uzdrošinājās iztaisnot muguru un sākt runāt - gara acīm raugoties Latvijas neatkarības un brīvības simbolā - Brīvības pieminekli. Toreiz, kad ar pilnu jaudu vēl darbojās čekas pagrabi, soda nometnes un psihiatriskās slimnīcas, kad vispārējās bailes vēl bija visai lielas un tauta uzdrošinājās tikai cerēt - toreiz tā laika Latvijas komunistiskās partijas CK sekretārs cilvēkus, kas pulcējās pie Brīvības pieminekļa, nosauca par tautas ienaidniekiem. 18. novembra Latviju viņš dēvēja par "ulmanisku pseidovēsturi" un "buržuāziju, kas izraisījusi asiņaino terroru", bet vienlaicīgi cildināja Latvijas sarkanos strēlniekus, kas "pirmie Krievijas armijā atklāti un konsekventi nostājās zem revolūcijas sarkanā karoga (Lit. un Māksla, 1987. g. 30. 10.)". TV raidījumā "Panorama" viņš cilvēkus pie Brīvības pieminekļa nosauca par "ekstrēmistu grupu", ko atbalstot Rietumu raidstacijas. - Bet kas notika pēc neliela laika? Pēkšņi šis vīrs bija pārgājis "tautas pusē" un līdz ar to vienojās mūsu valsts himnā "Dievs, svētī Latviju!", stāvēdams zem sarkanbalt-sarkanīem karogiem. Kā reaģēja tauta? Tautas reakcija pat trimdā varējām noskatīties video filmā: tauta šim vīram uzgavilēja un viņu apbēra ar pateicības ziediem. Pagāja vēl kāds laiks, un šis pats vīrs jau piedalījās dievkalpojumā Aglonas svētvietā, atklādams, ka patiesībā viņš visus šos gadus sirdī bijis katolis. Arī Aglonā netrūka aizkustinājuma asarām pilnas acis.

Kas ir šis vīrs, kuŗa šķietamo metamorfozi nupat noskatījāmies kā paātrināta filmā? Viņa vārds ir Anatolijs Gorbunovs, un viņa portrets brīvās Latvijas prezidentu galerijā karātos tieši blakus prezidentam Ulmanim, kuŗa valdības posmu Gorbunovs apzīmējis par pseidovēsturi, asiņainu buržuāciju un fašismu. Kas tad patiesībā nolīcis Gorbunovu plecu pie pleca ar pēdējo neatkarīgās Latvijas prezidentu? Vai apzināta savas pārliecības un nostājas maiņa, vai laimīgu sagādīšanos virkne, kas viņam vienkārši ļāva noturēties viņa virspusē, jo nekad un nekur no viņa netika prasīta godīga un patiesa izšķiršanās vai savas pagātnes novērtējums. Neesam no viņa gan arī dzirdējuši nožēlas vai atvainošanās vārdus par sevis teikto. Visi, pašu Gorbunovu ieskaitot, vienkārši izliekas, it kā tas nekad nebūtu noticis. Bet tomēr vārdi ir teikti - šis nav pretinieku izgudrojums, šī ir viņa paša liecība, kas jāņem nopietni.

Tāpat bijušais KGB propagandas avīzes "Dzimtenes Balss" redakcijas loceklis, dzejnieks Māris Čaklais vēl 1987. gadā izjuta vajadzību publiski liecināt, ka viņam gan nenāca prātā protestēt pret Molotova-Ribentropa paktu un ka viņš ziedus pie Brīvības pieminekļa likt vis netaisnīgās (Lit. un Māksla, 1987. 4. sept.). Viņš toreiz nicīgi un ciniski izteicās par Rietumu raidstacijām 'Amerikas Balss' un 'Radio Brīvā Eiropa', tāpēc šodien šķiet tā kā ironiski, ka M. Čaklais tagad ir Radio Brīvā Eiropa ārštata līdzstrādnieks.

Attiecīgus līdzīgus piemērus varētu uzskaitīt vēl un vēl, taču šobrīd būtiskais nav atsevišķu cilvēku rīcība; svarīgi ir iegūt izpratni un kop-skatu par tiem garīgajiem principiem, kas - pat pēc kompartijas likvidēšanas - ir dzīvi un izpaužas citās formās.

Iepriekš minētie citāti vienīgi apstiprina

Kremlja plānoto integrācijas politiku, kuŗa - kā to apstiprinājis bijušais KGB ģenerālis O. Kalugins - apzināti un plānveidīgi radīja šķietamu opozīciju, to kontrolējot. Runājot par šo procesu abstrakti, tas varētu šķist kā pārspīlētas slepenas konspirācijas saskatīšana - bet, diemžēl, tie ir fakti, kuŗus vairākos gadījumos vēlāk izpaužuši un atklājuši šādās akcijās iesaistīti cilvēki. Tā, piemēram, kāda augsti stāvoša VDK virsnieka sirdsapziņa neizturēja. Viņš pēc 1991. gada janvāra asiņainajiem notikumiem pats iznāca atklātībā, lai 'pastāstītu, kā toreiz bija'... Savā laikā šo padomju izlūku atsaucā no Rietumiem, lai viņš iesaistītos Lietuvas TF (Sajūdis) dibināšanā, t. i., virza un kontrolē to no čekas viedokļa. Par to, ka viņš čekas aparātā skaitījās uzticams vīrs, liecina kaut vai apstākļi, ka savā laikā KGB šefs Andropovs viņam par labiem panākumiem dienestā bija uzdāvinājis pistoli. - Bet tomēr šī lieta nāca gaismā, jo attiecīgā cilvēka sirdsapziņa pamodās un neizturēja vainas smago nastu. - Līdzīgi jau arī LTF priekšsēdis Romualds Ražuks apstiprinājis, ka arī Latvijas TF dibināšanā "kūmās stāvējuši spēki no augšas."

Ļoti zīmīgs šai sakarā ir F. Nīčes visai ciniskais ieteikums valdošai aristokratijai. Proti, lai savaldītu un nomierinātu sacēlušos tautu, galvenais esot savlaicīgi atvērt lūku, kas "augšas" šķiņ no "apakšām" - kungus no kalpiem - lai uzņemtu dumpinieku vadoņus pie "augšām". Pēc tam lūku atkal var aizvērt un mierīgi dzīvot tālāk. Šis Nīčes novērojums precīzi raksturo procesu, kādu esam varējuši novērot arī Latvijā, proti, to uzskatu un pārliecības maiņu, kas bieži pat novērojam pretējā virzienā par 180°, kad agrākie LTF vai LNNK pārstāvji nokļuva šī Augstākajā Padomē - tātad "augšās". Viņu agrākās 'bezkompromisa prasības' šodien aizstājuši 'savdīgi, mēreni formulējumi', kādus it kā diktē valdības viedoklis.

Un vēlreiz jāatgriežas pie bijušā kompartijas CK sekretāra un tagadējā Latvijas prezidenta A. Gorbunova. Viņš vēl 1990. gada septembrī apgalvoja, ka "viņu iedvesmo Ļeņina idejas un ka viņš patiesi to mīl un ciena (Cīņa, 1990. g. 11. sept.)", 3 mēnešus agrāk, atklājot XX Vispārējos latviešu dziesmu svētkus, runāja par 'garīgo līdzsvaru', 'sirdsapziņu', 'demokrātijas principiem' un 'tautas apņemību dzīvot un strādāt Tēvzemei un brīvībai' (Cīņa, 1990. g. 7. jul.). Šie viedokļi nav apvienojami, jo to izpaušmes viens otru izslēdz: "Ļeņins" - tā jau nav tikai kaut kāda teorētiska ideoloģija - Ļeņins, tā ir tautu apspiešana un bendēšana, Ļeņins - tas ir mudinājums 'lietot jebkādu viltoību, izlocīšanos, trikus, krāpšanu, nelikumību, noklusēšanu, lai aizsegtu patiesību', Ļeņins - tas ir iemesls, kāpēc mūsu un citas tautas tikušas izsūtītas, mocītas un trimdā izkaisītas. Ļeņina dibinātā melu un ļaunuma imperija ar brutālu varu ir kavējusi, lai latviešu tauta dzīvo un strādā Tēvzemei un brīvībai.

Tāpat Imanta Ziedoņa dzeja, uzrunājot tautu, pāuda domu: "Jaunās pasaules ass, Ļeņin, tieši caur tevi iet. Es kā smilšu grauds mazs esmu tai pievilks un piesaistīts." Cik zināms, tad šodien viņš šādas savas dzejas vairs nepieņem un nelasa tās autora vakaros Latvijā vai trimdā.

Agrāk paši daudz runājām un apsūdzējām komunistu izvērsto vēstures viltošanu. Noklusētos posmus un notikumus dēvēja par 'baltajiem plānkumiem' - bez kuŗiem patiesā vēsture ir nepilnīga.

Bet kas notiek šodien? Kāda tad ir mūsu - gan Latvijā, gan trimdā - attieksme pret, piemēram, šādiem "augstu personu" izteicieniem, kādus pieminēju? Tauta reaģē - lielā mērā - ne tikai vien izprotoši, bet pat attaisnojoši: "Sak, kauns jau, ka tā bijis, bet..., kam nega-

dās..." Vai - "Viņi tā runāja tikai tāpēc, ka 'tā bija jārunā', nevis tāpēc, ka paši tā domāja; šī tikai bija gudra pielāgošanās dotajai situācijai - un gudrība ir augstākais tikums. Aplausi viņiem!" - Burtiski tā notika, kad dzejnieks Jānis Peters lielajā tautas sapulcē Mežaparkā, 1. LTF kongresa priekšvakarā 1988. gadā teica, ka pateicoties ekonomikai "mūsu zeme un mūsu valsts kļūs patiesi neatkarīgas." Pēc spēcīgo aplausu rimšanās viņš piemetināja: "Un valsts (Padomju Savienības - E. J.) federācijā mēs funkcionēsim tādās kvalitātēs, kādas šai teorētiski brīvajai federācijai paredzējis Ļeņins (Cīņa 1988. g. 8. okt.)." Pielāgošanos un kalpošanu valdošajam okupācijas režīmam sauc par kolaboracionismu un konformismu. Konformismam varas struktūrās ir neatņemam ideoloģiska, amorāla un antifilozofiska ietekme uz tautu un, it sevišķi, uz jaunatni. Tāpēc īpaši svarīgi ir tikt skaidrībā ar šiem bīstamajiem jēdzieniem, domājot par mūsu tautas nākotni.

Rietumu pasaulē šāds patiesības izdibināšanas un atklāšanas process ir dabiska un normāla lieta. Šī, varbūt, pat ir 'brīva cilvēka' visraksturīgākā iezīme, ka - jā - viņš var katrā situācijā rīkoties pēc sava prāta un teikt vai rakstīt, ko domā - bet tāpat viņš zina, ka viņš ir atbildīgs par savu rīcību, saviem vārdiem, saviem rakstiem - atbildīgs ne tikai vien pats sevis priekšā, bet arī sabiedrības priekšā. Šī cieša saite - runas, domas, rīcības brīvība un atbildība - atšķir brīvu cilvēku no anarchista, kura rīcību raksturo pilnīgs atbildības trūkums un nerēķināšanās ar nevienu. Tā, piemēram, brīvajā pasaulē ik dienas televīzijā, radiofonā un presē žurnālisti, korespondenti un politiķi - klausītājiem, lasītājiem vai skatītājiem - lūko atklāt un parādīt situāciju patieso būtību. Lai to pilnībā panāktu, nemītīgi nākas ieklausīties un ieskatīties pagātnē - ko, piemēram, kāds politiķis, pat valsts prezidents, teicis vai rakstījis pirms dienas, nedēļas, mēneša, gada - vai veseliem 10 gadiem. To dara, lai atklātībai parādītu šī cilvēka patiesos uzskatus, viņa īsteno pārlicību - jo tas atbilst brīvības būtībai: arvien būt gatavam atbildēt par savu rīcību. Nevienam neienāktu prātā apvainoties par šādu taujāšanu - un tā kongresmaņi, senātori un prezidents atbild un izskaidro savu rīcību un savus vārdus. Šī ir izcila demokrātijas iezīme: ikviens drīkst jautāt citiem - bet vienlaikus viņam vienmēr jābūt gatavam atbildēt citiem!

Bet kā uz šādu 'patiesības atklāšanas' procesu reaģē mūsu tauta? Ko saka politiķi, ko raksta žurnālisti, ko par to domā parastais cilvēks? - "Nu, tikai nesāksim raganu medības!" - Tā, šķiet, vienā teikumā varētu raksturot vispārējo nostāju. Un vēl - "Nevērtēsim cilvēku pēc viņa vakardien teiktā, bet gan pēc šodien darītā..." Tāpat dzirdēta doma, "ka mūsu jau tā ir tik maz, nesāksim nu šķelšanos kādu principu dēļ..."

Bet mums būtu jāsaprot, ka aiz šādas nostājas būtībā stāv bailes no patiesības - nevēlēšanās to atklāt un skatīties tai acīs. Jo tikai bailīgs cilvēks, kas pats negrib atbildes dot, brīvprātīgi atteikties no savām tiesībām - brīva cilvēka tiesībām! - uzdot jautājumus citiem!

Varētu jau teikt, ka politiska cīņa par varu nekad nav bijusi 'tīra lieta', ka esam maza tauta un ka vajadzīga vispārēja piedošana utt. Taisnība - tieši tāpēc, ka esam maza tauta, mums vajadzētu izlīdzināties vienam ar otru un Dieva priekšā - piedot viens otram. Ja mēs šo piedošānu gribam ņemt nopietni, tad šodien atklājam kaut ko savādu un neparastu: nav, kam piedot - jo nekur taču nav vainīgo; nav ne vainas apziņas, ne grēka nožēlas. Un piedot var tikai tam, kas piedošānu meklē!

Sodien, šķiet, visi tikai bijuši 'spiesti' kaut ko darīt - pavēļu spiesti vai apstākļu spiesti. Man pašam nācies Latvijā runāt ar māksliniekiem - patīkamiem latviešu cilvēkiem - kas nebija

kompārtijas biedri un klusībā kurnējuši pret režīmu, bet, kas reizi vai divas ar savām rokām lējuši ģipsi vai bronzu Ļeņina vai Marksa attēlu..., ar savām rokām uz māju fasādēm zīmējuši un rakstījuši nīstos komunistiskos saukļus. To viņi darījuši, lai piepelnītos - jo, kā viņi paši skaidrojās, "ja es nebūtu darījis, taču kāds cits tomēr būtu to izdarījis..." Ar citiem vārdiem, "ja jau mana atteikšanās pieminekļa vai gleznas tapšanu neapstādina pavisam, bet vienīgi papildus ienākumus ieber cita kabatā - kāpēc tad nepiepelnīties man, ...varēšu izdarīt savai ģimenei kaut ko labu..., tikai šo vienu reizi..." - - - Gluži tāpat bija ar stāšanos partijā. Sodien pat trīdā nereti dzirdam, ka viņi jau bija spiesti stāties kompartijā... - Te nu jāpasaka skaidri, ka spiests nebija neviens, jo šis atkal bija personiskas izvēles jautājums: vai pastāvēt - vai ne - ļaunās varas kārdinājuma priekšā, t. i., stājoties partijā varēt dzīvot daudz maz 'cilvēciskāku dzīvi necilvēciskā režīmā', kļūstot par daļu no tā. Tāpēc ļaudis to lūkoja atstāstot šķietami cēliem iemesliem: "Stājoties partijā, es varēšu kaut ko labu darīt no iekšienes - citiem, un arī sev..." - - -

Un atkal - neviens nav vainīgs! Mēs taču netaisītos tiesāt kādu tēlnieku vai gleznotāju par Ļeņina krūšu tēla izgatavošanu, jo juridiski taču tā nav noziedzība... Neviens nav vainīgs, grēkotāju un grēku nav - - - kam piedot? Amerikāņu zinātnieks Dr. Kārlis Menindžers grāmatā "Kas noticis ar grēku?" raksta: "Vai neviens nekad ne par ko nav vainojams? Vismaz vainojams grēcīgā rīcībā, ko varētu nožēlot, izlabot vai izlīdzināt? Jeb vainīgs uzskatāms par stulbu, slīmu vai vienkārši aizmigušu? Nepareizības un pārestības cilvēki nodara vienmēr, to mēs zinām. Bet vai tad neviens par savu rīcību nav atbildīgs?" Grēka jēdziena izzušanu Dr. K. Menindžers uzskata par mūsu civilizācijas morālās filozofijas būtisko pārmaiņu atslēgu. -

Mēs varam dzirdēt simtiem runu, referātu, analīžu, faktu un visspēcīgāko pierādījumu - bet vai tas ko dod? Vai tas mūs izmaina? Tāpēc arī šīs pārdomas, kuru nozīmīgumu nedrīkst nenovērtēt, jā-sāk ar motīvu pārbaudi un sirdsapziņas izmeklēšanu t. i. - ejot no vispārējā uz personisko, no prātošanas uz izšķiršanos.

Tāpēc, "ja ir spēcīgi objektīvi pierādījumi Dieva esamībai - ja Viņš nav psiholoģisks izgudrojums, bet fakts - tad mūsu priekšā ir cilvēces eksistences centrālā patiesība. Un ja tā ir - ja Viņš patiesi eksistē - tad Dieva loma cilvēka dzīvē un reliģijas loma sabiedrības dzīvē - ir pati būtiskākā lieta šajā laikā vai jebkurā laikā (Ch. Colson, Kingdoms in Conflict, 90. lpp.)."

Pilnā mērā to var attiecināt uz situāciju mūsu tautā. Centrālā tema - Dievs un Absolūtās Patiesības jautājums - kā slāpes un nepieciešamība pēc garīgas atdzimšanas un taisnības kritēriju iegūšanas, liecina par tās trūkumu, resp., atrašanos nepatiesībā jeb grēkā. Tikai katrā cilvēka (personiska) un sabiedrības atgriešanās no grēka var izraisīt garīgo atjaunotni un likt pieredzēt taisnību. Kaut arī grēka jēdziens šodien nav ērta lieta, tomēr tā apiešana nozīmētu ļaundabīga audzēja atstāšanu augošā organismā. Tāpat bīstama ir grēka jēdziena sekularizēšana tikai sociālā un politiskā plānā - arī tas var "cilvēciski" likvidēt tikai simptomus, "jo cilvēka dusmas nesagādā Dieva taisnību (Jek. 1:20)." Īstenībā grēkatziņa un grēksūdze bez Dieva atziņas un ticības nav iespējama, jo no Dieva, caur Viņu un uz Viņu ir visas lietas, bet Viņš pats ir pirms visa (Kol. 1:16-17).

Tas Dievs, kas dod Dzīvību, Patiesību un Ceļu (Jāņa ev. 14:6) Jēzū Kristū nav cilvēku izdomātais, projecētais (pēc Feiderbaha projekcijas teorijas) Dievs, tas nav valdošās šķiras Dievs un sociālās netaisnības pielāvējis (Marksa teorija: reliģija - opijs tautai), tas nav sentimentāls un jūtu Dievs (augstākā instance nožēlojama slaista morāles izpratnē par labo un ļauno - Ničes dusmu

teorija: Nīče pirms mūža gala sajuka prātā, pasludināja, ka Dievs ir miris - "Der Gott ist tot").

Dzīvais "Dievs mums ir tuvāk nekā mēs paši sev," saka Sv. Augustīns.

Visā iepriekš minētā skatījumā un arī kristietības izpratnē grēks nav tikai morāli-psicholoģiska parādība, bet metafiziska realitāte, un kuņas ticīgos pasargāt un atpestīt var vienīgi Jēzus Kristus izpiršanas upuris, kas salīdzina cilvēku ar Dievu. Kristus pieņemšana bez grēksūdzes, nožēlas un apņemšanās vairs negrēkot nav iespējama. Tāpēc katram un visiem jāievēro Evāņģēlija (Evāņģēlijs) priekā vēsts pirmaspasludinājuma secība: "Atgriezieties no grēkiem un ticiet uz Evāņģēliju!"

Tas ir katra cilvēka un veselas tautas garīgās augšamcelšanās pamatnosacījums. Trāpīgi to izsaka Hans Kūng: "Augšamcelšanās nozīmē dzīvi, kas izlaužas cauri izplatījuma dimensijām, nezūdošā, neaptveramā sfērā. Šī ir esamība, kas jāsaprot ar jēdzienu 'debesis', nevis atronautu, bet Dieva debesis. Tas nozīmē ieiešanu realitātē, nevis iziešanu no tās."

Tad arī vārdi - "Tev mūžam dzīvot, Latvija" nebūs tikai dzejisks sauklis, bet Dieva dota realitāte. Tad - ja mēs to nopietni gribam pieņemt.

ĒRIKS JĒKABSONS.

KOLONIĀLISMA PRETENZIJAS.

Koloniālisms vienmēr savu varu pakļautajās zemēs mēģina attaisnot ar to, ka tas esot "atnesis kultūru". Kad Baltijas, t. s., varragi nodibināja savu varu tagadējās Krievijas telpā - patiesībā šo politisko telpu radīja - viņu chronisti sludināja, ka šīs telpas tautas esot pašas varragus "lūgušas, lai tie nodibina kārtību". Savā ziņā tā ir taisnība, kaut arī mēs esam paši piedzīvojuši, cik maldinošas šādas "lūgšanas" var būt. Tāpat arī krustneši mūsu zemē nāca kā kristiānisma ievēdēji, un šis ir viņu varas attaisnojums - tomēr ar vienu iebildumu. Kad krustneši ienāca Baltijā, viņu varas laiki Eiropā jau bija norietā. Īstenībā viņi mūsu zemē nāca ne tik daudz glābt mūsu dvēseles, kā paši paglābties no Eiropas maiņām, kurās tie kā militāri, tā arī politiski bija jau kļuvuši par anachronismu.

Krustneši spēja sakopot no dažādām zemēm visus savus spēkus vienam triecienu. Tur bija gan angļi, gan franči, gan flāmi, un šis spēks izskatījās neuzvarāms, kaut arī tāds tikai izskatījās. Mēs tomēr nevaram mūsu senčus vainot par to, ka viņi krustnešu vājumu nespēja novērtēt, jo kas tad viņiem par Eiropas patieso situāciju būtu varējis stāstīt? Mūsu dienās stāvoklis izskatās visai līdzīgs, kad amerikāņi dominē brūkošās Padomijas politikā, cenšoties pārvērst to par savu industriālo un tirgus telpu, kaut arī pašu mājās kārtību saturēt vairs nevar. Starpība nu būtu tā, ka klaidas latvieši to varētu labāk novērtēt un apgaismot mūsu tautiešus Latvijā par patieso situāciju. Bet vai mēs to esam gana darījuši?

Amerikāņi savu varu ir izpletuši tālu aiz ASV robežām ar parastajiem "skaldi un valdi" papēmiem militāri koncentrēto triecienu aizsegā, bet pašu mājās ar šādu stratēģiju, protams, neko saglābt vairs nevar. Tāpat kā kādreiz krustneši, kas bija kļuvuši par anachronismu Eiropā, paši, Baltijā paglābjoties, sagraba tur varu, tāpat arī Buša koloniālie amerikāņi pasludina "jauno pasauli" - pagaidām gan vēl tikai "Atlantijas iekārtu no Vašingtonas līdz Vladivostokai" - kuņā tad nu viņi paši būtu īstie valdītāji. Šī internacionālā lielumā mānija no vienas puses - kā jau pa laikam vājprāts - ir spējusī koncentrēt milzīgu militāru spēku un iedvest ļaudis bailēs, bet no otras puses ir simptoms iekšējam sabrukumam.

Viena iezīme šādam iekšējam vājumam ir gandrīz vai histēriskās bailes no japāņiem, kas izteicās kā, t. s., "Japan bashing". Japāņi nāks, japāņi pārņems, japāņi izmet savus taustekļus, japāņi mūs

Daudz akmeņu vēl guļ Latvijas brīvības ceļā.
- Andrējs Eglītis.

izsūc, japāņu slepenā sazvērestība, vēl tikai trūkst "Tokijo Gudro Protokoli"! Sociologi varētu salīdzināt visu to, ko Vācija pārmeta cionistiem, ar to, ko amerikāņi pārmet japāņiem, un tas sakristu burts burtā. Nozīmīgais nu ir tas, ka Hitlera Vācijā tā bija zīme vājumam, kas to bija pārņēmis pēc zaudētā I pasaules kara. Pirms tam Vācijā nopietnā sabiedrībā anti-semītisms bija pilnīgi nepieņemams, jo Vācija bija industriāli un saimnieciski plaukstoša un stipra valsts.

Amerikāņi domā, ja vien japāņus varētu no zemes virsas noslaucīt (Hirošima!), ka viņu pasaule būtu droša, kas, protams, ir tukša ilūzija. Fakts ir tas, ka japāņi, kam pēc amerikāņu ideoloģijas vajadzētu būt stulbiem un slinkiem, savu lomu amerikāņu teātrī spēlēt negrib. Būtībā nevis japāņi grib ievest savu kārtību Amerikā, bet amerikāņi gribētu ievest savu nekārtību Japānā - un arī topošajā, t. s., austrumu telpā. Gandrīz vai ik intervijā amerikāņi gaužas par šī kontinenta jaunatnes un "lielpilsētu centru" izlaidību, bet tajā pat laikā ir priecīgi saskatīt šīs pazīmes Japānā un jaunajos Austrumos. Ik teovētais ģitārnieks jau ir viņu slepeno cerību zīme. Tāpat kā daži AIDS slimnieki un vēl vairāk šīs slimības ideologi, fantazē, ka šī slimība savu nāvējošo spēku zaudēs, ja vien tā pārņems plašākas masas, tāpat arī amerikāņi savas izlaidīgās jaunatnes kaiti būtu priecīgi saskatīt visā pasaulē. Atcerēsīties, kā pēc kara amerikāņi, it kā demokrātijas vārdā, lika vāciešu uzņēmumu pārvaldei pieņemt bez akcionāru pārstāvjiem arī arodbiedrības. Amerikā pašā tas būtu ievējis chaosu un ķildas, un šai kaitēi nu vajadzētu bremzēt arī Vāciju, bet amerikāņiem par lielu brīnumu, tas nenotika - slimība nepiemetās.

Amerikāņu financisti sūdzas un draud japāņiem, kad tie savu uzņēmumu vadībā negrib ielaist amerikāņus. Kāpēc lai japāņi šo, acīmredzamo, Trojas zirgu lai nepazītu? Amerikāņu kristīgo misionāri nebeidz žēloties, ka japāņi negribot pieņemt viņu ticību. Tie esot noslēgušies paši savā reliģijā, kas esot - un šie misionāri nekad to nepiemirst atgādināt - nacionālistiska. Japāņi redz, ka šie misionāri ir priekšpulki koloniālistiem Japānā, tieši otrādi, labprāt uzklasa citu kultūru un reliģiju vēstnešus, bet, protams, nekad nav aizmirsuši savu šinto tradīciju - pat vissmagākajos amerikāņu okupācijas laikos nē. Tajā pat laikā Japāna ir pratusi savā sadzīvē iesaistīt budisma reliģisko doktrīnu. Japānā šinto un budisms sadzīvo vislabākā draudzībā - daudz labākā kā protestantisms un katolicisms dažā labā citā zemē, par atšķirīgajām reliģijām nemaz nerunājot. Japāņi ir mācījušies piesardzību pret Rietumu doktrīnām. Viens piemērs varētu būt gadījums ar amerikāņu misionāri-skolotāju, kad tā pēc kara ieradās "audzināt" Japānas kroņprinci. Viņa teicās audzināt "brīvībai un demokrātijai", bet jau pirmajā solī parādīja savu koloniālistes aroganci, nemaz necenšoties izrunāt audzēkņa japānisko

vārdu, "nokristot" to amerikāņu vārdā. Kad krogprincis gribēja pildīt savas dzimtas tradicionālos pienākumus, amerikāniete pavēlēja viņam to nedarīt, jo šī esot atnesusi brīvību, t. i., brīvību paklausīt sev pašai utt.

Kāpēc veltām tik daudz ievērtības šiem tālo zemju salīdzinājumiem? Vispirms, darām to tieši tādēļ, ka tie ir tālu projām. Tie dod mums iespēju būt objektīvākiem. Otrkārt, ja jau rietumnieki amerikāņu vadībā tā uzvedās pret spēcīgu zemi, cik gan arogantāk tie neuzvedīsies jaunajos Austrumos? Treškārt, un tas varbūt ir vissvarīgākais, mūs atkal draud pārņemt koloniālas varas paliekas, kas vēl dižojas savas senās godības drānās. Ziemeļamerika ir bankrota priekšvakarā - kā garīgi, tā politiski, tā arī saimnieciski. Koloniālās varas var sevi attaisnot tikai tad, ja tās patiešām kautko atnes savām kolonizējamām zemēm. Ja tās to spēj, tās ir sava veida tirgotājas, kaut arī ar pistoli rokā. Ja tās to nespēj, tad pat šis pēdējais attaisnojums izgaist un paliek pāri tikai tukša pretenzija. ASV vairs ir tikai šāda koloniālisma pretenzija, bet tas nenozīmē, ka tās ir tāpēc mazāk bīstamas. Šī amerikāņu pretenzija vislabāk sadzīvo ar valsts varas pretendentu Gorbačevu. Vienīgā cerība tad nu ir, ka paši jaunie Austrumi to saredzēs. Jeļcins ar Kohlu pie konferences galda ir daudz reālāka un drošāka zīme.

Amerikāņu sludinātā "Atlantijas kārtība no Vašingtonas līdz Vladivostokai" ir tukša pretenzija, bet tas nenozīmē, ka tā tāpēc jau arī būtu mazāk bīstama. Vladivostokā vēl nekā nav, bet Vašingtonā vairāk nekā nav - izņemot militāro pārākumu. Kādu postu ar to var nodarīt, pie tam nekā paliekoša nepanākot, pierādījās nesenajā "jaunās pasaules kārtības" karā Persijas līcī. Tur amerikāņi iztērēja savu ieroču pārprodukciju, bet pieprasīja par to samaksu no saviem, t. s., "sabiedrotiem". Šāda militāra koloniālisma drauds nebūt nav zudis. Amerikāņi gan taisās kontrolēt bijušās Padomijas atomieročus, bet kas kontrolēs pašus amerikāņus? Vai tie nav vienīgie, pret kuriem var vērsties "kūpošās pistoles" pierādījums atomieroču lietošanā?

Koloniālie krustneši mūsu zemē gan varēja saglabāt kādu laiku savu ordeni, bet citādi daudz vairāk no mums sapēma, kā bija spējīgi dot. Viņu koloniālās pretenzijas bija tikpat tukšas kā Padomijas iebrukums un laupīšana 700 gadus vēlāk. Tas pats drauds ir atkal pacēlis savu galvu, un tas var uzvarēt, ja paši to pieļausim savā koloniālisma kalpības bēdīgajā klaušu laiku tradīcijā.

IMANTS STEPRĀNS.

SVEICIENI NO... VĒL ARVIEN OKUPĒTĀS UN KOLONIZĒTĀS LATVIJAS!

Jautājums tas pats vecais - kā tas varēja notikt?

Ne tas satrauc, ka Slāvlaviju veido vakardienas komunisti - Gorbunovs, Bišers, Škapars, Vulfsons, Bojārs, Ivāns, Peters, Skulme, Dabiski, ka viņi ar tanku palīdzību ir un būs padomju varas krēslos, bet satrauc tas, ka liela daļa tautas: ierēdņi dažādās iestādēs, inženieri, traktoristi, slaucējas, mechanizātori un pat nesenie Sibīrijas gūstekņi - ir ar šo faktu samierinājušies un brīžam pat atskan aplausi bijušajiem komunistiem par godu.

Es negribu runāt visu Sibīrijas smagdarbā nokļuvušo vārdā, bet šoreiz tikai par savām izjūtām, kas satrieca visu izsappoto ilgajos grūtuma gados. Komunisti un svešniekam kalpojošie vieglzīves aferisti sevi pēķēji 1988. gadā lika nosaukt par "gaišajiem spēkiem" un... tauta aplaudēja. Daudzi kā apēšanai nolemti trusīši, hipnozes pārņemti, ierāpoja šo gaišo spēku rīklē - un, protams, veikli tika sagremoti - izveidoti par krievmīļiem, gan par padomju varas mīļiem, gan par komunistu dievinātājiem. Pietika tikai nozagt karogu Latvijas

republikai un skaļi sacīt: Vienoti Latvijai!

Un tā man jāatzīst, ka, daļu no mūža pavadīdams Sibīrijā, esmu dzīvojis ilūzijā par latviešu tautas alkām. Komunisti triumfē, bet latviskas Latvijas gribētājus nicina un nopulgo. Un komunistmīļi, tautfrontieši, nemaz jau nerunā par kolaborantiem - augstpadomiešiem, ciniski ir gatavi sakurt sārta un tur bez vilcināšanās iemest nacionālistus, bet to, kas piesviedīs žagaru buntīti - to ir pietiekoši. Tie būs visi, kas uzgavilē kompartijas ideologam un arī daži vadoši vīri trimdā, kas komunistu rindās ir sameklējuši savus elkus un sludina, ka vienīgie īstie patrioti šajā gadu simtenī ir biedri no manā izpratnē noziedzīgās kompartijas un okupācijas iestāžu deputāti.

Skumji. Tik skumji kļūst to redzot, ka jāsaika - tā nebija pat Sibīrijā vergojot, jo tad vēl dzīvojām ilūzijā, ka latvisku Latviju grib visi, kas tajos gados nesadarbojās ar svešnieku iestādēm.

Brīvā pasaule ir atzinusi okupētu un kolonizētu valsti kā brīvu... Brīnos par to visu un saprotu, ka esmu bezspēcīgs to novērst. Brīnos par tiem, kas jūsmo par padomju varas ierēdņiem, kas nodevīgi veido un rada Slāvlaviju (legalizējot kolonistus) un nekaunīgi dēvē par likumīgi ievēlātiem.

Raksturīgi, ka trimdā nav atradies neviens latvietis, kas zinātu Žepēvā pieņemtos pantus par okupāciju. Visus padomus mūsu kangariem dod Levits un virza latviešu domāšanu uz purvu - brīvprātīgu pašnāvību - vairāk kā miljonam krievu dodot tiesības elpot Latvijas gaisu, un pat vēlēt un kļūt par likumdevējiem un valsts vadītājiem. Vai kādam vēl ir šaubas, ka tā nebūs Latvija, bet Slāvlavija.

Es neesmu un negribu būt politiķis, bet, kad redzu, ka nacionālisti tiek apsmieti, nicināti un latviskās Latvijas ideja tiek nīdēta, tad kā snaiķis izšauju pa retam šāvienam, kas, protams, milzīgajam komunistu baram ir kā blusas kodiens.

Nekāda pretdarbības koalīcija Latvijā nav iespējama. Nav ar ko. Visu partiju un kustību pārstāvji sadarbojas ar padomju varas struktūrām un ir kaut kur kaut kādi deputāti, t. i., ne nelikumīgu orgānu darboņi. Un nav jau arī koalīcijai ko darīt. Okupācijas apstākļos rīkotās padomju Saeimas vēlēšanās nacionālisti nepiedalīsies. Un brīvas vēlēšanas varēs būt tikai tad, kad Latvija būs brīva, kad okupanti izvedīs savu milzīgo armiju, raķešu bāzes, izvedīs visus nelikumīgi Latvijā atrodošos kolonistus, atdos Latvijai piederošo zemi (protams, arī Abreni), pa istam likvidēs čekas daudzās filiāles. Arī nekādi čekas aģentu saraksti nenokļuva nacionālistu rokās, vienkārši tāpēc, ka visu dara tie paši čekisti, viņu aģenti un informātori, kuri ir šajos sarakstos. Un kuri tad pats sevi tiesās?! Tā tad - nemaz nebija paredzēts sarakstus atdot nacionālistiem. Izrādās, ka tautas traģēdijā vainīgo nav. Visiem aizplīvuro acis ar trīsienīgas padomju varas nosodīšanu un pat sodīšanu... Bet septiņdesmitgadīgo padomju varu - sistēmu - kad un kas nosodīs un tiesās? Un šodienīgo? Paši tiesājamie iekārtojušies tiesnešu krēslos.

Nacionālistu galvenais spēks ir, ka viņi nesadarbojās ar padomju struktūrām. Ja okupants neatrod kangarus, tad tā ir viņa sakāve. Agri vai vēl visi kolaborantu likumi tiks anulēti. Vai nu tas šiem vīriņiem patīk vai nepatīk.

Daži vārdi par trimdas "mājās braukšanu". Jā, kāpēc nebrauc uz brīvo Latviju? Kāpēc nebrauc Spilners, Spārniņš, Meierovics, Grava, visi komunistu atbalsta grupu pārstāvji? Varbūt kuģis ir ceļā? Varbūt tomēr nemaz nebrauks? Tad jāsaika - vāji mīl 4. maija (21. augusta) republiku. Dzeņ šampānieti, apsveic, bet uz brīvo Latviju nebrauc. Dīvaini. Vairāk kā dīvaini. Gudri tomēr ir tie trimdas dižvīri. Bet arī šeit, Lat-

vijā, latvieši nav zemē metami. Ārzemnieki brīnās - kāpēc pēc 21 augusta vienā laidā nepludo šampānietis un neredz līksmas sejas? Jāsecina, ka nav jau par ko līksmot. Verdzība turpinās. Padomju vara legalizēta, okupācija izrādās nemaz nav bijusi. Vai par to būtu jālīksmo? Trimda nebrauc mājā, Latvijas pilsoņi nelīksmo. Tā tad netic farsam. Un tāpēc nemaz nedrīkst sacīt - latvieši ir muļķi. Apspiesti un pakļauti gan. Un uz kaut kādas mistiskas līdakas pavēli brīvā pasaule ir atzinusi okupētu zemi par brīvu. Bet arī Padomju Savienību 1923. gadā ASV atzina un tur verdzība jau bija augstā līmenī... Grūti jau ir izsekot, kas un kuņā zemes lodes daļā mūs nodod? Bet latviešu izcelsmes kangari latviešu tautas vārdā dara to pašu - atzīst Kabulas noziedzīgo režīmu, Ķīnas un Kubas komunistus - patvaldoņus.

Par pilsonības jautājumu... Jau tā bija neapdomīga rīcība, ka 1918. gadā radītā 18. novembra Latvija bez izšķirības iedeva pilsoņu tiesības visiem, kas okupācijas, kolonizācijas un citu procesu rezultātā atradās Latvijas teritorijā. Bet tas tomēr notika. Labot gan vajadzēs Satversmes punktu par suverēno varu Latvijā. Tā pieder un tai jāpieder - latviešu tautai. Jo Latvijas tauta kā tāda nemaz neeksistē. Tāpat kā nav Vācijas tauta, Zviedrijas tauta. Trimda / Meierovics, Levits (šķiet, ka nav latvietis!) /sāk uztraukties, ka padomju varas pārstāvji neiedeva (grasās nedot) pilsonību trimdiniekiem, ar vienu rāvienu ierindojot trimdiniekus parastu emigrantu statusā... Varbūt tagad sapratīs, ka Latvija nebūt nav brīva. Tas, ka Kirchenšteina pēcteči gatavojas piešķirt kolonistu bariem pilsonību, tas, protams, ir absurds. Pilsonības piešķiršanas problēma Latvijā nepastāv. Mākslīgi radīt jau var ne vienu problēmu vien. Padomju preses izdevumi ir pārpilni ar rakstiem un prātojumiem - kas drīkst piešķirt pilsonību? Bet nav taču kam piešķirt. Neviena persona pēdējos 50 gados nav ar Latvijas valdības atļauju iebraukusi Latvijā. Jo visu šo laiku (un arī vēl šodien) nav likumīgas Latvijas valdības.

GUNĀRS FREIMANIS.

BRĪVĪBAS SAULE VĒL MIGLĀ.

Lai atgūtu un atjaunotu Latvijai 1940. g. 17. jūnijā nolaupīto brīvību, vajadzēja paiet turpat 50 gadiem. Šodien, kad šis sapnis ir kļuvis īstenojama, ista demokrātija, pilnīga tautas brīvība vēl vienmēr gaida uz tās parādīšanos tautas ikdienā.

Brīvības atņemšanas brīdī bija daudzi, kas jau tanī pat dienā uzsāka, iespēju robežās, rūgtu cīņu tās atgūšanai. Bija partizāni, bija klusībā cietušie tautieši apspiestajā dzimtenē, bija bēgļi, cīnoties ar rītdienas neziņu, ikdienas grūtībām. Rūpējoties par kailās dzīvības uzturēšanu, gādājot par drošākas nākotnes nodrošināšanu, tie nekavējoties uzsāka klauvēt pie brīvo valsts vadītāju durvīm, pie ārzemju jaunajiem draugiem un paziņām, lai ātrāk apgaismotu nodarīto netaisnību Latvijai un visai latviešu tautai. Daudziem Latvijas vārds bija vēl svešs un nepazīstams.

Lai neaizmirstam brīvās Latvijas sūtņu, sevišķi Londonā un Vašingtonā, brīvās Latvijas pēdējās Saeimas vice-priekšsēdētāja nesavtīgu un neatlaidīgu iestāšanos par Latvijas un latviešu bargo likteni, meklējot dzirdīgas ausis un saprotošu nostāju Latvijas nelegālaj iekļaušanai Padomju Savienībā. Viņiem drīzi talkā nāca nacionālās organizācijas. Rezultātā 3 Baltijas masu iekļaušana Padomju Savienībā netika atzīta no daudzām Rietumu valsts vadībām. Latvijas ceļojumu pase palika derīga. Brīvās Latvijas vārds palika dzīvs un skanīgs!

Pa visu šo apspiestības laiku nomāktajā dzimtenē latviešu cietušais gars sāka uzpeldēt, par spīti visam, dienas gaismā. Brīvības pieminekļi bija viņu pulcēšanās vieta. Sākās Helsinku kustība, nodibinājās Tautas Fronte. Visi šīs nacionālās dvēseles apliecinātāji, nebaidoties no vajāšanām,

riskēdami brīvību un dzīvības, no iekšienes izkļiedza aizpaupta brīvības sāpju saucienu. Trimdinieku klauzīnāšana pie brīvajām valstīm un citējas tautas sauciens saplūda kopā un pacēlās kā viens augstu pasaules jumē. Starptautisko notikumu straujās un negaidītās pārmaiņas, stiprinātas ar visas mūsu tautas garīgo spēku, "...Liktēnim iepaticies izspēlēt joku un šiem iesīkstējušiem divkosīgiem komunistiem Latvijas neatkarība pret pašu gribu iekritusi klēpī, tad tagad tiek iedarbinātas visas bremzes, lai pārmaiņu vilnis neaizskalotu no varas pašus pārmaiņas pretiniekus" (Agnis Balodis, Brīvā Latvija, 1991. gada 7. oktobrī).

Kur šodien ir visi tie, kas 1986.-8. gados, riskēdami savas dzīvības, gāja pie Brīvības pieminekļa? Vai nebija trimdinieki, kas viņus uzņēma? Tiem palīdzēja? Vai viņi nebija pašreizējās valdības upuri? Daudzi tādu pie varas vēl šodien, kas brīvības cīņtājiem lika sprunguļus ceļā, vajāja un arvien vajā? Pat Tautas Fronte, pēc viņu domām, ir par daudz nacionāla, tāpēc jāmēģina tās iespaidu mazināt, sašķelt ar kādas Centra partijas veidošanu. Pat komunistu partija pārdēvēta par Demokratisko darba partiju, lai liktu domāt ka tā ir demokrātiska. Demokratiskā valstī visas partijas un organizācijas ir demokrātiskas bez šī vārda speciālas uzsvēršanas. Šāda piedēkļa piemētināšana ir pavisam aizdomīgi maldinoša!

Vai Latvija ir pilnīgi brīva? Uz šādu jautājumu, ziņo A. Balodis minētā vietā: "Godmanis, runājot par pilnīgi neatkarīgu Latviju, sāpīgi savilka seju un piemētināja, ka par realitāti tas varētu kļūt tikai nākamajā paaudzē..." Par to, ka Latvijas vadītāji ir saskarē ar Maskavu, A. Balodis pasvītro, ka "Gorbunova sarunas ar Kremli norisinājās slepenībā, "privāti"! Tātad - Latvijas vadība klausās ko Kremļis gribētu, tikai tad seko pārējo Baltijas valsts vadlīnijām.

Tas nav viss. Esot vēl Padomju Savienības pavalstnieki-pilsoņi. Augstās padomes vīri liek priekšā likumu par Latvijas pilsoņu tiesību atjaunošanu un pavalstniecības piešķiršanas regulāciju. Pirmajā lasījumā pieņemtais likums nosaka, ka Latvijas pavalstnieki nevar būt reizē kādas citas valsts pavalstnieki. Augstākā Padome atsauks Padomju Savienības 1940. g. 7. septembra dekrētu, kas garantēja visu 3 Baltijas valsts pilsoņiem Padomju Savienības pavalstniecību.

Manuprāt, šādas pavalstniecības prasības ir vērstas, pirmām kārtām, pret trimdā dzīvojošiem latviešiem un to pēcnācējiem, lai labāk nodrošinātu sev labvēlīgu nākošās Saeimas locekļu ievēlēšanu. Tā labāk nodrošinot sev vietu valdībā un savu ideju vieglākai turpināšanai. Neuzticēšanās trimdas draugiem ir rokām taustāma. Zināsim, ka neuzticēšanās draugiem un labvēļiem ir nenovēršams ļaunuma cēlonis, kuņā sekas nav pārredzamas!

Latvijas Nacionālās Neatkarības kustība viedokli pilsonības lietā izsaka vārdiem: "...tiesības piešķirt LR pilsonību būs tikai Latvijas Saeimai. Bet latviešiem jāgādā par to, lai Saeimu varētu vēlēt patiesi brīvās vēlēšanās un ka tajās ievēlētu tādus deputātus, kuņiem patiesi rūp Latvijas un Latvijas Republikas pilsoņu liktenis... Lai tiktu līdz tādai Saeimai, LR Augstākajai Padomei jāpieņem: 1. likums, kas atjaunotu LR pilsoņu tiesības tiem, kuņiem tādas bijušas 1940. gada 17. jūnijā un viņu pēcnācējiem; 2. Likums, ar kuņā palīdzību izveidotu visu iedzīvotāju reģistri, konstatējot, kuņš ir LR pilsonis, un uzzinot par pārējiem - no kuņā laika un kāpēc katrs šeit atrodas" (LNNK viedoklis par pilsonību. Brīvā Latvija, 1991. gada 21. oktobrī.).

Zinām, ka Rietumu valsts interese par Baltijas Republikām ir liela. Liela ir to gatavība sniegt vajadzīgo palīdzību. Tanī pat laikā, palīdzīgas rokas raugās ar kritiskām acīm uz īsto

demokrātisko principu realizēšanu ikdienā un likumdošanā. Tāpēc mums pašiem jābūt redzīgiem un, iespēju robežās, jāiet laikus palīgā, lai samazinātu novirzīšanos no pareizā ceļa. Brīvības ceļš ir aizsniegts, bet vēl neesam uz tā! Vilciens, domāts kāda mērķa sasniegšanai, uzlikts uz nepareizām slieidēm, paredzēto mērķi neaizsniegs vai cietīs neveiksmi.

Dr. P. CASNO.

LASĪTĀJU FORUMS:

PĀTARI TURPINĀS.

Tas nenāk mums no vāciešiem, nedz krieviem,

Nedz Alpu sniegs kur kūst.

Mēs ceļus nelokām priekš svešiem dieviem.

Mums latvju alus plūst.

Ernesta Dinsberga (1816.-1902.)

atdeejota studentu dziesma.

Ar atzinību jānovērtē redaktora M. Štauvera dotā iespēja viņa vadītajā "MLB Ziņotājā" parādīties dažāda satura un virziena sacerējumiem. Tā ir preses brīvība, kādai tai jābūt - bez aizspriedumiem, neatkarīgai un bezpartejiskai, un maz latviešu periodisko izdevumu var ar tādu lepoties. Tā mēs, vairāk vai mazāk aktīvi skribenti, ar laiku visi tiekam pie vārda.

Sī gada augusta numurā man bija izdevība apšaubīt J. P. Jurjāna jūlija numurā teiktos apgalvojumus, ka neturēšanās pie Jahves noteikumiem un ieteikumiem latviešu tautai nesusi visādas nelaimes un nepatīkšanas; ka mūsu pagāniskās noslieces, daļu jeb blēņu dziesmu dziedāšana Jahvem liekoties negantība un ka par to mēs dabūjot dārgi maksāt. Oktobra numurā J. P. Jurjāns ar nemazinātu sirdsdedzi turpina iecerēto latviešu pravieša misiju, šaustīdams mūs gan te, gan dzimtenē, gluži kā to kādreiz darīja izraēlitu pravieši savas tautas atgriešanai uz pareizā ceļa. Jūlija pātaru virsraksts bija "YHVH varenības izpausmes"; oktobrī mazliet citādāk - "JHVH likumības". Gadījies, ka neviena no abām tetragrammām nav pareiza - tai jābūt "JHWH", un par to var pārliecināties vārdnīcās, enciklopēdijās, bet jo īpaši Bībeles zinātnieku traktātos. "Jehovas Liecinieki" pieņēmuši JHVH, jo tā tas viņiem vajadzīgs, lai dotu pamatu savai sektai. Bībeles zinātnieki, turpretim, atzīst tikai YHWH, kas nozīmē YAHWEH, citāda rakstība un izruna ir aplama, "misspelling".

"JHVH likumības" J. P. Jurjāns atrod "Likumu un Praviešu rakstu krājumā"; kas tas par krājumu, kas to sakopojis, kur tas glabājas, par to autors lasītāju pagaidām atstāj tumsā, tikai raksta tālākajā gaitā noskaidrojas, ka tā ir tā pati Bībele, jo "Pirmais JHVH likums" esot: "Tanī dienā, kad tu ēdīsi šī koka augļus, tu mirsi." Tas esot pirmais un neizbēgamais cēloņu un seku likums, un to Ādams pārkāpis, ziņkārīgās Ievas pāvedināts.

Te J. P. Jurjāns atstājis pilnīgi neievērotu "pirmā likuma" laika faktoru: "Tanī dienā... kad ēdīsi... tu mirsi..." Bet Ādams nebūt nemira tanī dienā, kad ēda to augli. Pavisam aptuveni pieņemot, ka toreiz viņš bija varbūt 30 gadu vecs, pēc izdzīšanas no Edenes dārza viņš vēl laimīgi un dabīgi nodzīvoja savus 900 gadus un nomira 930 gadus vecs. Apskaužams panākums un "pirmā likuma" nevarības apliecinājums? Es labprāt tādu augli ēstu!

Nākamā esot "pašcentrētības likumība", kas etnocentriskam, pašmīlīgam, nacionāli pašapzinīgām tautām nesot izklīdināšanu un sajaukšanu. Tādu likumu J. P. Jurjāns saskata Bībeles stāstā par Bābeles torni, ko cilvēki cēlušī, lai sev sagādātu vārdu. To savlaicīgi pamanījis Jahve, kas atnācis paskatīties, ko šie tur tik nādīgi būvē. Bībelē teikts:

Un tas Kungs sacīja: "Lūk, tā ir viena tauta, viena valoda tiem visiem. Tas ir tikai sākums viņu rīcībai, un turpmāk nekas, ko tie nodomājuši, vairs nebūs tiem iespējams. Iesim, nolaidīsimies un sa-

jauksim viņu valodu, ka tie vairs nesaprot cits cita valodu." Un tas Kungs tos izklīdināja no tās vietas pa visu zemes virsu, un viņi mitējās celt pilsētu (Ģenezē 11:6-8).

Te Jahve runā daudzskaitlī: "Iesim, nolaidīsimies, sajauksim..." Nevar taču pieņemt, ka viņš purpināja pats pie sevis, kā to kādreiz dara senīli veči. Senajā Mezopotāmijā netrūka dievu; tur bija Anu jeb Šamašs - Saule un visu dievu tēvs; lielais kaļotājs un varonis, Tiamātas uzvarētājs Marduks; inženieris un konstruktors Enlils; Ea, Nergals un vesela virkne citu. Apskatīdams, kā cilvēki ceļ pilsētu un torni, Jahve, acīmredzot, sarunājās ar citiem kollegām un vienojās, kas darāms.

Būtu J. P. Jurjāns palicis pie vecā Bābeles torņa, viss būtu labi. Bet viņš tālāk raksta: "Arī latvieši sadomāja un uzcēla slaidu debesīs durošos pieminekli par godu sev, savai zemei un saviem varoņiem. Nākošajos gadu desmitos risinājās latviešu izklīšana visos pasaules kontinentos."

Kas par daudz, tas par daudz. Brīvības piemineklis Rīgā, acīmredzot, vainojams latviešu izklaidēšanai "visos pasaules kontinentos"! Nebūtu tas celts, mēs, laikam, dzīvotu kopā Latvijā kā Dieva ausī! Pieminekli taču iekalti vārdi "Tēvzemei un brīvībai"; vai tad Jahve tādā lietā neatzīst?

Sis nedzirdētais apvainojums tēvzemes un brīvības mīlestībai bija tas, kas mani vispār pamudināja tērēt savu laiku un rakstīt šīs rindas. Būtu J. P. Jurjāns palicis pie Bībeles cēloņu un seku izklāstījumiem, es būtu varējis darīt ko citu. Bet tagad roka pie arkla balsta pielikta, nav ko skatīties atpakaļ.

Jahves likumiem ir ļoti spožs un vismaz tūkstoš gadu vecāks priekštecis un paraugs. Tas ir "Hammurabi Kodeks", Babilonijas ķēniņa Hammurabi (valdīja no 1792. līdz 1750. g. pr. Kr.) likumu krājums, ar lielu rūpību un meistarību iekalts gandrīz divarpus metru augstā diorīta akmens cilindrā, kas savās spožajās dienās stāvēja ķēniņa pils lielajā zālē Ninivē, bet pēc viņa imperijas sabrukuma vāzē šurpu turpu un kopš 1902. g. atradās vietu Luvras muzejā, Francijā. Vienā cilindra pusē redzams ķēniņš Hammurabi, saņemot likumus no dieva Šamaša. Tad seko garš prologs, ko te nav iespējams atkārtot. Tikai daži izteicieni:

"Kad cildenais Anu, anunnaku un Bela ķēniņš, debess un zemes pavēlnieks, kas lemja valdīt likteņus, visas cilvēces pārvaldīšanu nodeva Mardukam... kad viņi izteica cēlo Babilonas vārdu; kad viņš to padarīja slavenu visā pasaulē un tās vidū iestādīja mūžīgi ilgstošu valstību ar tik stipriem pamatiem kā debes un zeme - tai laikā Anu un Bels aicināja mani, Hammurabi, cildeno princi, dievu pielūdzēju, lai es gādāju, ka tiesa un taisnība valdītu valstī, lai es izdeldēju ļaunu un viltu, lai neļautu stiprajam apspiest vājo... lai veicinu tautas labklājību. Es esmu Hammurabi, Bela iecelts valdnieks, kas nesis pilnību un pārticību... kas palīdzējis tautai nedienās; kas gādājis par īpašuma nodrošinājumu Babilonā; es esmu tautas valdnieks un kalps, mani darbi iepriecina Anunitu. Savā klēpī es iznesu tautu no Sumeras un Akadas... Lai jebkurš, kas jūtas netaisni apspiests, nāk pie manis kā taisnības attēla! Lai viņš lasa šos ierakstus manā monumentā! Lai viņš atvieglina savu sirdi, izsaukdami: Patiesi, Hammurabi ir valdnieks kā īsts tēvs saviem ļaudīm..."

Ievadvārdus Hammurabi noslēdz ar cerību, ka viņa pēcnieki šeit iekļautos likumus ievēros un negrozīs līdz laika galam. Bet ja kāds iedrošinātos kaut ko grozīt vai Hammurabi vārdu izdzēst un savu iekalt tai vietā, tad dievu tēvs Anu tādām atņems troni, viņa scepteri salauzīs, un pēc nāves neviens neatcerēsies viņa vārdu; tā-

dam Anu atņems arī prātu un saprašanu, mirušo valstī tam Nergals nedos dzert; dieviete Nintu viņam nedos mantiniekus un viņu sitīs pūžpojošām, nedzīstošām vātīm.

Tad seko 51 slejā glīti iekalti likumi, skaitā ap 300 paragrafu. Vācu asilogs un senatnes pētnieks prof. Bernhards Bonkamps grāmatā "Die Bibel im Lichte der Keilschriftforschung" - Bībele ķīlrakstu pētījumu gaismā" - atzīmē vairākas vietas, no kurienes Bībeles rakstītāji patapinājuši Jahves likumus. Vispirms, jau paši likumu saņemšana: Hammurabi tos saņem no dieva Šamaša, Mozus - no Jahves; Hammurabi likumi ir iecirsti akmēnī - arī Jahve Mozum pavēl iztaisīt 2 akmens plāksnes un tās nogādāt Sinaja kalnā:

Pēc tam tas Kungs sacīja Mozum "Izkal sev divas akmens plāksnes, tādas kā iepriekšējās, ka Es uz tām varu rakstīt vārdus, kādus es biju rakstījis uz abām pirmajām akmens plāksnēm, kuŗas tu sasiti. Un esi gatavs no rīta uzkāpt Sinaja kalnā, un tur tu kalna virsotnē nostāsies manā priekšā". Exodus, 34:1-2.

Jahve pats ar savu pirkstu ierakstīja akmēnī savus likumus. Zēl tikai, ka nekādas Jahves pirksta aprakstītas akmens plāksnes nekur nav apzinātas, nedz atrodamas, laikam, pazudušas; Hammurabi cilindrs, turpretim, joprojām redzams un taustāms un tāds paliks tūkstošiem gadu tālā nākotnē. Oriģināls paliek oriģināls!

Daži interesanti Hammurabi likumi, ar Jahves pakalderinājumiem.

Hammurabi: Ja kāds apsūdzēts buršanā, tad tam jāiet uz upi un jāmetas ūdenī; ja upes dievs viņu pieņem pie sevis, tad viņš ir vainīgs, un sūdzētājs pārņem viņa mantu savā īpašumā. Bet ja upes dievs apsūdzēto nepieņem un tas nenoslīkst, nomaitājams pats sūdzētājs, un viņa manta atdodama apsūdzētam. - Jahve: Burvi neatstāj dzīvu. Exodus 22-17. Īsi un skaidri! - Hammurabi: Ja priesteriem vai virspriesteriem ameklē šepķi, lai tur iedzertu vai piedzērtos, tad tā sadedzināma. Jahve: Un ja kāda priestera meita piekopj netīklību, tad tā sagāna sava tēva svētumu; to būs ar uguni sadedzināt. Leviticus 21:9.

- Hammurabi: ja kāda sieva pieķerta laulības pārkāpšanā, abi vainīgie iemetami ūdenī. - Jahve: Un kad kāds vīrs laulību pārkāpj ar precētu sievu... tie ir jānodod nāvei, un viņiem ir mirtin jāmirst - ir pavadējam, ir pvestajai. Leviticus 20:10. Hammurabi: Ja bērns sit savu tēvu, par to viņam nocērtama roka. Ja brīvi dzimušam kāds izsit aci, arī vainīgajam izsitama acs. Ja kāds otram izsit zobu, tas arī pats par to zaudē zobu; ja pārlauž kaulu, arī vainīgajam pārlaužams kauls. - Jahve: Aci pret aci, zobu pret zobu, roku pret roku, kāju pret kāju. Exodus 21:24. - Hammurabi: Ja uz ceļa kādu nobada vērsis, mirušā tuvinieki visumā atlīdzību nevar prasīt. Vērša īpašnieks atbildīgs tikai tadā reizē, ja lops jau agrāk bijis zināms bīstams esam un negantas dabas. - Jahve: Bet ja kāds vērsis sabada vīru vai sievu, ka tie mirst, tad vērsim jātop nomētātam ar akmeņiem, bet tā gaļu lai neēd, un vērša īpašnieks lai ir brīvs no vainas. Bet ja šis vērsis ir bijis badītājs jau kopš vakar vai aizvakardienas un tas ir bijis zināms viņa īpašniekam, bet viņš to nav nosargājis un tas nobada vīru vai sievu, lai tad vērsis tiek nomētāts akmeņiem, un jāmirst arī viņa īpašniekam. Exodus 21:28-29.

Kā Hammurabi, tā Jahve aizliedz buršanu un pestēlošanu. Bet kā novērtēt sekojošo procedūru, ko Jahve expressis verbis nosaka kā "baulsības nolikumu":

Un tas Kungs runāja ar Mozu un ar Āronu, teikdams:

"Šis ir bauslības nolikums, ko kā pavēli devis tas Kungs, kad Viņš teica: Saki Izraēla bērniem, ka tiem tev jāpieved sarkana govns, kas bez vainas, kuŗai nav nekādas kaites, uz kuŗas jūgs vēl nav bijis likts. Un jums tā jānodod priesterim Eleāzaram, un tā ir jāizved arī no nometnes un viņa acu priekšā jānokauj. Un

priesteris Eleāzars lai ņem ar savu pirkstu no govns asinīm, un viņš lai slaka tās asinis septiņas reizes pret salešanas telts priekšu. Un tad lai viņš liek govi sadedzināt savā priekšā; viņas ādu, viņas gaļu, viņas asinis, visa, kopā ar tās zarnu saturu, ir sadedzināma. Un priesteris lai ņem ciedru koka gabalu, izapu un karmezīna šķētinātu diegu un lai to visu uzmet uz degošās govns. - Numeri 19:1-6.

Mozum un Āronam par laimi toreiz vēl nebija uzradušies dzīvnieku tiesību aizstāvji - tāda procedūra viņu acīs būtu bijusi "negantība".

Ko labu J. P. Jurjāns var sacīt par šādām Jahves "likumībām":

Tev nebūs art ar vērsi un ēzeli kopā. Tev nebūs valkāt pusnātnas drēbes, kas būtu saaukstas kopā no vilnas un līnēm. Deuter. 22:10-11.

Lai neviens, kam ievainoti dzimudziedzeji vai nogriezts kaunums, nenāk tā Kunga draudzē. Deuter. 23:2.

Kad divi vīri, ciltsbrāļi, kaujas savā starpā, viens pret otru, un piesteidzas viena vīra sieva, lai glābtu savu vīru no tā rokas, kas tam sit, un viņa izstiepj savu roku un stipri sagrābj sitēja kaunumu, tad tev būs viņai to roku nocirst un tavas acis lai viņu nežēlo. Deuter. 25:11-12.

Jums nebūs neko nosprāgušu ēst; dodī to svešniekam, kas ir tavos vārtos, lai viņš to ēd, vai pārdodī to svešniekam no citas tautas, jo tu esi svētīta tauta tam Kungam, savam Dievam. Deuter. 14:21. - Skaidrs, ka dievs, kas ir dievs tikai vienai tautai un norobežojas no visām pārējām, ir tikai lokāls dievs, nevis universāls.

Jahves vajadzības ir lielas:

Un tas Kungs sacīja Mozum, teikdams: "Pavēli Izraēla bērniem un piekodini tiem, lai viņi savu dāvinājuma upuŗa maizi arī turpmāk gādātu Man par uguns upuri patīkamai smaržai noteiktos svētku laikos! Un tev būs viņiem sacīt: Šis ir uguns upuris tam Kungam, ko jums būs pienest: ikdienas divus jērus, gadu vecus, bez vainas, par kārtējo dedzināmo upuri. Vienu jēru sataisi upurim no rīta, bet otru jēru ap pievakari." Numeri 28:1-4. Tālāk seko bezgalīga rinda prasība pēc vērsiem, auniem, jēriem un ažiem: Numeri 28:5-31 un visa 29. nodaļa.

Kur lai es ņemu ikdienas divi jērus? Man būtu jāpārdod pēdējās bikses, un ar to nebūtu diezgan.

OSĀNU KĀRLIS.

SAULĪT TECĒJ TECĒDAMA...

Saulīt tecēj tecēdama var kļūt par trimdnieku kopības dziesmu to beigu sanāksmēs. Tādā gadījumā tā var palikt par likteņa dziesmu visai latviešu tautai tās nepiepildītās brīvības slāpēs. Kas tad ir noticis? Latvijā ir izdots likums par pavalstniecību, kas ļoti negatīvi skar latviešu tautas intereses, sevišķi - trimdas latviešus, nedodot pēdējiem vairs lielas cerības uz sen gaidīto atgriešanos dzimtenē.

Maz gan viņu palicis, šo mājās braucēju, bet tie bija tie dedzīgākie latviešu lietas aizstāvji ārpusaulē. Šiem gaidītājiem, kas gadiem gāja, ziemās saldami, pie Padomju sūtniecībām un konsulātiem, lai protestētu pret Jaltas nolīgumu, un vasarās tveicējoties, lai tāpat protestētu pret Molotova un Ribentropa paktu, kas abos gadījumos vērsās pret Padomju okupāciju Latvijā, tagad ir liela vilšanās, redzot, ka "brīvās" Latvijas vārti tiem drīzāk slēgti kā atvērti. Cerētās sagaidīšanas vietā tiem ir uzliets politisko samazgu spainis bezkaunīga likuma formā. Pēc šī likuma iznāk, ka viņiem nav paredzēts, nedz tie gaidīti atgriežamies; viņus uzskata par svešiniekiem, kam jāatsakās no savas pagātnes, lai likumdevējiem nebūtu jāatsakās no savas pagātnes; t. i. uzskata, ka viņi ir kaut ko ļaunu nodarījuši ar savu bēgšanu un svešumā dzīvošanu - tiem ir jāatsakās no kaut kādas Latviju apdrau-

došas pavalstniecības, kas bija laba, kamēr tā kalpoja latviešu tautas visgrūtākajos brīžos, līdz viņas neatkarības atzīšanas brīdim ārpusaulē. Tagad "moris" var iet! Tā vienīgā atstātā iespēja ir pamest tagadējo pavalstniecību, kas nozīmē izpostīt savus ekonomiskos pamatus, sevišķi izpelnītās vecumdienu pensijas, un doties pretī nezināmai nākotnei. Tādējādi šis nejūtīgais likums prasa, lai trimdinieki vēlreiz pamet sava darba augļus un, atgriežoties dzimtenē, tiktu novērtēti KĀ VISI CITI SVESIE IEBRAUCEJI, JA NE VĒL TIESĀJAMI, kā fašisti, kā to trimdiniekiem piedēvēja padomju okupācijas pakalpi. Tā ir drīzāk nekaunīga norēķināšanās maskētā veidā, un tādos apstākļos reti kāds var domāt par atgriešanos, kāda arī nebūtu viņa dedzība atgriezties.

Šis jautājums - par citas pavalstniecības ieguvušo emigrantu atgriešanos savā dzimtajā zemē, reiz jau plaši iztirzāts internacionālā mērogā, kad Vācija, drīz pēc II pasaules kara, gribēja saviem bijušiem pavalstniekiem piemērot vienpavalstniecības noteikumus. Pasaules sabiedriskā doma sacēlās pret šo nedemokrātisko pagēmienu un nelikās mierā, kamēr Vācija nebija grozījusi šo drīzāk aizvēsturisko likumu. Vai latviešu trimdiniekiem vajadzēs taisīt līdzīgu starptautisku skandālu? Godu latviešu tautai tas nedarītu...

Liberālas demokrātijas sen vairs nav par vienpavalstniecību kā veclaicīgu politisku principu, kas ierobežo pilsoņu brīvību un kultivē vienīgi administratīvo varu. Pilsoņu divi un pat vairākas pavalstniecības nav nekas pretdemokrātisks: tas SAMAZINA VIENĪGI pilsoņu materiālos zaudējumus pēc katras pārceļšanās. Tā ir cilvēcīga nepieciešamība nodrošināt VAJĀTO DZĪVES SPEJAS, JO PAT KATRA atgriešanās dzimtenē vēl nav garantija, ka tā nebūs pie nākošā apvērsuma atkal jāatstāj. Vienīgi slikti organizētas demokrātijas un autoritārie režīmi ir tie, kas visādiem līdzekļiem ierobežo pilsoņu brīvību, un viēpavalstniecība ir viens no šiem veclaicīgiem pagēmienu.

Polija, kas ar savu solidaritātes kustību bija daudz vairāk demokratizējusies kā Latvija, savas prezidenta vēlēšanās pielaida visus ārzemju zemēs dzīvojošos poļus kā līdztiesīgus vēlētajus un daudz netrūka, ka viens no šiem ārzemju poļiem būtu ievēlēts par Polijas valsts prezidentu. Polija nav tik tālu no Latvijas, lai no tās kaut ko nemācītos kā demokrātiskai tautai jādzīvo.

Ir jājautā, kāds tad ir tas likuma gars, kas iemiesots izdotajā likumā par pavalstniecību. No katra likuma var spriest par likumdevēja ētisko un loģisko domāšanas veidu, kas, savukārt, atklāj lēmēju nepateiktos nolūkus, un tādī šoreiz ir neapšaubāmi bijuši. Tā morāle, liekas, stipri rozā, ja ne pat sarkana, un domāšanas veids izteikti lineārs, atbilstošs dialektikas un formālās loģikas prasībām, kur neeksistē viena vērtību kategorija, kas ņemta par paraugu, lai visas citas vērtības atmetu kā nederīgas. Tas, kas ir pateikts, pateikts visos sīkumos. Kas nav atbildis paraugam, viss ir atņemts kā nederīgs, kā trimdinieku un aizvesto problēma... Viss ir noticis vecās padomju administrācijas garā. Visur ir ievērots komunistu propagandas TEORIJAS PRINCIPUS, KA VISS TAUTAI JĀPASNIEDZ tā, lai būtu tīri demokrātisks paskats; Augstākā Padome visu parakstījusi un būtu tikai interesanti zināt, vai visi subversīvie elementi ir tiešām apmierināti. Tā liekas ir liela politisko machināciju spēle, kas tagad notiek Latvijā, kur visi tēlo demokrātiju, strādādami tieši pie tās sagrāves...

Tieši tie divi nepieciešamie, bet izlaistie paragrafi par trimdinieku un aizvesto atgriešanās iespējām liecina, cik ciniski un nodevīgi komunistiskie renegāti ir kārtojuši svarīgo tautas apvienošanās jautājumu. Tos, kuriem vajadzēja dot

vislielākās labvēlības noteikumus par viņu atgriešanos dzimtenē, vienkārši uzskata kā nevēlamus elementus varas turētāju acīs.

Atgadinājumi Latvijā, no vadošo politiķu puses, ka tā nekad vairs nebūšot tā, kas bijusi, liekas, nāk no ļaudīm, kas nerunā atklātu valodu. Šie runātāji nekad nav pateikuši to, par kādu Latviju tie runā, piedodami visam drīzāk tādu orakulisku noskaņu, atstājot sev visas tulkošanas iespējas. Mums ir jāatšķir pirmā, demokrātiskā Latvija no vēlākās Ulmaņa Latvijas un pēdīgi no Padomju Latvijas, un tad vēl no vācu okupācijas Latvijā; kā nederīgas un atmetamas ir tikai trīs pēdējās, kas tieši darbojās pret Latvijas demokrātiju. Tagadējā Latvija vēl visnotāl nav aizeniegusi pirmās republikas demokrātisko līmeni. Visa domāšanas loģika prasa, ka, vispirms, ir jāatgriežas uz to demokrātisko valsts formu, kāda mums bija un ar kuru mēs varējām lepoties, sevišķi sadzīvē ar savām etniskām minoritātēm. Tagadējai - otrai republikai ir jāatjauno ne tikai I republikas konstitūcija, bet visi pārējie likumi, sevišķi civillikums, un atceļami visi padomju likumi, kas tiem runā pretī. Tikai tad varēs teikt, ka krievu vai padomju okupācija ir beigusi darboties Latvijā. Tāpat Latvijai ir jāatbrīvojas no pārmērīgā administrācijas aparāta, kas apgrūtina pārslēgšanos uz brīvo tirgu un privātīpašuma attīstību. Izvairīšanās no visām šīm pārmaiņām vai to novilcināšana atklāj valdības patieso seju ar padomju vaibtiem. Ir viegli izsludināties par demokrātijas cēlājiem, bet ne tik viegli to darbos pierādīt ar atteikšanos no liekulīgajiem pagēmienu, kā tas padomju skolās iemācīts.

Demokrācija nav tikai izvēlētie tautas pārstāvji, bet, vispirms, pati tauta savās iespējās brīvi novērtēt savu pārstāvju rīcību, kas vienmēr ir bijis lielākais demokrātijas apdraudējums no iekšienes, jo visus modernos apvērsumus parasti organizē parlamentu subversīvās frakcijas. Tā ir jauno demokrātiju slimība.

Vārda un preses brīvība mēģina laikus atklāt koruptīvās un subversīvās tendences tiklab pārstāvjos, tā valdībā. Jo vairāk kāda tauta uzticas saviem pārstāvjiem, jo ātrāk tā tiek piekrāpta. Atliek tikai zināt, vai Latvijas prese ir naiva, vai piedalās tautas apspēlēšanas politikā, kas tagad izveidojas Latvijā, kur mēģina aprakt visvecāko Latvijas pagātņi par labu jaunākajai pagātnei, no kuras nāk visvairāk politisko karjēristu ar milzīgām liekulības spējām.

Latvijai būtu jāatrodas demokrātiskas attīstības PIRMAJĀ ierindā, jo visa mūsu nākotne, mūsu būt vai nebūt, atkarājas no tā, vai mēs savu demokrātiju nostiprināsim, vai ļausim to sagraut. Trimdiniekiem ir jābūt daudz vairāk iesaistītiem latviešu tautas cīņā par brīvību, kas nevar citādi pastāvēt, kā vienīgi ar progresīvu demokratizēšanos, tiekot aizvien vairāk vaļā no izbījušajiem padomju diendeļiem, kas visvairāk baidas no trimdinieku atgriešanās. Tur meklējamas pavalstniecības likuma nenormālības.

Drošības pēc izlaistas baumas, lai absurdo likumu attaisnotu, ka tas darīts ar nolūku nomierināt krievus, kas arī varētu prasīt tādu divpavalstniecību. Divpavalstniecība ir vairāk fakts, kas attiecas uz kādu personu, kā uz kaut kādu valsts apdraudējumu, jo tie, kas gribēs ko nelegāli darīt, atradīs arī nelegālus līdzekļus. Tā baidīšana ar krieviem ir vienkārši pagēmiens kā latviešus nomierināt, sevišķi trimdiniekus. Ir jābūt citiem likumiem, kas radītu atšķirību starp latviešu un krievu migrantiem; pirmie tika vajāti savā zemē, otri ieradās, lai viņus atvietotu, tas ir, ka pēc šodienas vērtējuma latviešiem vajadzētu saņemt gandarījumu no otru vajadzētu izraidīt par tik, cik viņi ir strādājuši kā okupācijas varas uzspiedēji, bet vienkāršos strādnie-

kus pakļaut pavalstniecības likumam. Vai krievi dabūs divpavalstniecību, tas atkarāsies no tām zemēm, uz kurām tie aizbrauks, un, kā jau tas teikts, divpavalstniecība nav noziegums demokrātiskā nozīmē. Noziegums var nākt no tādas valdības, kas izmanto šādu vienpavalstniecības likumu, lai skaldītu tautu, lai neļautu sevi traucēt patiesi subversīvā rīcībā.

Tad vēl iebildumi, pat no dažu trimdinieku puses, ka vajagot būt iecietīgiem pret tagadējo valdību, kas atrodas lielu grūtību priekšā politisko un ekonomisko pārkārtojumu dēļ. Ir drīzāk jājautā, vai tās grūtības nenāk tieši no zināmas negribēšanas pārkārtoties, tas ir, izkustēties no tās inerces, kas ir raksturīga padomju ļaudīm. Lai īsti darbotos demokrātijā, ir jāpilda tikai grūti un ārkārtīgi grūti amati; vieglu amatu radīšana ir tikai pie nedemokrātiskiem režīmiem, kur visas grūtības tiek uzliktas tautai. Jārēķinājas tikai ar tautas grūtībām. Tie, kam ir grūtības valdīt, var vienmēr pāriet pārvaldīto pusē, jo tā arī ir brīvība.

Tāpat tās bailes no krievu armijas pašlaik ir mākslīgi uzturētas, lai vieglāk atkāptos no demokrātijas principiem, kas ir mūsu eksistences pamatnoteikums. Gadus desmit krievu armija nekustēsies, vienalga, kur tā atrastos, jo Krievijas reorganizācija vilksies labu laiku, un nākošā gadsimtā krievu armijas patiesais darba lauks būs Āzijā, pret Ķīnu, kas joprojām uzskata Sibīriju par savu telpu. Bez tam, uzbrukt kādai Apvienoto nāciju demokrātiskai valstij nebūs tik vienkārši kā iebrukt savu tautību teritorijās, kā tas bija agrāk. Principā katra demokrācija IR SOCIĀLS NOLĪGUMS, kur visi indivīdi un viņu grupas atsakās no savām patvaļīgām (dabīgām) tiesībām un vienojas padoties kopīgiem un vienlīdzīgiem likumiem. Tas attiecas arī uz visām tautas daļām, un tādējādi vairākumam nav tiesības mazākumu apspiest. Tagadējā Latvijas valdība mēģina ne tikai apspiest, bet pilnīgi izspiest trimdiniekus no latviešu tautas vidus. Demokrātiskas pamattiesības, piederēt pie savas tautas, neviens nevar atņemt pat ar tautas balsošanu, kas tādā gadījumā varētu būt vislielākā demagoģija. Vainīgos var tiesāt, ja vēl Latvijā ir kāds nevainīgs (kas varētu būt par tiesnesi?), bet izraidīt kādu no tautas vidus nevienam nav tiesību. Nākošajās Latvijas vēlēšanās trimdiniekiem jābūt pilntiesīgiem balsotājiem jeb mēs esam pilnīgi nedemokrātiskas iekārtas un nelikumīgas valdības priekšā.

Tās vecās komunistu manieres un taktikas saukājot trimdiniekus par fašistiem, kas vēl slepenībā nav beigušās. Pat starp radniekiem daži domā, ka izbēgušie palicējiem ir kaut ko parādā par to, ka viņi, palikdami, cietuši. Ne jau varonības dēļ viņi palika. Tā bēgšana kādreiz kļūva diezgan varonīga, bet ne jau to ir vērts noskaidrot: tā būtu matu skaldīšana starp latviešiem-īstie vainīgie nāca no ārienes, un visi no viņiem vēl nav aizgājuši un pat nebūs atrodami. Tā ir tā daļa mūsu pagātnes, kas būtu jo drīzāk jāaizmirst, bet ne jau atkratoties no trimdiniekiem un aizvestajiem, kuriem, liekas, nav neviena aizstāvja.

Lai atgrieztos pie normāla stāvokļa Latvijas valdībai ir jārevidē savs pilsonības likums kā nedemokrātisks un jārada jauni un labvēlīgi noteikumi kā trimdinieku, tā aizvesto pārnākšanai dzimtenē.

Ž. WALDHEIMS.

PAR BĀRENIEM.

Še daži izvilcumi no vēstulēm, kas saņemtas no Latvijas:

I

Pagājušo svētdienu mēs kopā ar ciemiņiem no Zviedrijas bijām pie saviem bārenīšiem (uz bērnu namu). Šoreiz bija atbraukuši tie, pie kuriem vasarā ciemojās septiņi no mūsu bārenīšiem. Brau-

ciens bija lielisks. Atkal bija prieks, laime un smaidi, un arī asaras! ... Vēlāk bērni veda savus "audžu vecākus" (bija atbraukuši tie, kuri uzpēma bērnus pie sevis), lai parādītu savu skolu un istabas. Arī es biju kopā ar savējiem (šī ģimene bija uzpēmusi pie sevis vasaras brīvdienās vairākus bērnus), kaut gan nevienu mirkli nespēju palikt tikai ar viņiem. Visu laiku ap mani bija kādi 25 bērni. Mazākie šoreiz bija drošāki un spiedās klāt, lika manas rokas sev uz pleciem. Pēc tam katrs gribēja ielikt savu mazo rociņu manā plaukstā... Tur bija īsti cīņi. Kā tas viss plosīja sirdi, to grūti izturēt.

Lielākie bērni nāca klāt un katrs gribēja kaut ko pastāstīt, kaut ko izteikt. Divas lielās meitenes pašas pateica, ka arī viņas ir bārenes. Kā viņi ilgojas pēc kāda, kas patiesi viņus mīlētu, rūpētos, glāstītu, uzklautu, skatītos tikai viņā. ... Viena maziņa palūdza manu adresi, jo gribot man uzrakstīt vēstuli. Kā pagāja diena, mēs neviens nepamanījām. Pārpilni iespaidu, noguruma un prieka, braucām mājup.

Ceļā vēl papēmām 4 puīšus, kas ir beiguši šīs skolas 9. klasi un tagad mācās Aizkraukles profesionāli tehniskajā skolā par galdniekiem. Mans vīrs ceļā runāja ar šiem bāreņiem un uzaicināja pie mums nedēļas nogalē... Viņi bija arī Mateja baznīcā, kur pirmo reizi piedalījās dievkalpojumā, kas ir katru sestdienu, un ir orientēti uz tādieni, kā viņi. Vakarā vēl ir "Sarunu centrs" pagrabīņa kafējnīcā. Viņiem esot ļoti labi patīcis."

Seit beidzas izvilcums no pirmās vēstules. Ir labi un vērtīgi atbalstīt bāreņus ar dāvanām, bet vai šiem bērniem nav vēl svarīgāk mazliet uzmanības un mīlestības, ko kāds cilvēks veltī tieši viņam? Kāda vēstule, fotogrāfija, skaista pasta kartiņa no Rietumiem? Nemaksā daudz - tikai drusciņ laika un sirds siltuma.

II

"Veselu nedēļu pie mums ciemojās mūsu draugi no Šveices. Kas tā bija par nedēļu! Droši vien, viņi kārtīgi nogura, bet visi bijām priecīgi pavadīt kopīgu nedēļu. Arī Biržu internātskolu apmeklējām kopīgi. Te nu viņi varēja redzēt skolu, tās dzīvi, tās vajadzības un arī pašus iemītniekus. Mūsējie 8 (kas pie mums bija vasaras brīvdienās) sagaidīja mūs ar prieka gaviļiem un arī asarām. Viņi bija laimīgi, ka ir kādi cilvēki pasaulē, kas viņiem kļuvuši tuvi. Varēja manīt, ka viņi izturas ar zināmu lepnumu citu priekšā. Taču pie VIŅIEM ir atbraukuši. Bet vēlāk kāda meitenīte no mazajām klasītēm pienāca man klāt un teica, ka viņai esot veci vecāki, ļoti nabadzīgi, un tāpēc viņa arī jūtoties kā bārene... Nezinu, kā tur ir īstenībā, bet nevarēju šo teicienu aizmirst. To gan viņa neteica man, bet meitenei, kas strādā žurnāla "Pakāpieni" (kristīgs žurnāls, kas domāts jauniešiem, kas neko nezina par baznīcu un kristīgo ticību.) redakcijā un bija mums līdzi kā tulks. Viņa arī bija tā, kas kopā ar 7 bāreņiem no šīs skolas bija Zviedrijā. Tas bija vislabākais, ko V. (rakstītājas vīram) izdevās noorganizēt. Pie tam kuģniecība iedeva bezmaksas biļetes. Bet nu arī šim apmeklējumam pienāca atvadu mirklis, un atkal asaras...

Mūsu ciemiņi "sponsorēja" jeb izmaksāja ceļu (benzīns ir šausmīgi dārgs, un tomēr nav nopērkams - R. B.) un arī paciņas bērniem, kurās mēs ielikām pa 3 bumbieriem, 100 gr riekstu un 16 konfektes. Sataisījām 124 paciņas. Tie ir neaizmirstami brīži man, un, domāju, ka arī pārējiem."

III

"Nesen pie mums baznīcā ciemojās O. G. no Vācijas. Viņš interesanti stāstīja, kā viņi saņēmuši (pagājušā gadā) ziņu, ka mums nav ko likt bērniem Ziemsvētku paciņās, kā tūlīt sarosījušies un kaut ko labu un smuku atsūtījuši. Tiešām, tie, kas pirmo reizi saņēma mūsu Ziemsvētku paciņas, rādījuši visiem radiem un draugiem kā kaut ko vienreizēju... Šogad, laikam, vispār paciņu nebūs. Mūsu Svētdienas skolas vadītāja saka, ka šogad svinēsīm tikai ar Jēzu - bez paciņām būšot jāiztiek. Paši

(mēs, lielie) jau arī neatceramies, kad esam kādu garšīgu konfekti dabūjuši. Nu ir tā, kā kādreiz bijām lasījuši un dzirdējuši par Krieviju - tur bērni vispār nepazīstot, kas tā konfekste tāda ir. Bet var izdzīvot, vēl sakām paldies Dievam par visām svētībām. Un pat citiem vēl palīdzam. Dzīvojiet veseli, brauciet ciemā!"

Varbūt šīs vēstules uzrunās viena vai otra lasītāja sirdi un rosinās ko izdarīt. Varbūt uzrakstīt vēstuli kādam bērnu namam, internātskolai, sarakstīties ar kādu vientuļu bērnu, varbūt, to apciemot. Varbūt no savas draudzes aizsūtīt kādai mazai, trūcīgai draudzītei saldumus un riekstus Ziemsvētku paciņām.

Varbūt liks tikai padomāt, cik daudziem pasaulē mēs spējam sagādāt prieku - ar siltu vārdu, ar vēstuli, arī ar savu nelielo rocību.

Svētīgus Ziemassvētkus!

RITA BRŪVERE,
Vācijā.

CENTĪSIMIES.

Cienījamais Paliepu Jāni, savos notikumu apskatos cenšos nevienu personīgi neapvainot. Viss rakstītais ir notikumu (vēstures, tagadnes un nākotnes) apskats Radītāja likumu un likumību perspektīvē.

Būtu labi, ja arī dievtuņu filozofi disciplinētāk turētos pie izteikto domu pamatojumiem un mazāk pie apvainojumiem.

Aicinu uz inteliģentu dialogu.

JĀNIS PURVIŅŠ JURJĀNS

PALDIES.

M. Štauvera ievadraksts "Jāveido valsts" "MLB Ziņotāja" šī gada oktobra numurā ir labākais un objektīvākais, ko šīspuses avīzēs esmu lasījis pēdējo 3 gadu laikā.

Silti ieteiktu arī citiem ievadniekiem un "speciālrakstu" autoriem pašiem aizbraukt un iepazīties ar stāvokli dzimtenē, tad - un tikai tad - ķerties pie spalvas vai rakstāmmašīnas. Tas sevišķi attiecināms uz tiem, kuŗi aizvērtām acīm "varonīgi" rībina kaŗa bungas un vicina rungas austrumu virzienā.

ARVĪDS ZAĶIS,
Stouffville, Ontario.

LATVIJA IR SKAISTA PAT KANADĀ!

9. novembrī Toronto atzīmējām LATVIEŠU NAMA TORONTO 27 gadu pastāvēšanas jubileju. Viesus uzrunāja tā ilggadīgais valdes priekšnieks Nāgelis, pieskaroties arī nākotnes iespējām un varbūtībām. Pēc viņa uzrunas sekoja koncerts, ko izpildīja talantīgs mūziķu pāris no Latvijas - vijolnieks un pianiste Sūnas, iepriecinot klausītājus ar savu veiksmīgo, virtuozo priekšnesumu.

LATVIEŠU NAMS - šīs ēkas nosaukums uzticīgi apliecina savu piederību. Tas ir patvērumš latviešu tautības trimdiniekiem, zvešu zemju ceļiniekiem. Šo celtni nav uzcēlis vai ieguvis kāds viens bagātnieks, bet to cēluši un ieguvuši latviešu darba rūķi, strādnieki ar savu lielo sirdsdedzi un mīlestību pasargāt latviešu kultūras avotus un latviešu tautas esamību, kad tajos gados dzimtenē draudēja pilnīga iznīcināšana un mēģinājums latviešu tautu izdzēst pavisam no pasaules tautu saimes. Kā gaiša bāka, kā uzticīgs sargs šī celtnē ir apgaismojusi svešatnes latviešu trimdas gaitas. VAI tagad jau pienācis šīs gaismas izdzēšanas laiks?

Kad uz šo namu taku ieminušas neskaitāmas latviešu jauniešu kājas, steidzoties iegūt zinības latviešu skolā un turpinot latviešu gara esamību paaudžu paaudzēs; kad neskaitāmu latviešu pensionāru soļi to padziļinājuši 27 gadu gaitā? - Šī latviešu garīgā celtnē nav ar vieglu sirdi pamestama vai pat atstājama. Latviešu zemes patreizē-

jai esamībai, latviešu tautas šūpulim un tautas tiesību atjaunošanai uz Latviju neapšaubāms pie nesums tās atgūšanā ir arī visu svešatnes latviešu tautas daļai. NOĀRDTĪT, izpostīt šo prasmīgo svešatnes latviešu organizēšanos jau no laika gala ir bijis visu latviešu tautas nelabvēļu mērķis. Tie labprāt redzētu mūsu bastionus drūpam. Darba bitītēm atņemt stropu, lai tās nezinātu vairs kur lidot, atņemt tām garīgo patvertni, kad laicīgā jau gadu desmitiem svešas varas okupēta.

LATVIEŠU NAMAM pastāvot, tam vēl ir lielas iespējas palīdzēt dzimtenei. Atjaunotajai LATVIJAI nepavisam nav vajadzība pēc trimdinieka pēdējā krekla - vai pēc paša Latviešu nama. Vēl pat pēc 100 gadiem tas būs pieminēklis tai latviešu tautas daļai, kas trimdā sargāja latviešu tautas vērtības un tikumus, kad dzimtenē tos okupanti mīdīja kājām.

Vēlāk LATVIEŠU NAMS varētu pat kalpot kādam Latvijas sūtniecības pārstāvim Kanadā, ja ne citādi, tad par muzeju, latviešu gleznu galerijai ārzemēs, grāmatu krātuvei, svarīgu latviešu dokumentu-papīru glabātavai, Latvijas tirdzniecības pārstāvniecībai ārzemēs, latviešu studentu pensionātam ārzemēs vai citiem un tamlīdzīgiem mērķiem.

Angļu paruna saka: "Wait and see!" Darīsim to pašu. Varbūt arī latviešiem tā der par pamācību. Kaut kāda doma par Latviešu nama Toronto pārdošanu ir, pēc manām domām, atmetama un nāk vismaz vairāk kā 30 gadus par agru.

FREDIS LINDE,
A/S Latviešu nams akcionārs.

...
jau gana iets jau riešas riets
jau mūža zieds sāk vērties ciet
sirds skumjā kļūst un sapņi vīst
sāk rētas plīst un nesadzīt

kad vakars tumst mirdz debess jums
un vēsta mums lūk patvērumš
kļūst mierīgs prāts šķiet saka kāds:
kad tumsa māc pret gaismu nāc

viz zvaigznes stars un sirdi skaŗ
un atkal var veikt visu gars
kad viznums spoŗš man ceļu poŗ
kļūst solis spoŗš un gājums droŗš

1991.

GUNĀRS FREIMANIS

VALODAS KURSS.

Ed. Keiŗš

Latvieŗi eglīti dedzina pirms un pēc
svētkiem.

/ Turpmāk vēl. /

DZIMTENEI
SVĒTS - ZIEMASSVĒTKU MIERS.

Pār bērziem, eglēm, liepām, kļavām,
 pār ganībām un ziedu pļavām,
 pār dārziem briestošiem un druvām tavām
 Miers nolaižas ar savām maigām skavām -
 Svēts - Ziemassvētku Miers...

Šis Miers nāk sistās brūces dziedēt:
 Šis Miers Tev atļaus plaukt un ziedēt,
 Šis Miers nāk tautas garu kveldēt:
 nāk bezdievības ēnas kļiedēt -

Šis Svētais - šis Ziemassvētku Miers...
 Šo Mieru mums atnes Visaugstākie Spēki -
 top burvīgā mājienā aizdzīti grēki,
 pār zemi un cilvēkiem līst Svētais Gars:
 Tas iepūst sirdīs kā Gaismojošs Stars!...

Šis Svētais - šis Ziemassvētku Miers...
 Šis Miers nevar nākt bez Visvarenā Ziņas -
 Vipš nāk Tevi svētīt, mana Dzimtene dārgā:
 Visspēcīgā Rokā Tam Visuma Miņas -
 Vipš nāk Tevi dziedēt pēc likteņa bargā,
 Vipš Mīlestību kā brīnumu dāvā,
 lai Miers Tavu Garu vēl Mūžmūžos glabā.
 Šis Svētais - šis Ziemassvētku Miers...

LIDIJA VENTA - DOBROVOĻSKA.

No cikla "Dievs, svētī Latviju!"

SVĒTKU ZVANI.

Zvani skan, zvani skan, zvani šonakt dūc -
 Uzlec zvaigzne spožākā Betlemē virs kūts.
 Vai tu zini, sirds,
 Kam šī zvaigzne mirdz? -
 Silītē tur maigs un kluss
 Jēzus bērniņš dus.

Zvani skan, zvani skan, zvani šonakt dūc,
 Zelta gaismā iemirdzas katra loga rūts.
 Vai tu zini, sirds,
 Gaisma, kas tur mirdz
 Mums no svētku eglītes,
 Nāk no Betlemes.

Zvani skan, zvani skan, zvani līksmi dūc,
 Kad ir mirdzums dievišķais tumšā naktī gūts.
 Laimīga top sirds -
 Jēzus zvaigzne mirdz
 Mums par sauli spožāka,
 Dieva dāvāta.

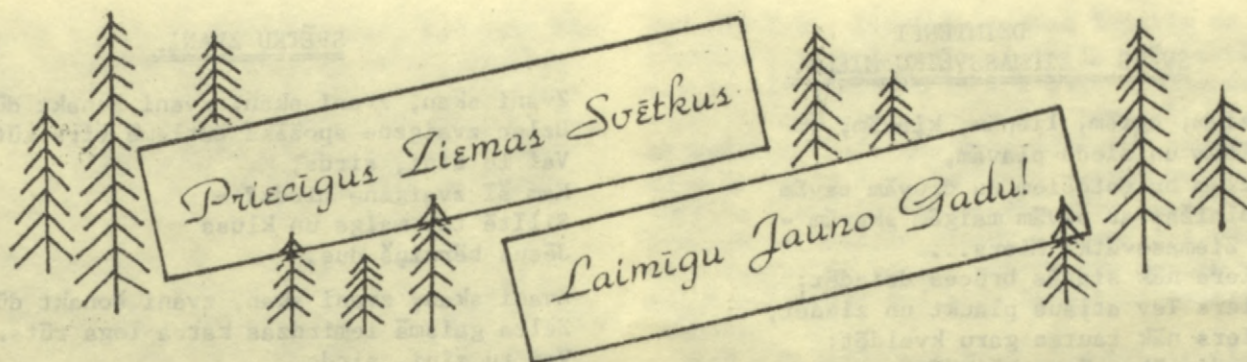
NIKOLAJS KALNIŅŠ.

ZIEMSVĒTKU NAKTĪ.

Atver šonakt savu sirdi Uzņem vēsti senu seno,
 Kas tev atkal pretī trauc. Atver šonakt savu
 sirdi Klausies Kristus bērna balsi Kas no jauna
 tevi sauc. Atver šonakt savu sirdi.

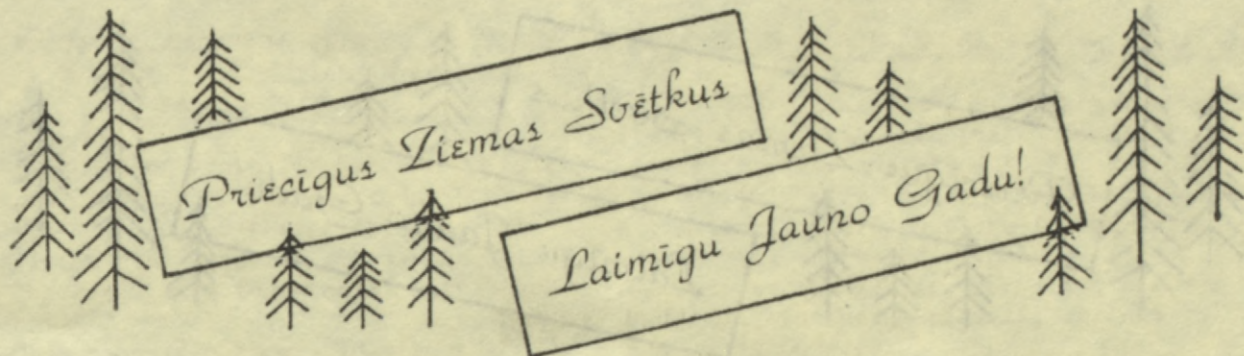
ILZE LIEPIŅA.

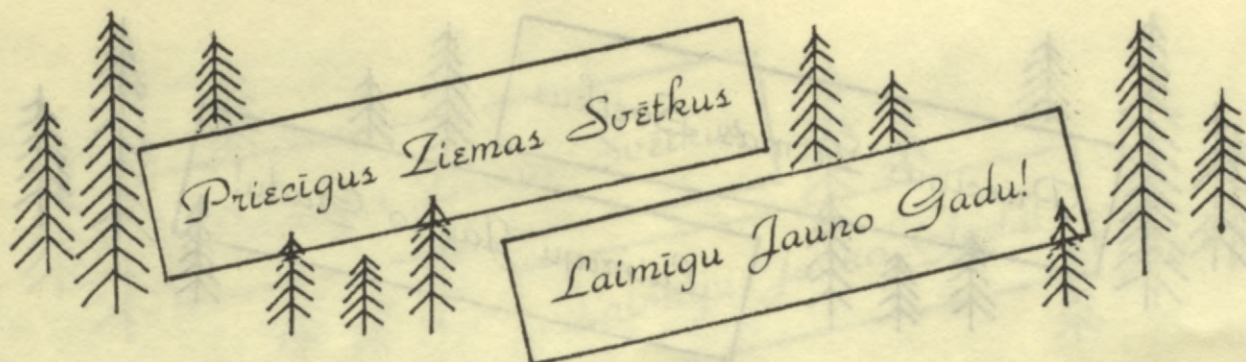

Tuviniekiem, draugiem un paziņām Montrealā un apkārtnē, Kvebekas provincē un citur - tuvumā un tālumā - piedaloties šajā kopīgajā ZIEMSVĒTKU un JAUNGADA apsveikumā, vēl:

ĀBOLIŅŠ,	Elza	GREIZIS,	Jāzeps
AMRAMS,	Alma	GRĪNTĀLS,	Alīse
ALEKŠI,	Zuze un Gunārs	GROSKAUFMAŅI,	Ausma un Ojārs
ANDERSONI,	Daila, Sigurds, Inta un Pēteris, Otavā, Ontario	GŪTMAŅI,	Velta, Andris, Larisa un Kristīne
ANONĪMA	sveicinātāja	HOMYK,	Helēna un Myron
APERĀNI,	Dace, Gundārs un Aleksandrs Bedfordā, Ņujorkā, ASV	HŪNI,	Ausma, Gunārs un ģimene
APIŅI,	Vianney un Andrejs	HŪNS,	Janis
APSE,	Alma	HŪNS,	Viesturs
BALUĻI,	B. un Eduards	INNUSI,	Dzidra un Bruno
BĀRDIŅŠ,	Elmārs	IKVILDI,	Dzidra un Mārtiņš
BEDARDI,	Anita, Denis, Eriks un Dāvids	IRBĪŠI,	Elfrīda un Kārlis
BĒRZIŅI,	Astra un Alberts	JĀKOBSONS,	Gunārs un ģimene
BĒRZIŅŠ,	Helēna	JEKSTE-FREIVALDE,	Zane
BILINSKU	ģimene	JERUMAŅI,	Vija, Staņislavs un ģimene
BIRZES,	Olga un Jānis	KABULIS,	Aina
BISENIEKS,	Laimons un ģimene	KALAČI,	Mirdza un Juris
BLUSONVIČI,	Patricija, Jānis un ģimene	KALNIŅI,	Alīse un Ludvigs
BREDENFELDI,	Austra un Alberts, Creston, BC	KALNIŅI,	Ilze un Eižens
BUNGAY,	Rita un Howard	KAŅEPS,	Arnolds
ČAKS,	Konstantīns	KANIŅA,	Alīde
CASNO,	Helēna un Pēteris	KANIŅI,	Maira, Juris un Andris
CAUNES,	Morag un Alberts	KARLSONI,	Linda un Roberts
CELMIŅI,	Marija un Valdis	KAVALIERI,	Broņislava un Žanis
ČOPS,	Elga	ĶIPĒNS,	Alfrēds un ģimene
DAUKSTI,	Veronika un Ronalds, Missis- saugā, Ontario	KIRSTUKAS,	Elizabete
DEDELIS,	Leonīds ar ģimeni	ĶĪVĪŠI,	Elza un Jānis
DEKMEIJERI,	Ilga un Helmūts	KLAIŠE,	Astra
DINDZĀNI,	Linda, Vincents, Andra, Kārlis un Viktors, Viskonsinā, ASV	KLAIŠE,	Imants
DREIFELDE,	Gunta, Lienīte un Joe, Toronto, Ontario	KLAIŠES,	Katrīna, Roberts un Ināra
DREIJERI,	Natālija un Kārlis	KONOVALOVI,	Austra un Jānis
DREIMAŅI,	Betiņa un Sergējs, Green Valley, Ontario	KRAUKĻI,	Hermīne un Arvīds
DUĻEVSKIS,	Biruta un Staņislavs, Millis, Masačesutā, ASV	KRAULE,	Alīda
ĒRGLIS,	Marta	KRAULIS,	Tālivaldis
FREIBERGI,	Vaira, Imants un Indra	KREIPĀNI,	Anna un Pēteris
GABRUŠS,	Ruta	KRIEVI,	Marta un Alberts
GARAIŠ,	Erika un Nikolajs	KRŪMĀJU	ģimene
GASPAROVIČI,	Jadviga un Pēteris	KRŪMĀJS,	Irēne
GEMSTS,	Gunārs un ģimene	KRŪMIŅA,	Emma
GRAUDIŅŠ,	Jānis	KRŪMIŅI,	Ada un Kārlis, Valleyfield
GREBLIS,	Antonija	KRŪZES,	Vilma un Eriks
		KUPČI,	Ņina un Pēteris
		LAIMĪTES,	Laima un Ilmārs, Sv. Katrīnās, Ontario
		LAKATI,	Valentīna un Jānis, Toronto, Ontario

LAIZĀNS,	Antons	PORIEŠI,	Lilija un Fridberts, Kingstonā, Ontario
LAPENSONS,	Laima	REISS,	Augusts
LAPIŅI,	Magdalena un Teodors, Creston, Britu Kolumbijā	ROMANI,	Margrieta un Heinrichs
LAZDIŅA,	Elfrīda, Burlingtonā, Ontario	PUŠPURS,	Augusts un ģimene
LEIMAŅI,	Ināra, Andris, Daina, Māra un Karina	ROZENTĀLS,	Ojārs
LEIMAŅI,	Ruta, Eriks, Ilga un Andra	SAUSIŅI,	Lorraine, Mārtiņš un ģimene, Aylmer, Kvebekā
LEIMANIS,	Rasma	SKAPSTI,	Lilita un Edvīns
LEIKUČU	Ģimene	SKRASTIŅI,	Tamāra un Jānis
LEITENI,	Ida un Jānis	SKUJAS,	Daina un Alberts
LIBERTS,	Elizabete, Lethbridge, Alberta	SKUJIŅI,	Anna un Eriks
LŪŠI,	Marga un Uldis	ŠMITS,	Helēna
MALIZEWSKA,	Vera	SPRINCIS,	Edgars, Newmarket, Ontario
MATEUS,	Zinta, Jānis un Kaiva	SPURA,	Andris
MCGRATH,	Veneranda un Adriana	SPURMANE,	Edīte
MALDERIS,	Erika	SPURMAŅI,	Izolde, Jānis un ģimene
MELDERI,	Alma un Alberts	ŠTAUVERI,	Erika un Andrejs, Sietlā, Vašingtonā, ASV
METUMI,	Elizabete un Jūlijs	ŠTAUVERE,	Olga, Vinipegā, Manitobā
MEŽINSKIS,	Jēkabs	ŠTAUVERI,	Ilga un Mārtiņš
MIGLONI,	Gerrilyn, Dzintars un Dzintra	ŠTAUVERS-MALONE,	Māra, Micheal, Kārlis un Andris
MIGLONI,	Elvīra un Jānis	STELPS-KIRŠTEINS,	Rasma
MIEŽI,	Skaidrīte un Gunārs, Toronto, Ontario	STRĒLE-POLAK,	Maria un ģimene
MICHELSONE,	Herta	SVILĀNI,	Sarma, Miķelis un ģimene, Otavā, Ontario
MIKELSONI,	Velta un Sigurds, Aleksandrijā, Ontario	TAURIŅA,	Egina
MOLAPO,	Thato T., Memphis, TN, USA	TAURIŅA,	Milija
MORRIS,	Glorija un John	TĒRAUDI,	Karina, Jānis un dēli
NORVELS,	Jānis	THOMPSON,	Kristīne un Stephen
OBORUNS,	Antons	TIMERMAŅI,	Hilve, Kārlis, Dāvids un Stīvens
ODIŅŠ,	Jānis	TOMSONI,	Silvija, Alģirts, Kristofers un Valdis
OPOLNIEKU	Ģimene	TOMSONS,	Velta
ORTMANIS,	Andris, Toronto, Ontario	TOMSONU	Ģimene Montrealā, Vankuverā, Filadelfijā
ORTMANIS,	Inese	TILTIŅA,	Antonija un ģimene
OZOLIŅI,	Biruta, Laimonis un ģimene	ULMAŅI,	Vilma un Jānis
OZOLIŅŠ,	Helga	ULMANE,	Zelma
OZOLS,	Milda	VARSLAVĀNI,	Emilija un Egons
OZOLI,	Velta un Ilmārs	VARSLAVĀNS,	Veronika
OZOLI,	Vera un Valdis	VALDMAŅU	Ģimene
PAEGLES,	Aina un Voldemārs	VALDMANIS,	Gundārs
PALEJS,	Andris	VĒJIŅŠ,	Maksis
PALEJS,	Dzidra, Mārtiņš, Andrejs un Indra	VĒRENIĒKS,	Gunārs
PALIEPI,	Inese un Jānis	VILNIS,	Jānis
PANGAS,	Zigrīda un Vilis	VĪNDEDŽI,	Zinaida un Oskars
PEIZE,	Miervaldis un ģimene	VĪTOLI,	Daina, Andrejs, Selga, Jānis un Inga
PONES,	Māra un Aivars, Otavā, Ontario		

WALDHEIMI, Berta un Žanis
 WIESNIEWSKI, Zenta
 ZAČI, Maiga un Jāzeps
 ZALINKĒVIČI, Lidiya un Jānis
 ZDANOVSKIS, Ieva
 ZELTIŅA, Lūcija

ZELTIŅA, Rīta
 ZARIŅI, Denise un Arnolds
 ZARIŅI, Elizabete un Nikolajs
 ZARIŅŠ, Spīdola un bērni ar ģimenēm
 ZIEDIŅI, Dagmāra, Ingrīda un Pēteris
 ZOLDNERS, Nikolajs, Otavā, Ontario

Priecīgus ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU
 visiem vēl
 AVOCAS KAPU PUĶU FONDS.

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS
 un DIEVA SVĒTĪTU JAUNGADU vēl
 MONTREALAS LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZE.

Latviešu sabiedrību, mūsu vienības
 nemitīgo atbalstītāju,
ZIEMSVĒTKOS un JAUNGADĀ
 sirsnīgi sveicina
 TAUTAS DEJU VIENĪBA AČKUPS.

Visiem Montrealas Latviešu Biedrības bied-
 riem, tās darba atbalstītājiem un veicinā-
 tājiem - latviešu sabiedrībai
PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU
 Pateicībā un sirsnībā vēl
 MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBA un tās valde.

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU
 visiem pensionāriem un mūsu apvienības
 labvēļiem vēl
 MONTREALAS LATVIEŠU PENSIONĀRU APVIENĪBA.

Visiem MLB ZIŅOTĀJA lasītājiem, līdzstrād-
 niekiem, darbiniekiem un atbalstītājiem
PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU
 sirsnībā vēl
 MLB ZIŅOTĀJA REDAKCIJA un
 REDAKTORS.

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNGADU
 visiem latvju mūzikas draugiem un cienītā-
 jiem dziesmā vēl
 MONTREALAS LATVIEŠU JAUKTAIS KORIS.

Ziemassvētkus gaidīdams,
 Lastu daru alutiņu;
 Gan zināju Ziemassvētki
 Trīs dieniņas svētījami.
 L. D. S. BURTNIĒKU DRAUDZE
 un
 AUSTRAS PUDURS.

Nodaļas valde pateicas visiem tās ideju un
 mērķu atbalstītājiem aizvadītajā gadā un
 novēl visiem saviem labvēļiem, tās darba
 atbalstītājiem un tautiešiem tuvumā un tā-
 lumā

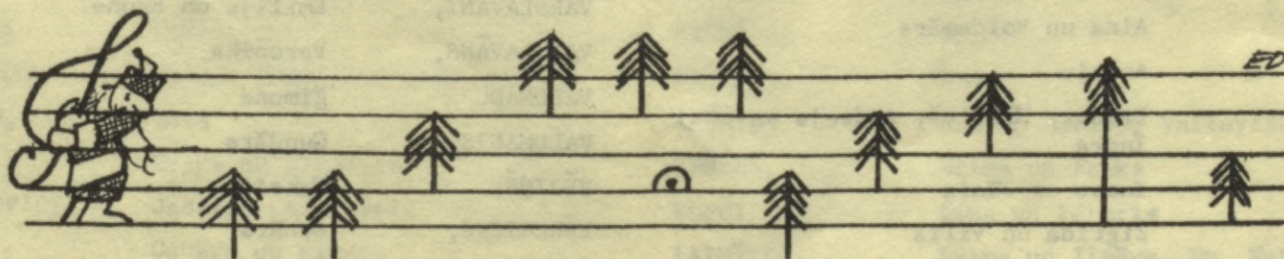
GAIŠUS ZIEMSVĒTKUS un SEKMĪGU JAUNGADU!
 DV MONTREALAS NODAĻA.

Latvju jaunatni, visus jaunatnes centienu
 atbalstītājus un plašāko latviešu sabied-
 rību
ZIEMSVĒTKOS un JAUNGADĀ
 sveicina.
 LATVIEŠU JAUNATNES DZIESMU SVĒTKU PADOME.

Visiem skolniekiem, bērnu vecākiem un sko-
 las darba atbalstītājiem - latviešu sa-
 biedrībai

PRIECĪGUS ZIEMSVĒTKUS un SEKMĪGU JAUNGADU
 pateicībā un sirsnībā vēl
 LATVIEŠU SKOLA MONTREALĀ.

GAIŠUS ZIEMSVĒTKUS un SEKMĪGU JAUNGADU!
 vēl MONTREALAS BALTIEŠU PASTMARKU KLUBS.

"Ak eglīte, ak eglīte, tu mūžam zaļa esi!"

Mūzikāls sveiciens MLB ZIŅOTĀJA lasītājiem.

MINISTER McDOUGALL ANNOUNCES OPENING OF TALLIN OFFICE, \$ 1 MILLION IN HUMANITARIAN ASSISTANCE TO BALTIC STATES.

The Secretary of State for External Affairs, the Honourable Barbar McDougall, today (November 21, 1991) announced the official opening of the Office of the Canadian Embassy in Tallin, Estonia. The assistance to Estonia, Latvia and Lithuania.

"Canada's renewed partnership with the Baltic States is flourishing and I hope to announce the opening of Embassy offices in Riga and Vilnius as well," said Mrs. McDougall. "The new offices will play a very important role in our expanding relations with these three countries."

The Minister noted that Canada's Embassy in Stockholm is accredited to Latvia and Lithuania and the Embassy in Helsinki to Estonia. Embassy officials will provide trade and investment promotion assistance as well as visa and consular services through the new offices.

The \$ 1 million in humanitarian assistance will be channelled through the Canadian Red Cross for delivery of medical supplies and other assistance to Lithuania, Latvia and Estonia this winter.

The Canadian Red Cross welcomes cash donations from Canadians to this program at any of its branch offices.

November 21, 1991

NEW POSTAGE STAMPS OF
LATVIA.

Latvia is again issuing its own postage stamps. The first set was released on October 19, 1991. It was designed by a well-known graphic artist Gunars KIRKE. This set includes 8 stamps depicting Latvia's state emblem. It was printed by "Wertpapierdruckerei Leipzig" in Germany. The following quantities were issued:

Face value	Quantity
5	100 000 copies
10	5 000 000 copies
15	5 000 000 copies
20	600 000 copies
40	500 000 copies
50	500 000 copies
100	150 000 copies
200	150 000 copies

In the world market exclusive distribution rights for 9 months on this issue have been acquired by "Georg Roll Stamps" (Agencies and wholesale), Jurgen Schneider, Holbenstrasse 2, D-2880, Brake, Germany, phone 04401-4001.

Inquiries about forthcoming issues can be made at the CENTRAL POST OFFICE, 21 Brīvības Blvd, 226000, Rīga, Latvia, phone (7 0132) 224155, Fax () 331920 Telex 161176 PTB SU.

The director of the post office is Aivars DROISKIS.

These stamps and similar issues in Lithuania and Estonia were a hot discussion topic at the MONTREAL BALTIC STAMP CLUB meeting which was held on Thursday, November 21 at the Latvian Center, 3955 Provost, Lachine.

Club members meet once a month.

Next meeting is scheduled for January 23, 1992, 7 p. m. at the Latvian Center.

The club is already planning for its next show which is scheduled for late April.

President of the club is J.J.Raudsepp.

Hon. M. Wilson, Canada's International Trade Minister and M. Stauvers, editor of MLB Ziņotājs, discuss a point, whilst A. Spura, chairman MLOP, looks on.

CHANGE IN ROUTING OF MAIL TO BALTIC STATES.

OTTAWA - Canada Post Corporation wishes to advise its customers that in order to improve service, mail addressed to Estonia, Lithuania and Latvia will now be despatched separately. Previously, mail to these locations was included with mail addressed to Moscow.

These changes are for all types and classes of mail, including airmail, surface mail, and Priority Courier.

Customers are asked to ensure that mail is clearly addressed showing "Estonia" "Lithuania" or "Latvia" as the destination. No other destination should be used.

Parcel rates, restrictions and prohibitions applicable for mail destined for the USSR remain in effect for Estonia, Lithuania and Latvia.

Customers wishing further information should contact the nearest Canada Post Customer Service office.

23 October 1991 CANADA POST CORPORATION

Member of Latvia's mission to United Nations Ojārs Kalniņš as seen by Ed. Keišs in Toronto.

The 19th BALTIC EVENING was held in Confederation Hall in the West wing of Canada's parliament in Ottawa. Many MP's and senators attended. There were more than a hundred Estonians, Lithuanians and Latvians in attendance. It was a celebration. Hon. M. Wilson addressed the gathering and issued copies of the agreements with the Baltic States to the leaders of the three federations in Canada who accompanied him on the trip to the Baltics.

The event this year took the form of a reception which was attended by many members of the Diplomatic Corps. It was jointly sponsored by The Baltic Federation in Canada and a parliamentary committee.

Photo J.J.Raudsepp

Delegācija no Latvijas, Augstākās Padomes priekšsēdētāja l. vietnieka Daiņa Īvāna vadībā nesēn pavadīja dažas dienas Abrenē, kur kopā ar Rietumu lietpratējiem veica intensīvu darbu, aplūkojot 2 galvenos jautājumus: kuŗas Eiropas valsts modelis būtu piemērots Latvijai tās vietējo valdību struktūru attīstībai? Un vai tiešiski pamatots ir Latvijas Republikas Augstākās Padomes 15. oktobra lēmums, saskaņā ar kuŗu Rietumu latviešiem jāatsakās no savas mītņu zemes pilsonības, lai iegūtu Latvijas Republikas pases?

Delegācija ieradās ABRENĒ 19. oktobrī un tajā ietilpa 24 Augstākās Padomes deputāti un vietējo valdību darbinieki. Referātus lasīja jurists un politiologs Dr. Egīls Levits, Radio "Brīvā Eiropa" pētniecības nodaļas darbinieks un vēsturnieks Dr. Jānis Arveds Trapāns un arhitekts Ansis Reinharde, kam ir liela pieredze ar Šveices parlamentāro sistēmu.

Jurists E. Levits runāja par vairākiem tematiem. Savā referātā par pilsonības jautājumu Latvijā viņš norādīja, ka AP 15. oktobra lēmums ir pretrunā ar starptautisko tiesību normām, jo būtībā paredz atņemt pilsonību, apmēram, 160.000 Rietumu latviešiem. Pēc diskusijām deputātu starpā radusies vispārēja vienošanās, ka lēmums bijis kļūdainis un ka tas jāizlabo. Kā izteicās D. Īvāns 20. oktobra intervijā ar Radio "Brīvā Eiropa", pieņemot 15. oktobra lēmumu, Latvijas AP bija strādājusi pavisam.

J. A. Trapāns runāja par pašvaldību politisko praksi, bet A. Reinharde - par varas sadalījuma modeli Šveicē. Sekojošās diskusijās atskanēja dažādi viedokļi, bet bija vispārēja vienošanās, ka Latvijai būtu izdevīgs decentralizēts valsts varas modelis, saskaņā ar kuŗu plašākas pilnvaras būtu paredzētas vietējām valdībām. Līdzšinējais centralizētais valsts varas modelis starp citu novedis pie tā, ka Rīga attīstas un aug (tur dzīvo, apmēram, trešā daļa Latvijas iedzīvotāju), bet citi apvidi attīstības ziņā paliek novārtā.

Intervijā D. Īvāns norādīja, kāpēc jautājums par reformām Latvijas vietējās valdībās ir svarīgs un aktuāls: "Lai sekmīgi atrisinātu Latvijas attīstības jautājumus - kas ir nākošais jautājums pēc neatkarības iegūšanas - ir jāveic valsts pārvaldes reforma. Bet tās nav iespējamā bez pašvaldību reformas. Diskusiju veidā, piedaloties Rietumu latviešu speciālistiem, kas to ir pētījuši Rietumu pasaulē, mēs centāmies nonākt pie optimāla modeļa... Mēs nonācām pie viennozīmīga atzinuma, ka pašvaldību lietās tomēr ir maksimāli jāiet uz decentralizāciju. No visiem pašvaldību modeļiem, kuŗus mēs analizējām, likās, ka klātesošajiem vispiemērotākais bija Šveices pilnīgi decentralizētais vietējo pašvaldību modelis."

Ja runā par vietējo pašvaldību problēmām Latvijā, bieži tiek minēts fakts, ka tajās joprojam strādā daudz vecā režīma pārstāvju. Savā laikā AP deputāts Odisejs Kostanda bija ierosinājis šīs pašvaldības nomainīt. Tādēļ vaicāju D. Īvānam, vai viņš saskata kādu atrisinājumu šai problēmai - vai varētu, piemēram, drīzumā izsludināt jaunas vietējo valdību vēlēšanas visā Latvijā?

Īvāns teica: "Vietējo valdību vēlēšanas var izsludināt tikai pēc Saeimas vēlēšanām. Šobrīd jāgādā par to, lai šīs vietējās valdības kļūtu patstāvīgas: ar jaunu pārorientāciju budžetu jautājumos, un arī nodokļu iekasēšanā jādod lielākas iespējas pašvaldībām."

Turpinājumā: "O. Kostanda arī ir šeit. Viņš izpelnījies daudz pārmetumu par savu aicinājumu pārvēlēt padomes. Lai gan būtībā aicinājums ir vietā, ka šīs padomes jāpārvēl un ka tām jāveidojas kvalitatīvi jaunām. To var izdarīt, pirmām

kārtām, tikai vēlēšanu laikā pēc Saeimas vēlēšanām un, otrkārt, jā sagatavo augsne un jāatrod tie pareizākie vietējo valdību modeļi. Un tikai tad zināsim, ko un kāpēc mēs vēlēsim... Pašvaldībai, vispirms, jā dod patstāvība, un tad tā pati varēs pierādīt, vai tā ir spējīga, vai ne. Un ja tā būs nespējīga, tad galu galā iedzīvotāji, kas dzīvo pagastā vai rajonā, paši izvēlēšies, kas viņiem jāvēlē nākošajā vēlēšanu tūrē."

Kā paskaidroja viens no semināra rīkotājiem, ABRENES direktors Austris Grasis, sākotnēji bija paredzēta plašāka konference par pašvaldībām un par politisko partiju lomu politiskās lemsanas procesā. Savu atbalstu, starp citu, bija pieteikušas Eiropas parlamenta politiskās frakcijas, kā arī Francijas un Šveices politiķi, kas vēlējās dalībniekus iepazīstināt ar pašvaldībām šajās zemēs. Taču tieši ar frančiem un šveiciešiem radās sarežģījumi. Pēc Eiropas parlamenta pārstāvju ieteikuma, plānotā konference bija jāpārceļ uz vēlāku laiku. Toties - sakarā ar to, ka Latvijas delegācijas locekļiem jau bija piešķirtas vīzas un sarunāts transports - deputāti tomēr devās uz Franciju. Pēc semināra ABRENĒ, viņi brauca tālāk, lai tiktos ar politiķiem Parīzē, Eiropas Padomē Strasbūrā un Bonnā. Kā izteicās D. Īvāns: "Nākošais posms būs nopietnāka konference, kā Austris Grasis ierosināja, kuŗā piedalīsies Eiropas speciālisti, kas šeit varbūt ir pieejamāki kā Latvijā."

Delegācijai uzturoties ABRENĒ, sākās diskusijas par pašas Latviešu tautas augstskolas ABRENE nākotni. D. Īvāns izteicās: "Man ļoti patīk ABRENE... Man līdz šim trūka informācijas par to, kas ir šī vieta un kāpēc tā pastāv. Mēs sākām ar kolēģām runāt, ka, acīmredzot, atgriežoties Latvijā, mums vajadzētu sākt domāt tādā Latvijas organizāciju un sabiedrības līmenī par ABRENES turpmāko likteni, jo, acīmredzot, bez Latvijas atbalsta tai būs grūti pastāvēt. Tajā pašā laikā var redzēt, ka ABRENE varētu būt diezgan ideāla vieta, kuŗā varētu veicināt Latvijas kultūras un izglītības problēmu risināšanu. Jāņem vērā tās atrašanās Francijas centrā, netālu no Parīzes, reālīvi netālu no Strasbūras un faktiski pieejamā vietā citām Eiropas valstīm - te varētu būt tāds lielisks latviešu konferenču centrs, teicams latviešu izglītības centrs, bet, protams, ABRENE nedrīkstētu gulties kā tāds slogs tikai uz Rietumu tautiešu pleciem. "Jā" vārdu vajadzētu pateikt Latvijas valdībai un tām iestādēm, kas būtu ieinteresētas ABRENES pastāvēšanā."

Iespējams, ka nākotnē piepildīsies Daiņa Īvāna vārdi un ABRENE arvien vairāk tiks izmantota kā latviešu konferenču centrs. Bez pieminētās konferences plānošanas stādijā ir citas. Pavasārī paredzēta konference par dubulto identitāti daudz kultūru sabiedrībā un tieši par minoritāšu jautājumu Latvijā. Uz šo konferenci aicinās visu nacionālo biedrību pārstāvjus Latvijā. Interesi par šādu konferenci pieteikuši arī Eiropas parlamenta frakciju pārstāvji. Savukārt, jūnija beigās ABRENE paredzēta Pasauls Brīvo Latviešu Apvienības un Latvijas Izglītības ministrijas kopīgi rīkotā skolotāju konference, kur degpunktā būs humanitārie priekšmeti.

Pirms atvadīšanās, Latvijas delegācijas locekļi izteica pārliecību, ka ABRENE ir un būs vajadzīga Latvijas nākotnes attīstības procesā.

I. C.

MONTREALIEŠI OTRAJĀ LATVIJAS SAULLEKTĀ.

Latvijas otro saullektu un neatkarības atceri šajā, pašreiz trauksmainā un nemierīgā Kvebekas provinces politiskās dzīves laikā, montrealieši atcerējās treju vārdu - prieks, pacilātība un darbs iezīmē 5 stundu garajās svinībās 17. novembrī. Tās sākās ar māc. G. Hūna vadīto dievkalpojumu Sēnt ĪBERA Burnē lielajā katoļu baznīcā, Lašī-

ka no nepamatotiem un nepierādītiem apvainojumiem netiek taupīta mūsu patreizējā, demokratiskās vēlēšanās ievēlēta valdība Latvijā, kurai jāizstāvas pret diviem uzbrucējiem vienā laikā. Tā rīkojoties mēs atbalstām tos, no kuriem mēs vēlamies atbrīvoties," norādīja referents. Turpinājumā I. Skrastīšs piešķārās patreizējiem lēmumiem par Latvijas pilsoņu tiesību iegūšanu, tur esošām pretrunām un iebildumiem, izsakot ticību, ka mūsu Latvijas valdība atradīs zelta vidusceļu, kur vilks būšot paēdis un kaza palikšot dzīva. "Mums nevienam nav noslēpums, ka mūsu vidū ir tādi, kas neviena neaicināti, paši kā tārpi ierāpušies tiesnešu krēslos un visiem spēkiem cenšas iestāstīt tautai dzimtenē, kuŗš no patreizējās valdības izmetams un kuŗš paturams, kuŗš būtu kaŗams šodien un kuŗš rīt. Diemžēl, šai maldu mācībai seko arī daŗš mūsu šīs zemes latviešu laikraksts un jau paspējis izvēlēties jauno Latvijas valsts prezidentu. Neapbērsim veco aku, pirms jaunā nav izrakta," uzsvēra runātājs.

Referents raksturoja patreizējo tautas stāvokli Latvijā. Tur arvien vēl ir ap 200.000 krievu kaŗavīru. Nav vēl atrasts termiņš, līdz kuŗam padomju armijai būtu jāatstāj Latvijas teritorija. Piešķārās Latvijas saimnieciskajam stāvoklim, minot grūtības ar, t. s., "koka rubli" un dažādo partiju nespēju atrast vienotu ceļu Latvijas interesēs kopējo lēmumu izveidošanā.

"Mūsu tautai dzimtenē ir cerība, ka Latvijas zeme, kaut izsūkta un noplucināta, spēš pabarot latviešu tautu un ka jaunais Latvijas saimnieks spēš sagādāt pietiekoši maizes, ko likt galdā savai ģimenei un tautai. Cik bieza būs šīs maizes šķēle, tik stipra un dzīvot spējīga būs viņa ģimene un tauta dzimtenē. Jaunais Latvijas zemnieks, jaunais celtnieks šodien raugas uz mums, iecietībā un klusībā, gaida, ka arī mēs katrs tur sēsīm vienu graudu veselu. Mēs kopīgi, tauta dzimtenē un latvieši šeit, nesam atbildību par Latvijas nākotni, būt vai nebūt, noturēt un pasargāt iegūto vai arī to zaudēt."

"Trešo reizi saule pāri Latvijai vairs neatspīdēs," brīdināja referents, "ja mēs ļausim šodien sarkanai miglai klāties otreiz pāri Latvijas laukiem un pilsētām. Laiks ir pienācis atdot Latvijai to, ko esam tai parādā. Mēs visi esam Latvijas un savas tautas parādnieki, izņemot tos, kuŗi palika dažādos kauju laukos, vai tie, kuŗi pārnāca sakropļoti ar sabojātu veselību," nobeidza referents.

Ar dziesmu "Lai līgo lepna dziesma" vakara dalībnieki sveicināja Latviju brīvības rītausmā. Sekoja E. Vītiņas, J. Metuma un E. Reveliņa izpildījumā mūsu dzejnieku skanīgāko dzejoļu deklamācijas. Atskanēja Lāčplēšu dziesma J. Metuma ērģeļu pavadījumā. Pulcējušos sveicināja lietuvju Saulu vienības priekšnieks A. Mīle.

Nodaļas vanadzēs bija sagatavojušas gan siltas vakariņas, gan arī maizītes. Netrūka cepumu un toršu. Programmu vadīja E. Reveliņš.

I. S.

PENSIONĀRI VALSTS SVĒTKOS.

Montrealas latviešu pensionāru apvienība 7. novembra sanāksmē atzīmēja Latvijas valsts tapšanas dienu. Sanāksmi ievadīja māc. G. Hūna svētruna, kuŗā viņš lūdza Dieva svētību latviešu tautai Latvijā un visā brīvajā pasaulē. Apvienības priekšnieks V. Paegle Isā stāstījumā runāja par Latvijas piedzimšanu 1918. gada 18. novembrī un atdzimšanu, kas notiek patreiz. Kopīgi nodziedātā Latvijas himna svinīgi izskanēja Centra lielajā zālē.

V. Varslavāne sveica šī mēneša jubilārus, kādu šoreiz bija tikai 5. Kopīgi noklausījāmies lentē iespēlētu A. Jurjāna Kantāti, Teodora Kalniņa koŗa izpildījumā, un šīm svinībām atbilstošu dzeju lasījums, kuŗus izpildīja V. Varslavāne, H. Bērziņa, E. Krūmāja un J. Metums. Dr. A. Til-

tiņa pastāstīja par ārstu konferenci un ārstu neapskaužamo stāvokli Latvijā. Visa kā trūkst. Solīts tiek daudz, bet viss paliek tikai solījums. Noslēgumā V. Paegle klātesošos iepazīstināja ar jauno valdes sastāvu.

Saimnieces bija gādājušas par siltām pusdienām, kuŗas kopā ar jubilāru dāvatām tortēm un citām piedevām radīja īstas 18. novembra svinības.

Alberts Melderis, viens no šīs dienas jubilāriem (85 gadi), E. Reveliņa akordeona mūzikas pavadīts, nodziedāja divas skaistas dziesmas, kas klātesošos iepriecināja. Alberta baritons vēl vienmēr ir spēcīgs un skanīgs.

Decembra mēnesī paredzēta tikai viena sanāksme, kas notiks 19. decembrī, plkst. 12:00, ar Ziemsvētku svinēšanu un savstarpēju apdāvināšanu.

E. R.

KĀ CENTRS PULSĒ?

13. novembra Centra valdes sēdē J. Tērauds ziņoja, ka Operu dziesmu vakars ar Latvijas solistiem izdevies labi un devis Izturības fondam \$ 240.

Akciju sabiedrības "Venta" darbība Montrealas latviešu sabiedrībā radusi plašāku interesi. 6. novembra sanāksmē bija daudz priekšlikumu un ierosmju, kā varētu palīdzēt Latvijas jaunuzbūvē. Nākošā informācijas sanāksme 4. decembrī, plkst. 19:30, Centrā.

Montrealas balles deju mīļotāji aicina visus, kam patīk dejošana (visus gada gājumus), pulcēties sestdienās, plkst. 19:00, Centrā. Dejošana pie labas deju mūzikas (skaņu lenšu). Deju kursi par brīvu.

Centra rīkotā Jaungada sagaidīšana notiks 31. decembrī, plkst. 20:00, Centrā. Ieeja \$ 20 no personas, ieskaitot vakariņas un glāzi šampānieša. Pieteikties pie J. Bilinska, tel. 681-3966.

Nākošā valdes sēde notiks 18. decembrī, plkst. 19:30, Centrā. Centra valdes sēdes ir atklātas un tajās var piedalīties visi interesenti.

L. KALNIŅŠ.

MONTREALIEŠU PALĪDZĪBA.

Atgriezusies no Toronto, DV Montrealas nodaļas vanadzū priekšiece E. Vītiņa nekavējoties laida klajā māc. A. Celma organizēto kuŗa kravas palīdzības sūtījumu uz Latviju. Izziņojumā daudz palīdzēja J. Tērauds ar Centru labi noorganizēto izziņas tīklu; paziņojums draudzes bazārā, kas notika nedēļu pirms pēdējā sūtīšanas nodošanas termiņa; G. Sūbiņš, sazinoties ar vienu no šā lielā palīdzības darba organizētājiem Māru Valdmani-Demandt. Tā pāris dienās montrealieši Centrā nodeva drēbes, apavus un pārtikas produktus. Desmit vanadzēs un vanagi visu devumu sasaiņoja pārsūtīšanai uz Toronto. Ap 160 jau iepriekš sagatavotu saiņu pieņēma arī no privātām personām. Izmaksa - \$ 5 par kubikpēdu, tikpat daudz par nogādāšanu uz Toronto, un vēlreiz pieci, ja sūtītājs vēlējas, lai sainis tiktu piegādāts adresētam mājās. Vanadzū gatavotie saiņi aizgāja daudz bērnu ģimenēm, bērnu namiem un draudzēm Latvijā.

Pavisam kopā uz Toronto aizceļoja ap 300 kubikpēdu mantības. Par transportu rūpējās Viesturs Hūns, Antons Oboruns un Ērika Vītiņa.

Ja šis cēlais pasākums būtu bijis montrealiešiem zināms tikai pāris nedēļas agrāk, sūtījuma lielums viegli būtu dubultojies, jo samaksa par nogādāšanu Latvijā bija ļoti pieņemama. Paredzams, ka sūtījums nonāks Rīgā jau decembra sākumā.

Vairākus saiņus bija sagatavojis vietējās DV nodaļas aprūpes daļas vadītājs J. Leitens. Tās tika adresētas daudz bērnu ģimenēm Smiltenes ra-

jonā. Interese par šāda veida palīdzības sniegšanu Latvijas trūkcietējiem un piederīgiem bija tik liela, ka sūtītāji - DV nodaļas vanadzis un vanagi nākošā gada pavasarī stāsies sakaros ar vietējām kuģniecības iestādēm, lai izdibinātu iespējas nosūtīt saiņus tieši no Montrealas ostas. Šāda iespēja varētu pastāvēt tikai tad, ja montrealieši būtu spējīgi piekraut veselu kuģa tvertni, kas tad tieši tiktu nosūtīta uz Rīgu. Šāds darbs prasa labu organizāciju, laicīgu informācijas ievākšanu un sakaru uzņemšanu ar sūtījumu saņēmējiem Latvijā, kas tad tos vai nu nogādātu adresātiem vai darītu tiem zināmu par sūtījuma pienākšanu. Šādu darbu iespējams izvest, ja atsauktos atbalstītāji no visām latviešu organizācijām Montreālā, iespējams, ar otaviešu pievienošanu. Jautājums ir jau pārrunāts Montreālas latviešu organizāciju padomē.

Skatoties no materiālās puses, šāda veida saiņu pārsūtīšana ir sevišķi izdevīga. Sūtījumi ceļā ir tikai ap vienu mēnesi.

SKRASTIŅU INDULIS.

MONTREALAS LATVIEŠU SABIEDRISKAIS CENTRS

r i k o

otrdien, 31. decembrī, plkst. 20:00,

Latviešu Sabiedriskā Centrā,
3955 Provosta ielā, Lašīnā,

JAUTRU JAUNGADA SAGAIĻŠANU.

Pilna bufete un bārs.

Deju mūzika.

IEEJA: \$ 20.00 no personas.

Cenā ieskaitīts ēdiens un glāze vīna,
Jaungada sagaidot.

Galdiņi rezervējami pie

Jāņa Bilinska, tel. 681-3966.

Visi mīļi gaidīti!

Uz redzēšanos Centrā Vecgada
vakarā!

MONTREALAS LATVIEŠU
SABIEDRISKAIS CENTRS.

MONTREALAS LATVIEŠU KATOĻU DRAUDZES

ZIEMAS SVĒTKU EGLĪTES VAKARS

notiks

sestdien, 1992. gada 4. janvārī, plkst.
17:00, Notre Dame bazilikas sarīkojumu
zālē, 426 St. Sulpice ielā.

Programmu izpildīs
lieli bērni - Montreālas
latviešu JAUKTAIS
KORIS, diriģenta Andreja
Viņola vadībā (apmēram 20 dziedātāju).

Būs vēl citi skatuves
aktieři un no Ziemeļpola
ieradīsies
ZIEMSVĒTKU VECĪTIS.

Draudzes dāmu komitejas
aprūpē: kafija,
tēja un limonāde.

IEEJA: pret labprātīgiem
ziedojumiem.

Visi laipni ielūgti!

Apmeklēt aicina

RĪKOTĀJI.

- Ar 1992. gada 1. janvāri Kanadas pasta atkal ievērojami paaugstina savas likmes. Pieaug arī citi tehniskie MLB Ziņotāja izdošanas izdevumi. Šo numuru iespējot, pēkšņi pārtrauca darboties iespiedmašīnas motors. Tā atvietošana prasīja vairākas dienas un 500 dolārus. Rezultāts - iespēšanas un izsūtīšanas aizkavēšanās par veselu nedēļu. Un pa vidam vēl viena otra cita liksta, kuņas visas nevaram šeit uzskaitīt.

- Ar gandarījumu varam minēt, ka aicinājumam kārtot izstāvējušās maksas atsaukušies daudzi lasītāji. Tomēr vēl ir vairāki, kas nav maksājuši vai ziedojuši par tekošo gadu, un daži - par vairākiem gadiem. Tādēļ mēģinām jaunu veidu atgādinājumiem. Šiem lasītājiem šoreiz uz adreses lipekļša ir sarkana ripiņa, kas nozīmē, ka gaidām no Jums grasi ar atbildes pastu. Iespējams, ja to nesapemsim, ka Jaungadā, revidējot abonementu sarakstus, Jums vairs MLB Ziņotāju nevarēsīm piesūtīt, jo nevarēsīm to atļauties. Lūdzam atsaukties!

- DATORA iegādes izlozei vērtīgu gleznu (ap \$ 1.000.- vērtībā) ziedojis Gunārs Gemsts, latvisku pūra lādīti, darinātu kokā, - Uldis Valters, grāmatas par dainām - Freibergu ģimene, MLB valde atvēlējusi Tāļivalža Ķikaukas gleznu, kas ir tās īpašumā, un vēl gaidām citus atvēlējumus.

Priecājamies, ka pirmie izlozes bilešu pasūtījumi ienākuši no tālām vietām - Bostonas apkaimēs un Ohaijo pavalsts, ASV.

IZLOZE notiks vai nu MLB 44 gadu pastāvēšanas atcerē (25. janvārī), ja būs izpārdotas visas lozes (1.000), vai APRĪĻA JOKS sarīkojumā (paredzēts 1992. gada 27. martā).

Viena loze maksā \$ 5.-. Lūdzam sekmēt šo lasītāju ieteikto pasākumu, kā atrisināt rakstāmašīnas atvietošanu un teksta iespēšanas uzlabojumus. Par to ikvienam, kas atsauksities, iepriekšējs paldies!

- Redakcijas paldies itin visiem, kas piedalījās šī gada kopīgajā Ziemsvētku un Jaungada sveicienā, kas 20.-22. lappusēs. Dalībnieku skaits mazliet pieaudzis. Pateicamies tiem, kas jau atsūtījuši apsolīto artavu. Gaidām to arī no pārējiem dalībniekiem.

- Lūdzam līdzstrādniekus manuskriptus un ziņas iesūtīt laikus. Pēdējā laikā daudz materiālu ienākuši pēdējā brīdī vai pat publicēšanas laikā. Tos, kas paredzēti tikai noteikta mēneša numuram, nevaram izmantot, ja tie ienāk, kad izdevums jau salikts. Piedalieties FORUMĀ un LASĪTĀJU FORUMĀ, kur varat izteikt savus ieskatus dažādos jautājumos.

- Un, visu beidzot, PAZIŅOJUMS, ka, lai kaut cik redakcija varētu nodrošināt to, lai MLB ZIŅOTĀJS varētu iznākt regulāri un bez pārāk lieliem traucējumiem, mums JAU TAGAD IR VAJADZĪGA JŪSU ABO-NEMENTA SAMAKSA par 1992. GADU!

Pie reizes TĀ mums dotajos apstākļos ir jāpaugstina.

Sākot ar 1992. gada 1. janvāri MLB ZI-
NOTĀJA gada abonementa maksas būs sekojošas:

\$ 27.50 gadā,

\$ 22.50 gadā MLB biedriem, pensionāriem un
kaņa invalīdiem;

Gaisa pasta piemaksas:

uz ASV - \$ 6.00 gadā,

Uz Latviju un citām zemēm ārpus Ziemeļamerikas kontinenta - \$ 20.- (gada abonements pa gaisa pastu - \$ 47.50, pa parasto pastu - \$ 40.00).

Laipni lūdzam ievērot šīs pārmaiņas.

Čeki rakstāmi uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda un sūtāmi MLB ZIŅOTĀJA administratorei Anitai Porietei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., Canada H9R 2X5, tel. 514-6976624.

Ar pateicību pieņemam ziedojumus tehnisko izdevumu un spiestuves mašīnu iegādes segšanai. Vēl nav pilnīgi segti visi agrākie izdevumi šajās kategorijās un gaidāmi jauni.

Izlozes lozes par labu DATORA iegādei dabūjamas pie visiem MLB valdes locekļiem un redakcijā.

MĀRTIŅŠ
BRAUNS

un

viņa draugu mūzikas
ieraksts bērniem
ZIEMSVĒTKOS.

Skalbes KAĶIŠA
DZIRNAVIŅAS
Raiņa SUNS UN KAĶE
M. Zālītes MĒNESS
POĒMA

US \$ 12, KAN. \$ 14
Nošu grāmata - \$ 3
Pērkot kopā -
US \$ 14, KAN. \$ 15
Sūtīšana \$ 1

79 min. 45 sek.

Vēl dabūjama

DAUGAVA

Rainis - Mārtiņš Brauns
Koncertieraksts
Anglikāņu baznīcā.
42 min 30 sek.

US \$ 12, KAN. \$ 14
Sūtīšana \$ 1

& & &

FILMA - VIDEO FORMĀTA VHS-NTSC/PAL

Amerikāņi: "Kā tu domā, cik ilgi
viņš viņu stutēs?"
Amerikas politiskie komentātori
brīdina Bušu neaizrauties ar
Gorbija atbalstīšanu, kas var
beigties ar lielāko Amerikas
politisko fiasko

NAKTS PIRMS RĪTAUSMAS

AUGUSTA APVĒRSUMS UN SEKOJOŠIE NOTIKUMI:
PADOMJU ARMIJAS VANDĀLISMA AKTI LATVIJAS TV, RADIO, U.C.
TAUTAS VIENOTĪBA UN UZVARA.
A. RUBIKA ARESTS. ČEKAS PAGRABI.
LEŅINA PIEMINEKLA DEMONTĀŽA RĪGĀ.
LATVIJAS ATZĪŠANA PASULĒ:
ĀRZEMJU VALDĪBU PĀRSTĀVJU DELEGĀCIJU
VIZĪTES RĪGĀ.
BALTIJAS VALSTU UZNEMŠANA ANO

FILMU VEIDOJA

GUNĀRS BANDĒNS

90 min. US \$40 KAN \$45

Sūtīšanas maksa \$3.00.
ASV: NJ 7%; KAN GST 7%; QUE 8%

Atlantic Audio Visual Co.

115 - 119 Roosevelt Ave.
Belleville, N.J. 07109
tel. (201) 751-781

3620 Lorne Cresc., P.H. #1
Montreal, Quebec, H2X 2B1
tel. (514) 288-0866

9. Vispasaules Latviešu Jaunatnes
kongresa Rīcības komiteja novēl visiem
MLB ZIŅOTĀJA lasītājiem PRIECĪGUS ZIEMAS
SVĒTKUS un LAIMĪGU JAUNO GADU.

Jūs esat visi mīļi gaidīti 9. VLJK,
STRAUMĒNOS, Anglijā, laikā no 1992. gada
21.-26. jūlijam, un Latviešu dienā, Co-
vent Garden, Londonā, 1992. gada 27. jūli-
jā.

Pavadiet 1992. gada jūliju Anglijā
- piesakieties kongresam!

Rakstiet - 9. VLJK,
c/o "DVF Straumēni", Catthorpe
Manor, Catthorpe, Nr. Lutterworth,
Leics. LE17 6DF, United Kingdom.

Ziemas Svētki?... Ziemassvētki?... Ziemassvētki?...

Ziemas svētki?... ziemassvētki?... Ziemassvētki?...

Atbildes uz visiem pareizrakstības jautājumiem var atrast rokasgrāmatā

TURI PA ROKAI, IEMET ACI.

Dāviniet to sev un saviem draugiem!

Čeki rakstāmi uz LSC apgāds vārda. Grāmata ar iepriekšsamaksu pasūtīnāma:
TURI PA ROKAI - LSC, 1702 Fraternity Village Dr., Kalamazoo, MI 49007-5941
CENA- ASV \$6.00 + sūtīšana: ASV \$1.50 par vienu eksemplāru,
ASV \$3.00 par 2-15 eksemplāriem
ASV \$4.50 par 16 + eksemplāriem

Pasūtīnot 10 vai vairāk eksemplāru, atlaide \$1.00 par eksemplāru.

9.VLJK 1992.g. 21.-26. JŪLIJAM. „STRAUMĒNOS“ ANGLIJĀ.

Esam saņēmuši sekojošus ziedojumus MLB Ziņotāja tehnisko izdevumu segšanai:

Indulis Lācis, Bruklinā, ASV, \$ 14.25, Oļģerts Kutcers, Jamaica Plain, MA, ASV, \$124.00, Helena Homyk \$ 10.00, Felikss Gūtmanis \$ 10.00, K. Valkers, Oakville, Ontario, \$ 10.00, Alfrēds Kviesītis, Kičinerā, Ontario, \$ 30.00, T. Lapiņš, Creston, BC, \$ 15.00, Jānis Treiņš, Kesvikā, Ontario, \$ 10.00, Dr. Ansis Blāķis, Santa Monica, CA, ASV, \$ 8.44, Konrēds Kalejs, Winnetka, IL, ASV, \$ 2.87, E. un B. Pīlmaņi, Butler, NY, ASV, \$ 2.29, Alfrēds Krūmiņš \$ 60.00, Jānis Lazda \$ 15.00, I. Valdmāne \$ 10.00, Mirdza Rutule, Vinipegā, Manitobā, \$ 20.00, Andris un Līviņa Meistere, Vinipegā, Manitobā, \$ 20.00, T. Jānis Krastiņš \$ 5.00, N. Baumanis \$ 20.00, Anonīms \$ 10.00, Aina Kabulis \$ 15.00, Gunārs Aleksis \$ 20.00, Zīgurds Ildens \$ 15.00, Dr. Norberts Kazdāns \$ 25.00, Alfrēds Lepše \$ 10.00, D. Peize \$ 2.00, Jēkabs Šilfs \$10.00, Inta Purvs, Hillsburgā, Ontario, \$ 25.00, Ojārs Radovskis, Vinipegā, Manitobā, \$ 32.50, Žanis Waldheims \$ 20.00, M. Celmiņa \$ 20.00, Sergejs Dreimanis, Greenvalley, Ontario, \$ 5.00, Tāļivaldis Kraulis \$ 7.50, Arvīds Memenis, Toronto, Ontario, \$ 5.00, Voldemārs Gerliņš, Reading, PA, USA, \$ 2.75, Marija Strēle-Polak \$ 10.00, Fridberts un Liliņa Porieši, Kingstonā, Ontario, \$ 10.00, Katrīna Pētersone \$ 8.00, Antons Staudžs, Vinipegā, Manitobā, \$ 30.00, Andrejs Jansons, Leonia, NJ, ASV, \$ 27.50, I. Krūmiņa, Toronto, Ontario, \$ 10.00, Gundega Stārasts, Toronto, Ontario, \$ 10.00, Lūcija Zeltiņa \$ 5.00, Gunārs Hūns \$ 100.00, Dr. N. Kazdāns \$ 50.00, A. Ozols, Sirakūzās, NY, ASV, \$ 3.00, Jānis Aperāns, Carmel, NY, ASV, \$ 8.60, Alfrēds Puķīte, Floral Park, NY, ASV, \$ 2.52, Sigrīda Dulbe, Minneapolē, MN, ASV, \$ 16.89, Elza Āboliņa \$ 15.00, Jānis Kīvītis \$ 10.00, A. Vilks, Vilovdēlā, Ontario, \$ 23.50, R. Bērziņš, Islingtonā, Ontario, \$ 5.00, Bruno Plūme, Toronto, Ontario, \$ 100.00, Jānis Purviņš Jurjāns, Viskonsīnā, ASV, \$ 2.25, Helēna Bērziņa \$ 10.00, Ieva Zdanovska \$ 10.00, Nikolajs Zariņš \$ 5.00, Silvija Riekstiņa, Lakehurst, NJ, ASV, \$ 7.70, V. Tomsons \$ 25.00, I. Laimīte, Sv. Katrīnās, Ontario, \$ 10.00, M. Lorence, Toronto, Ontario, \$ 15.00, G. J. Svalbe \$ 15.00, Dr. Pēteris Casno \$ 15.00, Elza Sņikere, Vinipegā, Manitobā, \$ 40.00.

Sajā periodā no 67 ziedotājiem kopā \$ 1.029.56. 1991./2. darbības gadā no 77 atbalstītājiem pavisam kopā \$ 1.234.78

Mašīnu iegādei:

Aina Kabule \$ 10.00, Antons Laizāns \$ 10.00, Gunārs Aleksis \$ 20.00, Alfrēds Lepše \$ 10.00, Zenta Wiesniewski \$ 22.50, Sergejs Dreimanis, Green Valley, Ontario, \$ 5.00, Marija Strēle-Polak \$ 10.00, Dr. Gunārs Vēveris, Dayton, OH, ASV, \$ 55.50, Fridberts un Liliņa Porieši, Kingstonā, Ontario, \$ 20.00, Gundega Stārasts, Toronto, Ontario, \$ 10.00, Leonīds Koppels, Otavā, Ontario, \$ 10.00, Alfrēds Krūmiņš \$ 10.00, Inese Ortmane \$ 10.00, Elza Āboliņa \$ 15.00, Alberts un Astra Brēdenfeldi, Creston, BC, \$ 10.00, Jānis Kīvītis \$ 10.00, Alberts Bērziņš \$ 25.00, Boriss Godiņš \$ 10.00, Nikolajs Zariņš \$ 5.00, Tatjana Johansone, Knolton, Kvebekā, \$ 20.00, G. J. Svalbe \$ 15.00.

Darbības gada 7 mēnešos no 24 lasītājiem pavisam kopā \$ 313.00.

Abās kategorijās no 101 lasītājiem pavisam kopā \$ 1.547.78.

MLB mērķu sekmēšanai ziedojuši:

Alfrēds Lepše \$ 10.00, Sergejs Dreimanis, Greenvalley, Ontario, \$ 5.00, Fridberts un Liliņa Porieši, Kingstonā, Ontario, \$ 20.00, Felikss Gūtmanis \$ 10.00, H. Homyk \$ 10.00, I. Valdmāne \$ 10.00.

Darbības gada pirmajos 7 mēnešos no 6 atbalstītājiem kopā \$ 65.00.

Gadījumā, ja kāds no ziedotājiem būtu sarakstā izlaists, lūdzam par to ziņot MLB kasierei A. Porietei-Bedard, kas mēģinās jautājumu neskaidrot.

MLB Bibliotēka saņēmusi bagātīgus grāmatu ziedojumus no Irmas Reicholdes un V. Auns kundzes.

Sirenīgākais paldies itin visiem MLB Ziņotāja un MLB darba atbalstītājiem. Bez šī atbalsta MLB varētu īstenot tikai niecīgu daļu no tās pasākumiem.

MLB savu 44 gadu pastāvēšanas atceri rīko 1992. gada 25. janvārī, plkst. 16:50, Latviešu centrā. Paredzētas vakariņas un referāts.

Par vakara norisi ziņosim plašāk nākamajā MLB Ziņotāja numurā.

MLB VALDE.

SVĒTKU STEIGĀ...

Šoreiz, liekas, tuvojamies gadmijas svētku sezonai dziļāka noguruma apņēmti, kā parasts. Tas ir bijis vēsturisku notikumu, apvērsumu gads; 'socialisma' pēdējai izrādei bailēs un cerībās dzīvojām līdz. Un: neatkarīga Latvija! Ciemiņu netrūka, tie nāca un gāja bez apstājas. Vasaras nometnēm un salidojumiem pievienojās Dziesmu svētki. Sanāksmēm—Rīgas Zinātņu kongress. Bet... vai nav tāda sajūta, ka gaidāmais, nevis jau aizlaistais, ir īstais nogurdinātājs? No vienas puses pie sevis murminām: nu, pietiek...bet no otras zinām, ka vēl nopietnākas maiņas nāk. Nāk ātri. Negribas domāt!

Tepat uz vietas politiķi, dažnedažādi akadēmiķi un birokrati (elitāra, varas kāra kliķe) bagātu valsti iebrakuši tādā konstitucionālā mūklājā, ka būs grūti izķepuroties ārā un tikt uz puslīdz saprātīga ceļa. Runā un runā. Muld un muld. Priekšā teikto nedzird—kurli pavisam. Nevaram (lai gan skaitāmes 'demokrātiski iekārtoti' un kapitālismā veicīgi) tādus idiotus uzreiz nomainīt—un viņu nedarbi vairojas. Vai tādus 'vadoņus' tiešām esam pelnījuši? Paraleli, jāsedz kļūdas un izšķērdība: panākta pilsoņu izvarošana ar nodokļiem tik tālu, ka gada pusi strādājam valsts ķešai par labu. Ko tas mums dod? Šur tur lepņāku 'pabalstu', bet vairākumam lielāku nevarību, dziļāku īgnumu—jo dzīves standarts jau kādus piecus gadus stāv uz vietas. Nekāda saistoša plāna nav.

Sondāžas viena pēc otras kliez publikas neuzticību politiķiem un politiskiem procesiem. Kur vien iespējams, balsotāji soda 'esošos' un ievēl jaunus pārstāvjus. Ja šodien Kanādā notiktu federālās vēlēšanas, nemaz fantastisks nav scenārijs, kas parlamentā kā divas lielākās partijas ievestu seperatistu 'Bloc Quebecois' un rietumu 'Reformas'—ar vārdu sakot, rajonu intereses pie kopējās stūres. Kādas tad būtu vienotības izredzes? Kanādieši ir vīlušies un noguruši, jo kopējam vajadzētu būt lielākam, inspirējošākam, ietverošākam—un te nu mēs esam, viens pret otru, katrs ar savu sīko 'es gribu', 'man vajag'.

Un mēs, ja lasām visus eiforiskos aprakstus, skaitāmes 'lielās ideoloģijas cīņas' uzvarētāji! Taču 'socialisms' ir sabrucis, bijušās socvalstis izmisīgi cenšas pāriet uz 'brīvu tirgu', jo beidzot galīgi skaidrs, ka ar pavēlēm labklājību iedzīt nevar, iznāk tikai nabadzīga 'vienlīdzība'. Ja to miljoni krata nost, varētu vaicāt, kāpēc mēs uz to steidzāmies? Vai, piemēram, sociāldemokrātu atvairināšana Zviedrijā un 'nodokļu nogurums' šeit nenozīmē, ka arī no labklājības puses gājiens 'vienlīdzības' virzienā sasniedzis praktiskas, pat dabīgas robežas?

Vienā pusē noņem ideoloģismā tērptu kailu varu—un spilgti parādās ilgi slēptā dzīves nabadzība, uzliesmo etniskas ķildas. 'Jaunais cilvēks' tas pats vecais, savtīgais kašķis vien ir—un organizēties vairs neprot. Nav uzreiz ko likt 'stingras rokas' vietā—par 'nākotni', piem., Polijā cīnās 29 partijas (arī 'Alus mīlētāju')—izkūpējusi patstāvības kultūra. Otrā pusē, patstāvībā, neiespējams par kopēju virzienu vienoties—un kritas labklājība, sākas cīņa par varas 'sadali'—un tāpat ierindojamies pa rajoniem, valodām, etniskiem grupējumiem. Kas te notiek? Vai būtu kāds 'problēmu saraksts', kuru ne viena, ne otra politiska galējība spēj atrisināt? Varbūt, juku laikos, jūtamies nedroši—un labāk ņemsim ņemamo, kamēr tas vēl pieejams?

Tomēr gudri ļaudis saka: tā ir tagad saliedēta, savienota pasaule, notikumi vienā vietā ietekmē visas citas—un tirgus darījumi tāpat. Tāpēc: kooperāciju! Savstarpēju palīdzību! Mieru, saprašanu. Grūti sameklēt tādus principus praksē, lai cik tie loģiski būtu. Vieglāk ir atrast pretrunas.

Tā, piem., rietumi jaunatbrīvotā austrumbloka produktiem liek visādus šķēršļus—bet tur pieprasa 'brīvu tirgu'. Austrumos, savukārt, vēl darbojas ducis Černobilas modeļa atomreaktoru (Austrijas pierobežā atjauno 'aukstā kara' patvertnes!), bet uz atkārtotiem aicinājumiem tos slēgt, vai vismaz padarīt drošākus, vienīgā atbildē ir—nevaram ekonomijas un reformu dēļ atlauties. Protestējam pret Amazonas mežu izciršanu—bet labprāt pieņemam lētas brazīliešu kurpes. Arvien miljoni 'palīdzībā' aiziet trešās pasaules sūkdiktatūrām, kamēr pašmājās klibo skolas, ceļi stāv nelaboti, bezdarbnieku, noziedznieku skaits pieaug. Ar vienu roku kārtojam miera konferences, ar otru—pārdodam ieročus. Ja atzīst Baltijas neatkarību, kāpēc ne Ukrainas? Ja 'vienotība' nāk otrā vietā aiz 'demokratijas' un 'neatkarības', kāpēc pieļauj serbu uzbrukumus kroatiešiem? No austrumiem un dienvidiem, no dažnedažādām kara un posta apsēstām vietām rietumu virzienā plūst 'ekonomisku bēgļu' straumes (daļa: neatvietojamas 'smadzenes')—bet kas tad paliks mājās celt 'jauno ekonomiju'? Esam 'brīvības bāka' (Kenedijs), bet tai pievilktos sitam nost (Vācijā) un metam atpakaļ turnsā (Hongkongā).

Arī tas ir nogurums: mums apnīk citu problēmas. Mums nepatīk, ka tās mums tuvojas—jo neesam savējās vēl atrisinājuši. Kāpēc tieši mums jākāro visa 'palīdzība'? Vai tā tikai citur neieilīdzina nederīgas parašas, nestutē nejaukus režīmus, nekavē tik un tā nepieciešamas maiņas? Vai tas ir dubultstandarts: aprēķinām savas intereses, palīdzam tikai tur, kur tās apdraudētas? Tā, piem., rietumu Gorbačeva balstīšana—mīļās 'stabilitātes' dēļ. Nu, tik tālu ar to 'stabilitāti'—kas noticis ar principiem?

Mēs esam noguruši, jo, aiz kapitalisma uzvaras, paveras skats uz daudz un dažādām pārāk ilgi atliktām 'īstām' problēmām. Bads un piesārņota vide katru dienu prasa upurus uz vietējo politisko iekārtu neskatoties. Slikta izglītība datoru laikmetā ar katru izlaidumu 'sagatavo' analfabetes, nākotnē atbalstāmos, nemierīgos. 'Pasaules sādžā'—kas esam mēs, kāda ir mūsu identitāte, ko gribam kopēju, ko atšķirīgu, par cik atļausimies lemt kopēji, par cik noteikšanu paturēsim sev, un kurā vietā atkal novilksim strīpu un cīnīsimies? Kur nupat milzu līdzekļus bija jāizliek par 'aizsardzību' un pretinieks bija rupjš un skaidri redzāms, tagad priekšā daudz glumāki jaundari. Vai varēsim saņemt gribā un pārorientēties? Jauni izaicinājumi! Kāpēc tieši tagad mums prasa visu to darīt—vai nevarētu kādu laiku atpūsties, pasvinēt?

Cilvēks vienmēr būs cilvēks, ar cilvēka iedomību un vājībām. Bet, reiz viņš atmetis ideju, ka nākotne 'nolemta' (t.s. 'zinatniskais socialisms'), ka tās panākšanai lieto drausmīgākos ieročus, paliek tikai tās veselīga celšana soli pa solim. Tas nozīmē—katru dienu labu darbu, sīku uzlabojumu. Ne tikai 'komerciāli', bet arī attiecībās, prioritātēs, saprašanā, kvalitātes izvēlē, mērķu atbalstīšanā. Ģimenē, darba vietā, draudzē, organizācijā, iekšējā cilvēkā. Neviens mums neliedz augšupeju. Mēs esam noguruši, jo negribam atzīt, ka darāmā ir daudz un, ka atbildīgs ir ikviens. Tāpēc svētku laikā nav labāka vēlējuma, kā—miers virs zemes un pie nākošiem soļiem lai cilvēkiem labs prāts!

Juris Mazutis

FREE ESTIMATES

On ALL kinds of TV's, CD's, VCR's, STERO SYSTEMS, WALKMAN, small electrical appliances, telephone systems, Vacuum cleaners and Radio control systems.

Anything Electronic or Electrical-

WE REPAIR IT.

R/C LEON SERVICE

5887 Sherbrooke St.
West,
Montreal, Québec

488-3363

FAST SERVICE. REASONABLE RATES.
PICK UP & DELIVERY.

VIDEO EQUIPMENT FOR LATVIA

VCR's from \$ 329.00
VIDEO CAMERAS from \$ 1.299.00
DOUBLE CASSETTE RADIOS from \$ 99.00
COMPUTERS (IBM compt.) from \$ 799.00
220V, 50 Hz
ELECTRICAL APPLIANCES 210V/50 Hz

ALL JAPANESE BRAND NAMES.

→ WE SHIP TO LATVIA AND ALL OTHER
REPUBLICS

VIDEO TRANSFERS: PAL - SECAM - NTSC
(To be able to watch a video tape from Latvia
or to send a video tape to Latvia)

R/C LEON SALES

5887 Sherbrooke Street W.
NDG, Montreal, Québec

MONTREAL - **514-488-3363**

TORONTO - **416-888-7659**

Šo MLB ZIŅOTĀJA numuru nododam Kanadas pastā 9. decembrī. Lasītājiem Montrealā izdalām to uz rokas 7. decembra nedēļas nogalē, ja līdz tam laikam mums izdosies salabot iespiedmašīnu. Jane, izdevums aizkavēsies vēl par pāris dienām. Lūdzam atvainot.

1991. XII MLB Z 1.350 e

**COLLINS CLARKE
MACGILLIVRAY
WHITE**

FLOWERS
by
Fargham

Funeral Directors

• 5610 Sherbrooke St. W.,
Montreal - Business Office
514-483-1870

MLB ZIŅOTĀJA administrātorai, A. Poriētei-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Qué., Canada H9R 2X5, tel. 514-697-6624.

Ar šo nosūtu MLB Zīgotāja abonementa samaksu (\$ 25.- vai \$ 20.-; skatiet likmes zemāk) par _____ gadu/iem \$ _____

Gaisa pasta piemaksu (ASV - \$ 5.-, citos kontinentos \$ 15.-) \$ _____

Ziedoju izdevuma tehnisko izdevumu segšanai \$ _____

Ziedoju spiestuves uzlabošanai, mašīnu iegādei \$ _____

Vēlos saņemt sekojošus agrākas MLB Zīgotāja numurus: _____ à \$ 2.- ziedojums \$ _____

Dēvīnu MLB Zīgotāju: _____ (adrese) \$ _____

Iesakau nosūtīt MLB Zīgotāja paraugburtnīcas _____ \$ _____

Ar šo nosūtu iestāšanās maksu MONTREALAS LATVIEŠU BIEDRĪBĀ - \$ 5.- \$ _____

Ar šo nosūtu MLB biedru maksu par _____ darbības gadu (à \$ 10.-) \$ _____

Ar šo nosūtu LNAK dalības maksu par _____ gadiem (MLB biedriem \$ 10.-; pensionāriem - \$ 5.-) \$ _____

Ziedoju MLB darba un pasākumu veicināšanai \$ _____

Čeki rakstīti uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. _____

Pavieam kopā \$ _____

(Makšējais vārds, uzvārds, pasta kods, telefona numurs)

Paraksts: _____

MLB ZIŅOTĀJS

ISSN 0227 - 2433

IZDEVĒJA: Montrealas Latviešu Biedrība, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Qué., Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

REDAKTORS: Mārtiņš Štaubers, 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, Canada H9X 2R2, tālrunis 514-457-9832.

ADMINISTRĀTORE: Anita Poriēte-Bedard, 113 Highgate Ave., Pointe Claire, Québec, Canada, H9R 2X5, tālrunis 514-697-6624.

EKSPEDĪCIJA: Velta Ozola, **DARBINIEKI:** Elms Bērdiņš, Jānis Birze, Elga Čops, Edgars Kajaks, Ķina Kajaka, Austra Konovlova,

Anna Kreipēne, Pēteris Kreipēns, Voldemārs Ozols, Aina Paegle, Voldemārs Paegle, Ilga Štaubere, Vilma Ulmane un daudzi citi.

MLB ZIŅOTĀJA ABONEMENTA MAKSĀ: \$ 25.- gadā; MLB biedriem, pensionāriem un kaŗa invalīdiem \$ 20.- gadā; gaisa pasta piemaksa

uz ASV \$ 5.-, uz citiem kontinentiem - \$ 15.- gadā. Atsevišķas burtnīcas pret \$ 2.- ziedojumu.

LAPUŠU MAKSAS: Mazākais paziņojums \$ 15.-, 1/4 lpp. - \$ 20.-, 1/3 lpp. - \$ 25.-; 1/2 lpp. - \$ 30.-; 3/4 lpp. - \$ 50.-; pil-

na lpp. - \$ 55.-. Klišeju un paziņojumu sagatavošana - \$ 15.-. Iespējama foto uzņēmumu publicēšana.

Čeki rakstīti uz MONTREAL LATVIAN SOCIETY vārda. MLB ZIŅOTĀJS, tāpat kā MLB, ir BEZPELŅAS PASĀKUMS.

MLB ZIŅOTĀJS iznāk ik mēneša sākumā. Materiāli tekošajam numuram iesūtīti vai nododami redakcijā līdz ik mēneša 15. dienu.

Par izdevumā publicēto rakstu saturu atbild to autori. Redakcija var rakstus Esinēt. Raksti un zīpas nepauž ne MLB valdes,

ne redakcijas, nedz tās darbinieku ieskatus iztirzātos jautājumos. Rakstu autoriem jāuzdod pilna adrese, telefona numurs un

jāparakstās. Anonīmus rakstus redakcija ignorē. Redakcija iesūtītos rakstus neuzglabā.

MONTREAL LATVIAN SOCIETY
ASSOCIATION LETTONE DE MONTRÉAL

DECEMBER 1991 DECEMBRE

MONTHLY BULLETIN MLB ZIŅOTĀJS
BULLETIN MENSUEL MLB ZIŅOTĀJS

Envoyé par la Association Lettonne de Montréal; Sent by Montreal Latvian Society - 291 Lorraine Drive, Baie d'Urfé, Québec, Canada H9X 2R2, ph. 514-457-9832.

MLB Zīgotājs, 1991. gada decembris